ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1873.—ΤΕΥΧΟΣ ΜΗ'.

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ ΑΤΕΛΗΣ ΑΝΕΥ ΤΗΣ ΓΡΑΦΗΣ.

—

Εἰς τὸ πεῖσμα, οὕτως εἰπεῖν, τῆς ἀποδειξεως, ἣν ἡ ἱστορία τῆς ἀρχαιότητος παρέχει εἰς ἡμᾶς, ὑπάρχουσι δυστυχῶς παρ' ἡμῖν ἔτι καὶ νῦν πολλοί, πλεῖστοι, οἵτινες πιστεύουσιν, ὅτι διὰ τῆς ἁπλῆς παιδείας καὶ ἰδίως τῆς Ἑλληνικῆς οὐ μόνον τὸ ἡμέτερον ἔθνος ἀλλὰ καὶ πάντα τὰ ἔθνη τῆς γῆς δύνανται νὰ φθάσωσιν εἰς τὸν ἐπὶ γῆς προορισμόν των — τὴν ὑψίστην χρησιμότητα καὶ εὐημερίαν των.

Ὅθεν οὐ μόνον συνηγορεῦσιν, ἀλλὰ καὶ συνεισφέρουσι καὶ ἐργάζονται καὶ ἀγωνίζονται παντοιοτρόπως πρὸς διάδοσιν αὐτῆς μεταξὺ τοῦ λαοῦ· πιστεύουσι μάλιστα ὅτι διὰ τοῦ μέσου τούτου τὸ μικρὸν ἀριθμητικῶς καὶ ἀνίσχυρον κατὰ τὰ ὑλικὰ μέσα καὶ τὴν ἰσχὺν Ἑλληνικὸν ἔθνος θέλει δυνηθῆ νὰ κατισχύσῃ τῶν ἄλλων ἐθνικοτήτων ἐν τῇ Ἀνατολῇ καὶ δὴ νὰ ἐπιβάλῃ καὶ νὰ κατακυριεύσῃ διὰ τοῦ *Ἑλληνισμοῦ του* πάντων τῶν ἐθνῶν τῆς ὑφηλίου!

Τούτου ἕνεκα ἡ σπουδὴ καὶ διδασκαλία τῆς Γραφῆς ἢ παραμελεῖται ἐντελῶς ἢ ταπεινοτάτην κατέχει θέσιν ἐν τῇ δημοσίᾳ ἐκπαιδεύσει τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐν γένει.

Τὰ κακὰ ἀποτελέσματα τῆς τοιαύτης παραμελήσεως ἢ κάλλιον εἰπεῖν περιφρονήσεως τῶν Γραφῶν ἔχομεν πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τοὺς νομίμους καρποὺς αὐτῆς ἀπολαμβάνομεν μέχρι κορεσμοῦ! Οἱ νέοι καὶ νέαι μας, οἱ ἐξερχόμενοι τῶν ἐκπαιδευτηρίων, εἶνε ἢ φανεροὶ ἄπιστοι ἢ ὀρθολογισταί, ἐὰν δέ τινες διαφύγωσι τὸ ναυάγιον τῆς τοιαύτης ἐκπαιδεύσεως, καθίστανται σκεπτικοὶ ἀμφιβάλλοντες περὶ πάντων τῶν ἀφορώντων εἰς τὴν θρησκείαν.

Τὰς ἑπομένας ὀλίγας παρατηρήσεις προσφέρομεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας ἡμῶν καὶ τὸ κοινὸν ἐν γένει, ὅπως καταδείξωμεν αὐτοῖς τὴν ἀπάτην, εἰς ἣν διατελοῦμεν ὡς πρὸς τὸ σπουδαῖον τοῦτο ζήτημα, σχετιζόμενον μὲ τὴν ἐκπαίδευσιν τοῦ λαοῦ, καὶ προσκαλοῦμεν ἐπ' αὐτῶν τὴν εἰλικρινῆ καὶ σύντονον προσοχήν των.

Ἡ Γραφὴ εἶνε ἀπαραιτήτως ἀναγκαία·

1. Ὡς βιβλίον φιλολογικόν.

Θεώρησον αὐτὴν ὡς ἱστορίαν· μᾶς ἐπαναφέρει μέχρι τῆς αὐγῆς τοῦ χρόνου, εἰς τὴν πρώτην ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου, εἰς τὴν πρώτην νηπιότητα τοῦ ἀνθρώπου. Ἐπὶ δύο χιλιάδας ἐτῶν μᾶς φέρει ἐπὶ τοῦ ρεύματος τοῦ χρόνου· διὰ βραχέος δὲ ἀλλὰ περιεκτικοῦ τρόπου ἀποκαλύπτει εἰς ἡμᾶς τὰ κύρια συμβάντα τῆς πρωιαιτάτης ἱστορίας τοῦ γένους μας. Ἐξαφάνισον τὸ βιβλίον τῆς Γενέσεως καὶ οὐδεμίαν θέλομεν ἔχει γνῶσιν τῆς ἀπομεμακρυσμένης, τῆς παναρχαίας ἐκείνης ἐποχῆς. Ἡ παράδοσις δὲν δύναται νὰ μᾶς τὴν προμηθεύσῃ. Τὰ μνημεῖα τῆς τέχνης δὲν δύνανται νὰ μᾶς τὴν ἀποκαλύψωσι. Τὰ λείψανα τῆς ἀρχαιότητος δὲν δύνανται νὰ μᾶς τὴν διηγηθῶσι.

Τί εἶνε αἱ ἀρχαιότητες τῆς Αἰγύπτου καὶ Νινευῆ; Τί οἱ μύθοι τῆς Ἰνδίας καὶ τῆς Κίνας; Δυνάμεθα νὰ ἐπιστηριχθῶμεν ἐπ' αὐτὰ διὰ πληροφορίας μόνον καθ' ὅσον ἀνταποκρίνονται καὶ συμφωνοῦσι μὲ τὴν Ἱερὰν Ἱστορίαν. Τί εἶνε τὰ συγγράμματα τοῦ Ἡροδότου, τοῦ Φίλωνος, τοῦ Ἰωσήπου; Δύνανται νὰ ἦνε πιστευτὰ μόνον ὡς δευτερεύοντα φῶτα, δευτερεύουσαι ἱστορικαὶ πηγαί, καθ' ὅ-

σον ἀνταναχλῶσι τὸ λαμπρότερον φῶς τῆς Ἀποκαλύψεως.

Αὕτη δὲ ἡ ἱστορία, οὗτος ὁ πρῶτος κρίκος τῆς μακρᾶς ἁλύσσου, εἶνε τὸ θεμέλιον πάντων τῶν ἑπομένων ἱστοριῶν. Ἐνταῦθα ἔχομεν τὴν ρίζαν, ἐξ ἧς τὸ δένδρον, ἅπερ ἤδη μὲν μέγα, ἀλλ' εἰσέτι διακλαδούμενον ἀνεφύη.

Ἐνταῦθα ἀναγινώσκομεν περὶ τῆς ἐγέρσεως, προόδου, πτώσεως καὶ ἐρημώσεως τῆς Αἰγύπτου, τῆς Χαλδαϊκῆς, Περσίας, Βαβυλῶνος, ὁλοκλήρου τῆς ἱστορίας τοῦ Ἰουδαϊκοῦ ἔθνους, τοῦ φύλακος τούτου τῆς λατρείας τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ. Δυνάμεθα ἄρα γε νὰ ὑπερεκτιμήσωμεν τὴν σπουδαιότητα τῆς παναρχαίας ταύτης ἱστορίας; Δὲν θὰ ἦνε ἐλλιπεστάτη καὶ αὐτὴ ἡ ἄλλως τελειοτάτη ἐκπαίδευσις ἄνευ τῆς γνώσεως ταύτης;

2. *Ὡς βιβλίον ἐπιστημονικόν. Ὡς βιβλίον ποιήσεως καὶ καλλιτεχνίας.*

Ὁ Ἡσαΐας, ὁ Δαβὶδ καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς τῆς Π. Διαθήκης θεωροῦνται καὶ πραγματικῶς εἶνε ἀνώτεροι τῶν ὑψίστων ποιητῶν τῆς ἀρχαιότητος· αἱ ἰδέαι των εἶναι τόσον ὑψηλαί, ὥστε ὁ Ὅμηρος, ὁ Πίνδαρος καὶ οἱ λοιποὶ φωστῆρες ἐν τῷ στερεώματι τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς ποιήσεως δὲν εἶνε εἰμὴ ἀστεροειδεῖς.

Ὁ ναὸς τοῦ Σολομῶντος καὶ τὸ διὰ τὴν Αἰγυπτίαν σύζυγον αὐτοῦ οἰκοδομηθὲν ἀνάκτορον ἐν Βαλβέκ, ἐὰν παραδεχθῶμεν τὴν γνώμην τῶν ἀρχαιολόγων περὶ τῶν ἔτι καὶ νῦν σωζομένων θαυμαστῶν ἐρειπίων τοῦ τελευταίου τούτου τόπου, εἶνε τρανώταται ἀποδείξεις, ὅτι ἡ τέχνη παρὰ τοῖς Ἑβραίοις εἶχε φθάσει εἰς τὸν κολοφῶνά της, πολὺ πρὸ τῆς συστάσεως τῶν Ῥωμαίων καὶ Ἑλλήνων ὡς ἐθνῶν.

Ὁ Ὅμηρος, ὁ Σωκράτης, ὁ Πλάτων, ὁ Ἀριστοτέλης καὶ οἱ λοιποὶ τῆς ἀρχαιότητος φιλόσοφοι καὶ ἠθικολόγοι ἔζησαν πολλὰς ἑκατοντάδας ἐτῶν ἀφ' ὅτου ἐγράφη ἡ Γραφὴ καὶ ἐκυκλοφόρησαν τὰ θεῖα αὐτῆς παραγγέλματα, καὶ κατὰ πιθανὸν λόγον εἶχον φθάσει μέχρι τῆς ἀκοῆς καὶ γνώσεως αὐτῶν.

3. *Ὡς βιβλίον νομικόν.*

Ἡ νομοθεσία πάσης χώρας καὶ κατὰ πάντα αἰῶνα ἐθεμελιώθη ἐπ' αὐτῆς. Ὁ περίφημος ἱστορικὸς Γρότιος λέγει, ὅτι «οἱ ἀρχαιότατοι Ἀττικοὶ νόμοι, ἐξ ὧν παρήχθησαν μετὰ ταῦτα οἱ τῶν Ῥωμαίων, ὀφείλουσι τὴν ἀρχήν των εἰς τοὺς Μωσαϊκοὺς νόμους.»

Ἡ ὁμοιότης μεταξὺ τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Ἑβραϊκῶν νόμων κατεδείχθη ὑπὸ πολλῶν σοφῶν καὶ ἀμερολήπτων συγγραφέων.

Ἐκ τῆς παναρχαίας ἐποχῆς ἀνιχνεύομεν τὴν ἐπιρροὴν τοῦ Μωσαϊκοῦ κώδηκος ἐπὶ τὴν πολιτικὴν δικονομίαν μέχρις αὐτοῦ τοῦ κοινοῦ ἀστικοῦ νόμου τῆς Ἀγγλίας, ὅστις εἶνε ἡ βάσις τῆς νομοθεσίας τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς.

Εἴς τινας περιστάσεις, ὡς λ. χ. ἐν τῷ καιρῷ τοῦ βασιλέως Ἀλφρέδου ὁλόκληρα διατάγματα ἐλήφθησαν ἐξ αὐτοῦ (τοῦ Μωσαϊκοῦ νόμου).

Μέχρις ἐσχάτων ὁ πολιτικὸς νόμος τοῦ Μωϋσέως ἦτο ἐν πλήρει χρήσει ἐν Σουηδίᾳ, καὶ μολονότι δὲν ἀναφέρεται πλέον ἐν τοῖς δικαστηρίοις, ἐνυπάρχουσιν ὅμως ἐν τῇ Σουηδικῇ πολιτικῇ οἰκονομίᾳ πολλὰ ἴχνη τῆς ἀρχαίας της ἐξουσίας.

Τὰ συντάγματα τῆς τε Συμπολιτείας καὶ τῶν καθ' ἕκαστα Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς εἶνε τεθεμελιωμένα ἐπὶ τῆς Γραφῆς, διότι ἡ πρὸς αὐτὴν ἀγάπη καὶ ὁ ἐκ τούτου ἐγερθεὶς κατ' αὐτῶν διωγμὸς ὤθησε τοὺς Πουριτάνους πρὸς τὰς τότε ἀξένους καὶ ἐρήμους ἀκτὰς τῆς Ἀμερικῆς. Ὅταν δ' ἔρθασαν ἐκεῖ, εἶχον τὴν Γραφὴν εἰς τὰς χεῖρας, τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν των καὶ ἀνεγίνωσκον αὐτὴν πρωὶ καὶ ἑσπέρας ἐν ταῖς οἰκογενείαις των. Ἔθετον αὐτὴν ὑπὸ τὸ προσκεφάλαιόν των καὶ ὡς κεφαλὴν γωνίας ἐν τῇ Κυβερνήσει των, ὡς πλατεῖαν δὲ καὶ στερεὸν βάσιν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐπῳκοδόμησαν τὰς ἀρχὰς τῆς ἑνώσεως, ἐλευθερίας, ἐκπαιδεύσεως καὶ θρησκείας. Εἰς τὴν σύνταξιν τῆς περιφήμου διακηρύξεως τῆς ἀνεξαρτησίας των ταύτην εἶχον ὡς ὁδηγόν των. Εἰς ἅπαντας τοὺς ἀγῶνάς των ὑπὲρ ἐλευθερίας καὶ δικαίου αὕτη ἦτο ὁ σύντροφος καὶ ὁ σύμβουλος αὐτῶν. Καὶ ὅτε δὲ μετὰ μακρὸν καὶ ἄνισον ἀγῶνα ἐκλείσθη εἰρήνη καὶ μετ' αὐτῆς ἐπῆλθεν εὐημερία, ἀνοίξαντες τὴν Ἁγίαν ταύτην Γραφήν, ἔκλιναν γόνυ ἐνώπιον τοῦ ἱλαστηρίου καὶ ἀπέδωκαν εὐχαριστίας εἰς τὸν Θεὸν διὰ τὴν νίκην.

Ἡ εὐπαίδευτος καὶ νεαρὰ Λαΐδυ Ἰωάννα Γρέϋ, ἥτις ἐμαρτύρησεν ὑπὲρ τῆς ἀληθείας τοῦ Εὐαγγελίου, τὴν προτεραίαν τῆς ἀποκεφαλίσεώς της ἔπεμψεν εἰς τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς ἓν Εὐαγγέλιον εἰς τὸ Ἑλληνικὸν μὲ τὰς ἑξῆς ἀξιοσημειώτους ἀποχαιρετιστικὰς λέξεις: «Σοὶ πέμπω, ἀγαπητὴ ἀδελφὴ Αἰκατερίνη, ἓν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ἂν καὶ ἐξωτερικῶς δὲν εἶνε κεντημένον μὲ χρυσόν, ἐσωτερικῶς ὅμως εἶνε πολυτιμότατον καὶ αὐτῶν τῶν πολυτιμοτάτων λίθων—εἶνε τὸ βιβλίον, ἀγαπητὴ ἀδελφή, τοῦ Νόμου τοῦ Κυρίου· θέλει δὲ σὲ διδάξει *πῶς νὰ ζῇς καὶ πῶς ν' ἀποθάνῃς.*»

Δι' ὅλα ταῦτα λοιπὸν ἡ Γραφὴ πρέπει νὰ διδάσκηται ἐν τοῖς ἐκπαιδευτηρίοις ἡμῶν οὐ μόνον τοῖς προκαταρκτικοῖς ἀλλὰ καὶ τοῖς ἀνωτέροις· διότι χωρὶς αὐτῆς ἡ ἐκπαίδευσις εἶνε ἀτελής. Ἀλλὰ πρέπει νὰ διδάσκηται παρ' ἀνθρώπων εἰδότων καὶ εὐσεβῶν παρ' ἀνθρώπων, οἵτινες πιστεύουσιν εἰς τὰς ἀληθείας της καὶ ἐδοκίμασαν ἐκ πείρας τὴν δύναμιν καὶ ἐπιρροὴν αὐτῆς.

(Ἐκ τοῦ Ἀστέρος τῆς Ἀνατολῆς).

ΠΕΡΙ ΕΛΜΙΝΘΩΝ.

Συχνάκις τὸ σῶμα ἡμῶν γίνεται οἴκημα χιλιάδων ὄντων, τῶν μὲν διὰ τοῦ μικροσκοπίου τῶν δὲ διὰ τοῦ γυμνοῦ ὀφθαλμοῦ θεωρουμένων. Τὰ ὄντα ταῦτα οὐ μόνον δωρεὰν τρέφονται καὶ οἰκοῦσιν, ἀλλ' ἐνίοτε καταστρέφουσι καὶ τὸ οἴκημα αὐτῶν, δηλ. τοσοῦτον ταράττουσι τὸν ὀργανισμόν, ὥστε ὁ δυστυχὴς ὁ φέρων ἐν τοῖς σπλάγχνοις αὐτοῦ τὸν ἀχάριστον τοῦτον κόσμον ζῇ βίον ἀβίωτον.

Πολλὰ ἐλέχθησαν περὶ τῆς γεννήσεως τῶν παρασίτων τούτων. οἱ μὲν ἐνόμισαν ὅτι αὐτομάτως γεννῶνται ἐν τῷ ὀργανισμῷ-ἀλλὰ τὸ περὶ αὐτομάτου γεννήσεως ζήτημα μένει εἰσέτι ἄλυτον μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας των Bremser, Lamarck, Frey, Duges,

Dujarbin, Burdacb, Pouchet Darwin, διότι δὲν πρέπει εἰσέτι νὰ περιφρονήσωμεν τὰ ἔργα τῶν Red, Sietolt, Ven, Filippi, Claude, Bernards, Pasteur, τὸν λεγεῶνα, λέγω, τῶν σοφῶν ἀνδρῶν τῶν ἀντικειμένων εἰς τὴν αὐτόματον γέννησιν οὐχὶ ἐξ ἐγωισμοῦ ἀλλ' ἐξ ἐπιστημονικῆς πεποιθήσεως, ἣν εἶχον ἐκ τῶν ἰδίων αὐτῶν πειραμάτων—οἱ δὲ ὅτι γεννῶνται ἐξ ὠῶν, ἅτινα διὰ τῶν σιτίων καὶ ποτῶν εἰσάγομεν ἐν τῷ ὀργανισμῷ, ἀλλὰ δὲν ὑπάρχει ἤδη ἡ παραμικρὰ ἀμφιβολία ὅτι τὰ ἐσωτερικὰ παράσιτα γεννῶνται ἐξ ὠῶν καὶ ὅτι δυνάμεθα διὰ ταῦτα νὰ εἴπωμεν τὸ omne vivum ex ovo. Ἐν παρόδῳ δὲ εἰρήσθω, ὑπῆρξαν καί τινες οἵτινες ἐνόμισαν ὅτι αἱ σρογγύλαι καλούμεναι ἕλμινθες δὲν εἶνε ἄλλο ἢ αὐταὶ αὗται αἱ γῆϊναι τυχαίως εἰσελθοῦσαι ἐν τῷ ὀργανισμῷ. Φανταστθῆτε ποῖον ὕπνον πρέπει νὰ κάμνῃ τις καὶ τί στόμα πρέπει νὰ ἔχῃ, καὶ τοῦτο ἀνοικτὸν βέβαια, ἵνα δυνηθῶσι νὰ εἰσέλθωσιν ἐν αὐτῷ καὶ ἐν τῷ στομάχῳ κατέλθωσι πεντήκοντα ἢ καὶ περισσότεραι ἕλμινθες.

Τὰ παράσιτα δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς ἅπαντα σχεδὸν τὰ μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος π. χ. εἰς τὸν γαστροεντερικὸν σωλῆνα, εἰς τὴν οὐσίαν τοῦ ἥπατος, εἰς τὸ παρέγχυμα τῶν πνευμόνων, εἰς τὰ αἱματοφόρα ἀγγεῖα, εἰς τὸν ἐγκέφαλον, εἰς τοὺς νεφρούς, εἰς τὴν μήτραν καὶ εἰς τὴν οὐροδόχον καὶ εἰς τὴν χοληδόχον κύστιν· τινὲς μάλιστα λέγουσιν ὅτι καὶ ἐν τῷ ὀστεώδει ἱστῷ καὶ ἐντὸς τοῦ λίπους ἀπήντησαν τοιαῦτα. Νὰ τὸ πιστεύσωμεν;

Σήμερον ἂς πραγματευθῶμεν περὶ τῶν συνηθεστέρων παρασίτων τῶν κατοικούντων τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα. Μὴ νομίσητε ὅτι αἱ ἕλμινθες κατοικοῦσιν ὅλαι εἰς τὸ αὐτὸ μέρος τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος· ὄχι, αἱ μὲν ἐνεδρεύουσιν εἰς τὸ ἀνώτερον, αἱ δὲ εἰς τὸ μέσον, αἱ δὲ εἰς τὸ κατώτερον μέρος αὐτοῦ, οὐχὶ βεβαίως ἕνα ἕκαστον εἶδος ζῇ ἐν εἰρήνῃ· οὐχὶ διὰ τοῦτο, ὅτι πολέμους ἐν τοῖς ἐντέροις ἡμῶν δὲν κάμνουσιν, ἀλλ' οὕτως ἔδοξε τῇ βουλῇ καὶ τῷ δήμῳ· τὸ περίεργον εἶνε ὅτι αἱ μικραὶ ἕλμινθες κατοικοῦσι τὰ παχέα ἔντερα, ἐνῷ αἱ μεγάλαι τὰ λεπτά· ἐκ τούτου δὲ δυνάμεθα εἰσέτι νὰ εἰκάσωμεν ὅτι δὲν κάμνουσι πόλεμον, καθότι, ἐὰν ἔκαμνον, ἤθελον διώξει αἱ μεγάλαι τὰς μικρὰς ἀπὸ τὰ εὐρυχωρότερά των δωμάτια. La force opprime le droit.

Εὑρίσκομεν ἐν τοῖς ἐντέροις ἡμῶν:

1 Τὰς στρογγύλας καλουμένας ἕλμινθας,
2 Τὰς ἀσκαρίδας.
3 Τὸν τριχοκέφαλον.
4 Τὰς ταινίας.
5 Τὸν βοθριοκέφαλον· καὶ
6 Τὴν ἀγκυλόστομον ἕλμινθα.

Ἐξ δηλαδὴ ἤδη, νομίζω, ἀρκοῦσι πρὸς τὸ παρόν· ἴσως μετ' ὀλίγον ἑλμινθολόγος τις εὕρῃ καὶ ἄλλα εἴδη· ὁ Θεὸς τὸ γνωρίζει. Διὰ τοῦτο μὴ φοβεῖσθε νὰ τρώγητε κεράσια διότι ἔχουσι σκώληκας, δὲν βλάπτει· οἱ σκώληκες τῶν κερασίων εἶνε ἀθῶοι, ἄλλως τε χωνεύονται μὲ τὰ κεράσια καὶ ἀφομοιοῦνται. Αἱ σρογγύλαι καλούμεναι ἕλμινθες εἶνε τὸ συνηθέστερον εἶδος, ὅπερ ἀπαντῶμεν ἐν τοῖς ἐντέροις· ἔχουσι δὲ τὸ σῶμα κυλινδρικόν, τὸ χρῶμα κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον ροδόχρουν μὲν ὅταν ἐξέρχωνται ζῶσαι καὶ ὑγιαίνουσαι, φαιὸν δὲ μαργαριτοειδὲς ὅταν αὗται ἐξέρχωνται ἐξασθενήσασαι ἤδη ἢ τεθνηκυῖαι.

Τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἑλμίνθων εἶνε ὠοτόκον· διακρίνομεν δὲ τὸ ἄρρεν τοῦ θήλεος ἐκ τῆς κυρτώσεως τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ· καὶ τὸ ἄρρεν καὶ τὸ θῆλυ ἔχουσι μῆκος 16—40 ἑκατοστομέτρων, περιφέρειαν δὲ πάχους 5—7 χιλιόμ.

Αἱ στρογγύλαι ἕλμινθες κατοικοῦσιν ἐν τῷ στομάχῳ καὶ τοῖς ἐντέροις· ἀπαντῶμεν δὲ αὐτὰς συχνότερον παρὰ τοῖς λυμφατικοῖς, τοῖς κακῶς διαιτωμένοις καὶ τοῖς κατοικοῦσιν εἰς ὑγρά, χαμηλὰ καὶ ἀκάθαρτα μέρη. Ὁ Cruveilhier εὗρεν ὑπὲρ τὰς 1,000 εἰς τὰ ἔντερα μικρᾶς ἡλιθίου κόρης. Κατὰ τὸν Petit ὁ υἱὸς τοῦ κτηνιατροῦ ἐν Rouann ἐν διαστήματι πέντε μηνῶν ἐξέπεμψε 2,000. Ἐνίοτε αἱ ἕλμινθες ἐξέρχονται διὰ τοῦ στόματος· ἄλλοτε πάλιν ἀνερχόμεναι εἰσέρχονται εἰς τὴν κοιλότητα τοῦ λάρυγγος καὶ γίνονται αἴτια σοβαρῶν φαινομένων (Blandin Tonnele). Ἕκαστος γνωρίζει ὁποία σπασμωδικὴ ἐξῆς παρακολουθεῖ τὴν εἰς τὸν λάρυγγα ψιχίου ἢ σταγόνος ὕδατος εἴσδυσιν· διὸ εὐκόλως καταλαμβάνει πῶς καὶ αὐτὸς ὁ θάνατος δύναται νὰ ἐπέλθῃ συνεπείᾳ τῆς εἰς τὴν λαρυγγικὴν κοιλότητα εἰσδύσεως ἕλμινθος. Σπανίως αἱ ἕλμινθες εἰσέρχονται εἰς τὸν παγκρεατικὸν καὶ ἡπατικὸν πόρον, ἔτι δὲ σπανιώτερον διαβιβρώσκουσι τὰ ἔντερα καὶ γεννῶσι περιτονίτιδας καὶ φλεγμονὰς ληγούσας εἰς πύησιν· διηγοῦνται ὅτι καὶ ἐκ τῆς ὀπῆς τοῦ ὀμφαλοῦ καὶ ἄλλων ἀποστημάτων εἴδον ἐξελθούσας ἕλμινθας.

Τὸ μετὰ τὰς στρογγύλας ἕλμινθας συνηθέστερον ἀπαντώμενον εἶδός εἰσιν αἱ ἀσκαρίδες, αἵτινες εὑρίσκονται, ὡς προείπομεν, εἰς τὰ παχέα ἔντερα, ἐνίοτε περὶ τὸν σφιγκτῆρα καὶ ἄλλοτε ἐκτὸς αὐτοῦ. Καὶ τὸ εἶδος τοῦτο τῶν ἑλμίνθων εἶνε ὠοτόκον καὶ διακρίνεται καθαρῶς εἰς δύο γένη, εἰς ἄρρεν καὶ θῆλυ· καὶ τὸ μὲν ἄρρεν ἔχει μῆκος 3 μόνον χιλιομέτρων, τὸ δὲ θῆλυ 9—10· ἡ οὐρὰ αὐτῶν ἀπολήγει τοσοῦτον ὀξέως, ὥστε μόλις δύναταί τις νὰ διακρίνῃ αὐτήν· καὶ εἰς μὲν τὸ ἄρρεν εἶνε σπειροειδῶς ἐστραμμένη, εἰς δὲ τὸ θῆλυ εὐθεῖα.

Τὰς ἀσκαρίδας ἀπαντῶμεν πρὸ πάντων εἰς τὰ παιδία, κατ' ἐξαίρεσιν δὲ εἰς τοὺς μεγάλους. Τα δυστυχῆ παιδία τὰ ἀσκαρίδας ἔχοντα ὑποφέρουσιν ἐνίοτε ἀπὸ ἀνυπόφορον κνισμὸν καὶ πρὸ πάντων τὴν νύκτα. Ἐνίοτε αἱ ἕλμινθες αὗται μεταφέρονται εἰς τὸν κολεὸν καὶ ἐκεῖ ἐρεθίζουσαι τὰ μέρη συνεπάγουσι κακὰς ἕξεις καὶ γίνονται αἰτία σκανδαλωδῶν πράξεων καὶ φυσιολογικῶν φαινομένων. Ταῦτα πάντα δέον νὰ γνωρίζῃ ὁ ἰατρός, διότι ἐνίοτε δύναται νὰ εἴπῃ εἰς τοὺς γονεῖς μικρᾶς κόρης ἀσκαρίδας ἐχούσης ὅτι πάσχει ἐκ νοσήματος ἀφροδισιακοῦ, ἐνῷ αὕτη ἔχει ἁπλοῦν κατάρρουν ὑπὸ τῶν ἀσκαρίδων καὶ τῶν ἀποτελεσμάτων αὐτῶν προκληθέντα. Τοιοῦτόν τι παρετήρησα τὸ παρελθὸν ἔτος καὶ μετὰ μεγίστης δυσκολίας κατέπεισα τοὺς γονεῖς ὀκταετοῦς κόρης ὅτι δὲν πρόκειται περὶ ὑπόπτου νοσήματος. Αἱ ἀσκαρίδες, ὡς προείπομεν, γίγνονται αἰτία καὶ ἄλλων κακῶν ἕξεων, περὶ ὧν δὲν εἶνε τοῦ παρόντος νὰ πραγματευθῶμεν.

Ἕτερον εἶδος παρασίτων, ἃ ἀπαντῶμεν εἰς τὰ ἔντερα, εἶνε αἱ ταινίαι. Τοῦ παρασίτου τούτου ὑπάρχουσι διαφοραὶ δύο· ἡ συνήθης ταινία, τὴν ὁποίαν ἀπαντῶμεν ἐν τῇ Ἰνδικῇ, ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Πορτογαλλίᾳ, ἐν Γαλλίᾳ, καὶ ἡ πλατεῖα καλουμένη, ἡ βοθριοειδὴς ταινία, ἥτις εἶνε συνηθεστέρα ἐν Γαλλίᾳ, ἐν

Σουηδίᾳ, ἐν Πολωνίᾳ καὶ ἐν Ρωσσίᾳ. Ὁ Küchenmeister λέγει ὅτι ἐν Ἀμβούργῳ ὑπάρχει μόνον εἰς τοὺς Ἰουδαίους. Ἡ συνήθης ταινία εἶνε τόσον κοινὴ ἐν Ἀβυσσινίᾳ, ὥστε ὁ πωλούμενος δοῦλος φέρει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ δόσιν ἀρκετὴν ἀνθελμιντικοῦ φαρμάκου.

Τὰ σώματα τῶν ταινιῶν σύγκεινται ἐκ σπονδύλων ἢ κρίκων, οὓς ὁ Ἱπποκράτης ὁμοιάζει πρὸς τὸ σπέρμα τοῦ σικύου (ἀγγουρίου) «ὁκοῖον σικύου σπέρμα» (ἴδε Ἱππ. τόμ. Β'. σελ. 367 ἔκδ. Κühn). Ἡ κεφαλὴ τῆς συνήθους ταινίας εἶνε ἴση πρὸς τὴν μικροτάτης καρφίδος, σύγκειται δὲ κατὰ τὸν Βρέμερον ἐκ τεσσάρων ἐκμυζητικῶν προβολῶν. Τῆς πλατείας ταινίας ἡ κεφαλὴ ἔχει δύο πόρους μεγάλης διαστάσεως καὶ συστολῆς ἐπιδεκτικούς. Τῆς συνήθους ταινίας οἱ κρίκοι ἔχουσι πλάτος ἑνὸς χιλιογράμμου μέχρις ἑπτά, τῆς δὲ βοθριοκεφάλου ἑνὸς καὶ ἡμίσεος ἑκατοστομέτρου ἢ καὶ ἡμίσεος δακτύλου, ἕκαστος δὲ κρίκος τῆς μὲν συνήθους ταινίας εἶνε στενὸς καὶ ἐπιμήκης καθὼς οἱ σπόροι τοῦ κολοκυνθίου, τῆς δὲ βοθριοκεφάλου ἔχει πλάτος μεγαλείτερον τοῦ μήκους. Τὸ ὅλον μῆκος τοῦ σώματος τῆς μὲν συνήθους ταινίας εἶνε 6—7 ἢ καὶ πλειοτέρων ἐνίοτε μέτρων, τῆς δὲ βοθριοκεφάλου οὐδέποτε ὑπερβαίνει τα 7. Ὁ Reinlein ἀναφέρει ταινίαν ἔχουσαν μῆκος 59 μέτρων, ὁ δὲ Πλίνιος 300 ποδῶν ρωμαϊκῶν. Ἰατρὸς ἐκ Κοπενάγης εἶδε ταινίαν ἔχουσαν μῆκος 950 μέτρων. ἀληθῶς ἀγνοῶ ποῦ ἐχώρεσαν αὐτὰ τὰ μέτρα.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι 7 — 10 μέτρα εἶνε τὸ ὅλον μῆκος τῆς ταινίας· ἀλλ' ἐπειδὴ οἱ ἀρχαῖοι ἐνόμιζον ὅτι μία καὶ μόνη ταινία δύναται νὰ κατοικήσῃ ἐν τοῖς ἐντέροις, ὅπερ ἐσφαλμένον, ἀπέδιδον εἰς μίαν ταινίαν τὸ μῆκος δύο ἢ καὶ πλειοτέρων.

Αἱ ταινίαι, ὡς αἱ προρρηθεῖσαι ἕλμινθες, γεννῶνται ἐξ ὠῶν, ἀλλὰ τὸ ὠὸν γίνεται πρῶτον κυστοκέρκος, ἥτις σύγκειται ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς ταινίας καὶ κύστεως πλήρους ὑγροῦ, ἡ δὲ κυστοκέρκος μεταμορφοῦται εἰς ταινίαν. Ἡ κυστοκέρκος τοῦ ἥπατος τοῦ μυὸς μεταμορφοῦται εἰς τελείαν ταινίαν εἰς τὰ ἔντερα τῆς γαλῆς· ἡ κυστοκέρκος τοῦ κονίκλου μεταμορφοῦται εἰς ταινίαν εἰς τὰ ἔντερα τοῦ κυνὸς καὶ ἡ κυστοκέρκος τοῦ βοὸς καὶ τοῦ χοίρου μεταμορφοῦται εἰς ταινίαν ἐν τοῖς ἐντέροις τοῦ ἀνθρώπου.

Διὰ τῶν κρεάτων λοιπὸν τοῦ βοὸς καὶ ἄλλων μηρυκαζόντων καὶ τῶν τοῦ χοίρου εἰσάγονται ἐν τοῖς ἐντέροις ἡμῶν τὰ ὠὰ καὶ αἱ κυστοκέρκοι, ἐξ ὧν γεννᾶται ἡ ταινία. Ὅτι αἱ ταινίαι γεννῶνται ἐκ τῶν κυστοκέρκων τοῦτο πειραματικῶς ἀπέδειξαν ὁ Küchenmeister, ὁ Leuckart καὶ ὁ Humbert. Ὁ πρῶτος ἔδωκεν εἰς γυναῖκα καταδικασθεῖσαν εἰς θάνατον κρέας χοίρινον περιέχον κυστοκέρκους· ὁ δεύτερος εἰς ἀσθενεῖς εὑρισκομένους εἰς τὰ ἔσχατα τοῦ βίου αὐτῶν, ὁ δὲ τρίτος μετεχειρίσθη τὰ ἴδια αὐτοῦ ἔντερα ὡς μέσον πειράματος, δηλαδὴ ἔραγε 15 κυστοκέρκους· καὶ οἱ τρεῖς δὲ φυσιολόγοι εὗρον ταινίας τελείας μετά τινα χρόνον. Ἐν Ἀβυσσινίᾳ πάντες πάσχουσιν ἐκ ταινίας, διότι τρώγουσιν ὠμὸν κρέας καὶ ἐνίοτε βεβλαμμένον. Οἱ Ὀθωμανοὶ ὡς μὴ τρώγοντες χοίρινον κρέας δὲν ὄχουσι τὴν ταινίαν· φαίνεται δὲ ὅτι εἰς ἐκ τῶν πολλῶν λόγων, οἵτινες παρώρμησαν τὸν Μωϋσῆν καὶ τὸν Μωάμεθ νὰ ἐμποδίσωσι τὴν χρῆσιν τοῦ χοιρίνου κρέατος, εἶνε καὶ ἡ ταινιοροσία.

Εἴπομεν ὅτι αἱ ἕλμινθες ἐνίοτε δύνανται νὰ ταράξωσιν οὐσιωδῶς τὸν ὀργανισμὸν καὶ νὰ ἐπιφέρωσι μυρία πρὸ πάντων νευρικὰ νοσήματα, τῶν ὁποίων ἀναφέρομεν τὰ ἑξῆς: σπασμούς, ὑστερισμόν, τέτανον, ὑδροφοβίαν, παραλυσίαν, ἀφωνίαν, βῆχα, ἀκόρεστον πεῖναν, πόνον κοιλιακόν, δυσεντερίαν, αἱμορραγίαν, σιελόρροιαν, ἀκράτειαν τῶν οὔρων καὶ αὐτὸν τὸν αἰφνίδιον θανατον. Βλέπετε ὅτι δὲν εἶνε ὀλίγα· διὸ ἀπαιτεῖται μεγίστη προσοχὴ ἐκ μέρους τοῦ ἰατροῦ· διότι ἐνίοτε μὲ ἓν ἀνθελμιντικὸν δύναται νὰ δώσῃ τὴν ὑγείαν εἰς δυστυχῆ πάσχοντα· πρὸ πάντων δὲ ὁ ἰατρός, εὑρισκόμενος πλησίον παιδίου πάσχοντος ἐκ σπασμωδικῶν νοσημάτων, δὲν πρέπει νὰ λησμονῇ ὅτι αἱ ἕλμινθες καὶ ἡ ὀδοντοφυία εἶνε τὰ κυριώτερα αἴτια τῶν νοσημάτων τούτων.

Περὶ τῶν τριῶν ἄλλων εἰδῶν τῶν ἑλμίνθων καὶ περὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν ἐν γένει θέλομεν ὁμιλήσει ἄλλοτε.

Ι. ΖΙΦΟΣ, ἰατρός.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΔΟΒΑΣ

πρώην Βουλευτὴς τῆς Ἰονίου Βουλῆς. (*)

Ὁ Στέφανος Παδοβᾶς, γεννηθεὶς ἐν Κερκύρᾳ κατὰ τὸ ἔτος 1807 ἐξ ἐντίμου οἰκογενείας τῆς νήσου ταύτης, ἔτυχεν οὐ μόνον ἐλευθέρας ἀγωγῆς ἀλλὰ καὶ σπουδαίας φιλολογικῆς ἐκπαιδεύσεως, οἷαν ἡ ἐπὶ τοῦ ἀειμνήστου Γοῦλφόρδου ἱδρυθεῖσα Ἰόνιος Ἀκαδημία παρεῖχε τότε τῇ φιλομαθεῖ νεολαίᾳ καὶ ἐν τῇ ὁποίᾳ ἀνετράφησαν οἱ πλεῖστοι τῶν διαπρεψάντων μεταξὺ τῶν λογίων τοῦ ἔθνους ἄνδρες. Ἐκπεραιώσας τὰς νομικὰς αὐτοῦ σπουδάς, διωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἰονίου Κυβερνήσεως δικαστής, ἐν ᾗ θέσει ἐπὶ πολλὰ ἔτη ἐξήσκησε μετ' ἀκριβείας καὶ ἀξιοπρεπείας τὰ δημόσια αὐτοῦ καθήκοντα. Παρῃτήθη ἀκολούθως τῆς θέσεως ταύτης ὅπως ἐπιδοθῇ εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς νομικῆς ἐπιστήμης, ἣν λίαν ἐπιτυχῶς καὶ ἐντίμως μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἐξήσκησεν, ἀναδειχθεὶς πάντοτε ἔνθερμος ὑπερασπιστὴς τῶν ἀδικουμένων καὶ προστάτης τῶν ἐνδεῶν. Τὴν ἤδη ἀνεγνωρισμένην ἱκανότητα καὶ τὸν ἀκέραιον χαρακτῆρα τοῦ ἀνδρὸς ἐκτιμῶντες ἐπαξίως οἱ συμπολῖται αὐτοῦ ἐξέλεξαν ὁμοθύμως αὐτὸν βουλευτὴν κατὰ τὴν περίοδον τοῦ Θ'. κοινοβουλίου, ὁπότε ἐκ τῆς ἐλευθερίας ἤδη τοῦ τύπου δύο ἐν Ἑπτανήσῳ πολιτικαὶ μερίδες ἀνεφάνησαν, ἡ τῶν μεταρρυθμιστῶν καὶ ἡ τῶν ριζοσπαστῶν. Καὶ ἡ μὲν πρώτη ἐπεδίωκε τὴν βελτίωσιν τῆς Ἰονίου πολιτείας ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν, ἡ δὲ ἄλλη ὑπεστήριζε τὴν ἕνωσιν μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἀντὶ πάσης θυσίας. Ὁ ἐπελθὼν δεινότατος καταδιωγμὸς κατὰ τῶν πρωταγωνιστῶν τῆς ἑνώσεως καὶ αἱ ἐξορίαι καὶ τὰ μαρτύρια, ὅσα γενναίως ὑπέστησαν οἱ ριζοσπάσται ἐκ μέρους τῆς Κυβερνήσεως, ἐξήγειραν τὴν συνείδησιν τοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀγανάκτησιν τῶν μετριοφρονεστέρων πολιτῶν· ὡς ἐκ τούτου δὲ ἡ

(*) Ὅρα τὴν ἐν Κερκύρᾳ δημοσιευομένην ἐφημερίδα «Ρήγας ὁ Φερραῖος» 15 7βρίου 1872.

Βουλὴ ἀπέρριψεν ἐν τῷ Γ'. κοινοβουλίῳ τὰς περὶ συνταγματικῶν μεταρρυθμίσεων προτάσεις καὶ ἐνίσχυσεν ἐπὶ μᾶλλον τὸ ὑπὲρ τῆς ἑνώσεως ἐθνικὸν φρόνημα.

Ἐντοσούτῳ ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις, ἐπιθυμοῦσα νὰ προσλάβῃ εἰς τὰς δημοσίους θέσεις ἄνδρας διαπρέποντας ἐπὶ παιδείᾳ καὶ ἱκανότητι, διώρισε τὸν Παδοβᾶν ἄρχοντα τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως, ἐν ᾗ θέσει διετέλεσε μέχρις οὗ καὶ πάλιν ἀνεδείχθη βουλευτὴς Κερκύρας κατὰ τὴν συγκρότησιν τοῦ ΙΑ'. Κοινοβουλίου. Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ἄρχεται ἡ τακτικὴ ἀντίδρασις τοῦ Ἰονικοῦ Κοινοβουλίου κατὰ τῆς Προστασίας, ἥτις, ὅπως ναυαγήσῃ ἡ ἑνωτικὴ ἰδέα, ἐμηχανεύετο ν' ἀντιτάξῃ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀποικισμοῦ τῶν νήσων Κερκύρας καὶ Παξῶν. Ἐπὶ τῷ σκοπῷ τούτῳ μυστικὰ ὑπομνήματα συνετάχθησαν καὶ ὑπεβλήθησαν εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Κυβέρνησιν, ἐν οἷς διεβεβαιοῦτο ὅτι τοιαύτη ἦτο ἡ ἐπιθυμία τῶν Κερκυραίων. Ἐπὶ τῇ διαβεβαιώσει μάλιστα τριῶν ἐκ Κερκύρας βουλευτῶν ὅτι ἀναφορᾶς περὶ ἀποικισμοῦ ἐκυκλοφόρει ἡ Βουλὴ ὁμοθύμως διακηρύττει ὅτι ἀποκρούει πάσαις δυνάμεσι τοι αὐτὴν ἀντεθνικὴν ἰδέαν καὶ ὅτι ἡ μόνη ἐπιθυμία τῶν Ἰονίων ἦτον ἡ ἕνωσις μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΔΟΒΑΣ

πρώην βουλευτὴς Κερκύρας.

Τέλος ἡ Προστασία ἐννοήσασα τὸ λάθος, ἐν ᾧ ὑπέπεσεν, ἠθέλησε διὰ τῆς ἀποστολῆς τοῦ κ. Γλάδστωνος νὰ διαλλάξῃ τὰ πνεύματα τῶν Ἑπτανησίων, προτείνουσα αὐτοῖς νέαν ριζικὴν τοῦ Συντάγματος μεταρρύθμισιν. Πλὴν τὰς μεταρρυθμιστικὰς προτάσεις, ἃς ὁ κ. Γλάδστων ὑπέβαλε τῇ Βουλῇ ὡς μέτρα συντελεστικὰ διὰ τὴν εὐημερίαν τῶν Ἰονίων, ὁ Σ. Παδοβᾶς ἀντέκρουσε μετὰ παρρησίας, ἀξιοπρεπείας καὶ ἄνευ ὑπεκφυγῆς, σπουδαιότατα ἀναλύσας τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ καθέκαστα τῶν προτάσεων. Ἔρθασε μάλιστα ν' ἀποδείξῃ ὅτι τὰ προτεινόμενα ὡς συντελεστικὰ εἰς τὴν εὐημερίαν τοῦ Ἰονίου λαοῦ οὐχὶ μόνον ἦσαν ἀπαράδεκτα ὡς ἀντιβαίνοντα εἰς τὴν τρανῶς ἐκδηλωθεῖσαν ὁμόθυμον θέλησιν αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν σκιὰν αὐτὴν τῆς Ἰονίου πολιτείας, ὡς κράτους δυνάμει Εὐρωπαϊκῆς συνθήκης ἐλευθέρου καὶ ἀνεξαρτήτου, παντελῶς ἐξηφάνιζον, ἀντικαθιστῶντα κυβέρνησιν ἀποικιακήν, εἰς τὸ πρόσωπον συγκεντρουμένην τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς προστασίας, ἀφ' οὗ κυρίως τὴν εὐθύνην μετεβίβαζε εἰς τὰς ἐγχωρίους ἀρχάς.

Τοιουτοτρόπως διὰ τῆς σταθερᾶς καὶ πατριωτικῆς θελήσεως τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ἰονίου Κοινοβουλίου ἐναυάγησε καὶ ἡ τελευταία μεταρρυθμιστικὴ ἀπόπειρα· ὁ δὲ κ. Γλάδστων μετὰ τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς Ἀγγλίαν ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βρεττανικῆς Βουλῆς διεδήλωσεν ὅτι ἡ μετὰ τῆς ἐλευθέρας Ἑλλάδος ἕνωσις ἦτο ἡ γενικὴ καὶ ἀνεπηρέαστος πάντων τῶν Ἑπτανησίων ἐπιθυμία. Εἰς τὸν αὐτὸν καιρὸν ἡ ἐπελθοῦσα ἐν Ἑλλάδι ὀκτωβριανὴ μεταπολίτευσις καὶ ἡ ἀναγόρευσις ἑνὸς Ἄγγλου ἡγεμονόπαιδος ὡς βασιλέως τῶν Ἑλλήνων ἐχρησίμευσαν ὡς ἀφετηρία εἰς τὴν Ἀγγλικὴν κυβέρνησιν, ὅπως ἐνδώσῃ εἰς τοὺς διακαεῖς πόθους τῶν Ἑπτανησίων· ἡ δὲ Ἰόνιος ἀντιπροσωπεία, λαβοῦσα ἐπὶ τούτῳ ρητὴν καὶ ἀποκλειστικὴν ἐντολήν, ἐκήρυξε τὴν 23 7βρίου 1863 διὰ ψηφίσματος κυριαρχικῶς ἐκδοθέντος, ὅτι αἱ νῆσοι Κέρκυρα, Κεφαλληνία, Ζάκυνθος, Λευκάς, Ἰθάκη, Κύθηρα, Παξοὶ καὶ τὰ ἐξαρτήματα αὐτῶν ἑνοῦνται μετὰ τοῦ Βασιλείου τῆς Ἑλλάδος, ὅπως ἐσαεὶ ἀποτελῶσιν ἀναπόσπαστον αὐτοῦ μέρος ἐν μιᾷ καὶ ἀδιαιρέτῳ πολιτείᾳ ὑπὸ τὸ Συνταγματικὸν σκῆπτρον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως τῶν Ἑλλήνων Γεωργίου τοῦ Α'. καὶ τῶν διαδόχων αὐτοῦ.

Ἀλλ' ἡ καταπληκτικὴ φήμη περὶ τῆς ἐν Λονδίνῳ μεταξὺ τῶν μεγάλων Δυνάμεων διομολογηθείσης συνθήκης, δι' ἧς ἀπεφασίζετο ἡ κατεδάφισις τῶν Κερκυραϊκῶν φρουρίων καὶ ἡ διηνεκὴς τῆς Ἑπτανήσου οὐδετερότης, ἐνεποίησεν ἐν τῷ μέσῳ τῆς γενικῆς ἀγαλλιάσεως ὑπὲρ τῆς Ἑνώσεως ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν εἰς τὰς καρδίας ἁπάντων τῶν Ἰονίων, καίτοι ἡ Ἰόνιος Βουλὴ διὰ τοῦ προέδρου αὐτῆς Σ. Παδοβᾶ δὲν ἔλειψε ν' ἀποτείνῃ πρὸς τὴν Α. Μ. τὴν Ἄνασσαν τῆς Ἀγγλίας ὑπὸ ἡμερομηνίαν 8]20 Θεφίου 1863 ἔντονον παράστασιν, ἐν ᾗ ὑπομιμνήσκει αὐτῇ «ὅτι οὐ μόνον τὸ Ἰονικὸν κράτος ἐτήρησεν ἀείποτε τὴν κυριότητα ἐπὶ τῶν φρουρίων καὶ ὀχυρωμάτων αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ προθύμως κατέβαλε πᾶσαν ποσότητα αἰτηθεῖσαν πρὸς διατήρησιν καὶ τελειοποίησιν αὐτῶν. Δὲν ἠδύνατο ὅθεν νὰ ὑπάρχῃ λόγος πρὸς ἀναίρεσιν τῆς ἁρμοδιότητος τῆς Ἰονίου Βουλῆς ἐπὶ ἀντικειμένου ἀφορῶντος τὴν κυριότητα τοῦ Ἰονίου Κράτους καθ' ἣν μάλιστα στιγμὴν ἕνεκα τῆς παύσεως τῆς Προστασίας πρόκειται νὰ παύσῃ ἡ κατοχὴ αὐτῆς ἐπὶ τῶν φρουρίων, ἅτινα πρὸς τὸν μόνον σκοπὸν τῆς Προστασίας ταύτης τῇ ἐνεπιστεύθησαν. Ἀποφασισθείσης ἅπαξ τῆς ἑνώσεως, καθὼς ὡς πρὸς οἱονδήποτε ἄλλο μέρος τοῦ Ἑλλην. Βασιλείου οὕτω καὶ ὡς πρὸς τὴν μετ' αὐτοῦ συγχωνευθεῖσαν Ἑπτάνησον τὰ κυριαρχικὰ τοῦ Βασιλείου τούτου ἐπὶ τῆς χώρας του δικαιώματα δὲν δύνανται νὰ ὑποστῶσι τὴν ἐλαχίστην ἐλάττωσιν. Τὰ φρούρια τῆς Ἑπτανήσου ἐν ἡμέραις μεγάλων κινδύνων ὑπῆρξαν τὸ προπύργιον τῆς Χριστιανοσύνης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ μὲ τὸ αἷμα τῶν τέκνων τοῦ Ἰονίου τοσάκις ἐποτίσθησαν· ἄνευ τῶν φρουρίων τούτων οὐδεμία ὑπάρχει ἐξασφάλισις ἀπὸ ἐξωτερικὰς ἐπιδρομάς, τὰς ὁποίας ἡ Ἰόνιος Κυβέρνησις ἀπέβλεψε νὰ προλάβῃ ἀπὸ τοῦ ἔτους 1833, καί τοι τότε τῆς Ἑπτανήσου διακειμένης ὑπὸ τὴν κραταιὰν Βρετανικὴν Προστασίαν. Ἡ Βουλὴ ἐρειδομένη ἐπὶ τῶν δικαιωμάτων τοῦ Ἑπτανησίου λαοῦ πέποιθεν ὅτι ταῦτα δὲν θέλουσιν οὐδαμῶς παραγνωρισθῆ ἢ παραβλαφθῆ. Ἡ Εὐρώπη, ἡ ἀναδείξασα τοσοῦτον ἐνδιαφέρον ὑπὲρ τῆς καταρτίσεως τοῦ νέου Ἑλληνικοῦ Βασιλείου καὶ σεβασθεῖσα καθ' ὅλα τὰ ἄλλα κυριαρχικὰ αὐτοῦ δικαιώματα, δὲν θέλει ἀνεχθῆ νὰ καταστραφῇ ἡ δημιουργία αὐτῆς διὰ τῆς παραδοχῆς μέτρου μὴ ἄλλως αἰτιολογουμένου, εἰμὴ ὡς ἐκ τῆς θέσεως τοῦ ἀσθενοῦς κατέναντι τοῦ ἰσχυροῦ.»

Οὐχ ἧττον ὅμως ἡ κατεδάφισις φρουρίων τινῶν ἐξετελέσθη καὶ ἐπὶ τῶν ἠρειπίων αὐτῶν κυματίζει σήμερον ἡ Ἑλλ. σημαία. Ὁ Ἰόνιος λαὸς διὰ τῆς γενναιόφρονος αὐτοῦ διαγωγῆς ἐτελεσιούργησεν ἐν πλήρει αὐταπαρνήσει ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου πρᾶξιν ἐκ τῶν ἀκατορθώτων θεωρουμένην, διαμαρτυρόμενος μὲν κατὰ τῆς βίας τοῦ ἰσχυροτέρου, ἀλλὰ κραυγάζων *ἄσφῃγῃ ὁ ξένος ἀντὶ πάσης θυσίας*. Δυστυχῶς ὅμως, πραγματοποιηθείσης τῆς ἑνώσεως, πολλὰ δυσάρεστα ἠκολούθησαν καὶ κατ' ἀρχὰς διὰ τῆς ἀκανονίστου καθολικῆς ψήφου κατὰ τὴν ἐκλογὴν τῶν πληρεξουσίων πλησίστιος εἰσέδυσεν ἡ δημαγωγία ἀποκλείσασα καὶ τὸν Σ. Παδοβᾶν ἀπὸ τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως μετὰ τῶν ἄλλων ἱκανοτήτων τῆς Ἑπτανήσου, αἵτινες εἶχον μοχθήσει καὶ συντελέσει εἰς τὴν πραγματοποίησιν τῆς ἑνώσεως. Ἐξ ἄλλου ἡ παράκαιρος ἀφομοίωσις καθὼς καὶ ἡ ἀλλόκοτος ἐπαρχιακὴ διαίρεσις τῶν νήσων, ἥτις ἔγεινεν ὁ πυρὴν τῆς ἀεννάου διχοστασίας μεταξὺ τῶν κατοίκων τῆς πόλεως καὶ τῶν χωρίων, κατέστρεψαν παρὰ τῷ λαῷ τὸ γόητρον τῆς ἑνώσεως. Πικρὰ ἡ ἀλήθεια ἀλλ' ἐν τούτοις πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι αἱ ἀλεπάλληλοι κυβερνήσεις τῆς Ἑλλάδος, μὴ ἐκτιμήσασαι ὡς ὤφειλε τὰς θυσίας, ἃς ἡ Ἑπτάνησος καὶ πρὸ πάντων ἡ Κέρκυρα ὑπέστη ὑπὲρ τοῦ ἐθνικοῦ μεγαλείου, συνετέλεσαν τὰ μέγιστα διὰ τῶν ἀσυνέτων καὶ βεβιασμένων αὐτῶν μέτρων εἰς τὴν ἐρήμωσιν τῶν νήσων καὶ εἰς τὴν διαφθορὰν τῶν κατοίκων. Οἱ κατὰ καιροὺς ὑπουργοὶ τῆς Ἑλλάδος στηριζόμενοι εἰς τὴν ἐξάσκησιν τῆς ὑπερτάτης αὐτῶν ἐξουσίας, εἰς τὸν ἀπολυτισμόν, εἰς τὸ σύστημα τῆς συγκεντρώσεως, τῶν ἐνδοτασμῶν καὶ τῶν ἀτελευτήτων μεταθέσεων, εἰσῆξαν καὶ εἰς τὴν Ἑπτάνησον τὸν φατριασμὸν καὶ τὴν περιφρόνησιν εἰς τοὺς νόμους. Τὰ πραγματικὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους, αἱ εὐχαὶ αὐτῶν καὶ τὰ δικαιώματα τῶν πολιτῶν παρεγνωρίσθησαν· ἡ δὲ Ἑλλὰς κατήντησε τιμάριον ἀρχολιπάρων τινῶν. Ἐκλεχθεὶς ὁ Παδοβᾶς κατὰ τὸ 1865 βουλευτὴς Κερκύρας καὶ ἀποσταλεὶς εἰς Ἀθήνας ὅτε ἐσυζητεῖτο τὸ τῆς ἀφομοιώσεως ζήτημα, περιῆλθεν εἰς τὴν ἐσχάτην ἀθυμίαν βλέπων τὴν ἀχαριστίαν ἐξ ἑνὸς καὶ τὴν ἀπερισκεψίαν ἐξ ἄλλου, μεθ' ἧς ἐψηφίζοντο ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς ζητήματα σπουδαιότατα καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ἐξηρτᾶτο ἡ εὐημερία ἢ ἡ καταστροφὴ τῶν νήσων. Θῦμα τῆς σχολαστικότητος, τοῦ ἐγωισμοῦ, τῆς οἰήσεως καὶ τοῦ φθόνου ὑπέστη καὶ οὗτος τὴν τύχην ἣν ἀνέκαθεν ζῶντες ἔλαβον πάντες οἱ ὠφελήσαντες τὴν Ἑλλάδα. Μὴ δυνηθεὶς κατ' οὐδένα τρόπον νὰ φανῇ ὠφέλιμος εἰς τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα, ὡς τὸ ἐπεθύμει καὶ ὑπὲρ τῆς ὁποίας τρανότατα δειγματα ἔδωκεν, ἠναγκάσθη νὰ ἐγκαταλείψῃ τὰς Ἀθήνας, ἀφοῦ προηγουμένως ἀπηύθυνε πρὸς τὴν Α. Μ. τὸν βασιλέα καὶ τὸν πρόεδρον τῆς Ἑλλ Βουλῆς τὰ ἑξῆς ὑπομνήματα.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ Α. Μ. ΓΕΩΡΓΙΟΝ Α'.

Βασιλέα τῶν Ἑλλήνων.

Ἡ Ἰόνιος Βουλὴ πληροφορηθεῖσα ὅτι ἡ Υ. Μ. δὲν ἀπεδέχετο τὸν προσφερθέντα Αὐτῇ Ἑλληνικὸν θρόνον, ἄνευ τῆς προηγουμένης προσαρτήσεως τῆς Ἑπτανήσου, ἵνα παρέξῃ τῇ Υ. Μ. δεῖγμα σεβασμοῦ καὶ ἀφοσιώσεως, τοῖς ἀδελφοῖς δὲ Ἕλλησι τεκμήριον ἄκρας ἐμπιστοσύνης, οὐδόλως ἀποβλέψασα εἰς τὰς ἀνωμαλίας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐσπευσμένως ἐψήφισε τὴν ἄνευ ὅρων Ἕνωσιν τῆς Ἑπτανήσου, ἐναποθέσασα τὰς τύχας τοῦ Ἑπτανησίου λαοῦ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ Ἔθνους, καὶ εἰς τὰς προνοίας τοῦ Ἡγεμόνος Αὐτοῦ.

Ἡ Υ. Μ. προσηκόντως ἐξετίμησε τὴν γενναιόφρονα καὶ ἐθνικὴν διαγωγὴν λαοῦ συνεργήσαντος διὰ παντοίων θυσιῶν εἰς τὸ μεγαλεῖον τοῦ ἔθνους, ἀλλὰ συγχρόνως ὡς νὰ προησθάνετο τὰς μελλούσας τῆς Ἑπτανήσου δυσχερείας, ὅτε ἔλαβον τὴν τιμήν, καθὸ πρόεδρος τῆς Ἰονίου Βουλῆς καὶ τῆς Βουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς, νὰ παρουσιασθῶ εἰς τὴν Υ. Μ., ηὐδόκησεν ἀπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Θρόνου νὰ μοὶ ἀναγγείλῃ «ὅτι ἤθελε καταβάλει πᾶσαν προσπάθειαν ἵνα

«Οἱ Ἰόνιοι μὴ λάβωσιν αἰτίαν νὰ μεταμεληθῶσιν ἕνεκα τῆς ψηφισθείσης ἑνώσεως.»

Τὴν βασιλικὴν ταύτην ἀπαγγελίαν διεκοίνωσα διὰ τοῦ ἐπισημοτέρου τρόπου εἰς τοὺς Ἑπτανησίους, οἵτινες ἀπεδέχθησαν αὐτὴν μετὰ εὐγνωμοσύνης καὶ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐπεκρότησαν τὴν ὅλως ἐθνικὴν πορείαν τῆς Ἑπτανησίου Βουλῆς, ἣν δυσπιστία τινῶν ἐπὶ ἀπερισκεψίᾳ καὶ ἀπρονοησίᾳ εἶχεν ἐπικρίνει.

Ὑπὸ τοιούτους αἰσίους οἰωνοὺς ἤρξαντο αἱ πολιτικαὶ διοικητικαὶ σχέσεις τῶν δύο Ἐπικρατειῶν, ἐν μιᾷ καὶ ἀδιαιρέτῳ πολιτείᾳ συνενωθεισῶν. Ψηφισθέντος τοῦ Συντάγματος, ἐξεδόθησαν πλεῖστα Κυβερνητικὰ διατάγματα, κατ' ἐπιφάνειαν μὲν ἀφομοιωτικά, πραγματικῶς ὅμως ταμιευτικά, δι' ὧν πλεῖσται καὶ καίριαι πληγαὶ ἐπηνέχθησαν εἰς τὴν Ἑπτάνησον καὶ τὸ Ἰονικὸν στοιχεῖον. Ὁ φιλήσυχος καὶ φιλόνομος λαὸς τῆς Ἑπτανήσου, ἐνῶ μετ' ἐκπλήξεως καὶ λύπης ἔβλεπε τὴν ἐπὶ τὰ χείρω ροπὴν τῶν πραγμάτων, ἐπανεπαύετο εἰς τὸν Βασιλικὸν λόγον καὶ εἰς τὰς προσδοκωμένας βελτιώσεις καὶ θεραπείας, ἃς ἐθνικὴ Βουλὴ ἤθελεν ἐπιφέρει.

Συνῆλθεν ἡ Βουλὴ καὶ νέαι δοκιμασίαι ἐπέπρωτο νὰ δειν ώσωσι τὴν κατάστασιν τῆς Ἑπτανήσου καὶ νὰ ματαιώσωσι τὰς ἐλπίδας καὶ προσδοκίας, ἂν ὄχι αἰσιωτέρου τοὐλάχιστον ἠπιωτέρου μέλλοντος. Μέτρα ὅλως ἀνοίκεια, ὑπαγορευθέντα ἀπὸ λόγους ἁπλῶς ταμιευτικούς, ἀφ' ἑνὸς ἐπέβαλον πολυειδεῖς περιορισμούς, ἀφ' ἑτέρου ἐπαπειλοῦσι καὶ τὴν ἐσωτερικὴν ἀσφάλειαν, τὴν προηγουμένως ἐπὶ ἑδραίων βάσεων στηριζομένην, καὶ τὰ λείψανα τοῦ δημοτικοῦ καὶ ἰδιωτικοῦ πλούτου, ὃν ἄλλοτε νόμοι ἁρμόδιοι περιεφρούρουν. Καὶ ὡς νὰ μὴ ἤρκουν ταῦτα, προσφάτως ἡ Βουλή, χωρὶς νὰ ἐκτιμήσῃ ἢ κἂν νὰ ἀνεχθῇ τὰς παρατηρήσεις τινῶν Ἑπτανησίων Βουλευτῶν ἢ νὰ σεβασθῇ τὰς ἀνασκοπάς, ἃς ὑπηγόρευεν ἡ ἀριθμητικὴ δυσαναλογία καὶ ἡ ὑπερβάλλουσα ὑλικὴ ἀνισότης, ἐνῶ προηγουμένως δὶς εἶχεν ἀποβάλει τὰς περὶ ἀπολύτου ἀφομοιώσεως προτάσεις, κατήργησε συλλήδδην καὶ ἀθρόως ἅπασαν τὴν Ἑπτανησιακὴν νομοθεσίαν (ἐκτὸς ἐλαχίστου μέρους τοῦ ἀστυκοῦ Κώδικος), αὐτὴν ἐκείνην ἣν πολυχρόνιος πεῖρα, ἀρχαῖα ἔθιμα καὶ κοινωνικαὶ ἀνάγκαι καθιέρωσαν, πλεῖστοι αἰῶνες ἐπαγίωσαν καὶ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ κυβερνήσεις ἐπεβεβάσθησαν. ἐδελτίωσαν καὶ προήγαγον διὰ τῆς παραδοχῆς καί τινων ἐκ τῶν Γαλλικῶν νομοθετικῶν θεσμῶν· ἀντικατέστησε δὲ τὴν λεγομένην Ἑλληνικὴν νομοθεσίαν, ἣν διάσημοι ῥήτορες καὶ δόκιμοι ὑπουργοὶ ἐπανειλημμένως ἀπὸ τοῦ βήματος ἐκήρυξαν πλημμελῆ, ἀναρμοδίαν καὶ μὴ ἐφαρμόσιμον.

Πρὸς ταῦτα πάντα τρότασις κοινωνιστικῆς φύσεως, καταστρέφουσα τὴν ἰδιοκτησίαν, παραλύουσα νόμους καὶ συμβάσεις καὶ ματαιοῦσα ὁριστικῶς κεκτημένας ἐγγυήσεις, ἐξ ἐφόδου, ἀντισυνταγματικῶς καὶ ἀσυζητητὶ παρεδέχθη πρὸς ὄλεθρον ἰδιαιτέρως τῆς Κερκύρας (ἣν μετὰ λύπης μου βλέπω μεγάλως καὶ ἀσυνέτως καταπιεζομένην) καὶ ἅπαντος τοῦ Κερκυραϊκοῦ λαοῦ, καθότι ὅταν ὁ Νόμος προσβάλῃ τὴν ἰδιοκτησίαν καὶ τὴν δημοσίαν πίστιν, καταστρέφονται τὰ συμφέροντα τοῦ λαοῦ, ἄνευ διακρίσεως κοινωνικῆς τάξεως, καὶ ἡ κατ' ἐπιφάνειαν καὶ στιγμαία ἀνακούφισις μερίδος τινὸς τῆς κοινωνίας εἶνε ὁ τάφος ἁπάσης τῆς κοινωνικῆς ὁμάδος εἰς τὸ προσεχὲς μέλλον.

Μεγαλειότατε, τὰ ψηφισθέντα νομοσχέδια, ὡς ἐπιβάλλοντα τὴν ἀφομοίωσιν, εἶνε ἀνεπίδεκτα λογικῆς καὶ πρακτικῆς ἐφαρμογῆς, ἄδικα καὶ πρόξενα ὀλεθρίων ἀποτελεσμάτων, θέλουσι δὲ παράξει γενικὴν κοινωνινὴν ἀναστάτωσιν, ἧς αἱ συνέπειαι καὶ ἄγνωστοι καὶ ἀνυπολόγιστοι ἀποβαίνουσιν.

Ὁ Ἰόνιος λαὸς καταταχθεὶς πρὸ χρόνου ὑπὸ τῆς διπλωματίας μεταξὺ τῶν ἐλευθέρων καὶ ἀνεξαρτήτων λαῶν τῆς πεπολιτισμένης Εὐρώπης, καὶ τοι ἐθνικὸς καὶ γενναῖος, ἀποστρέφεται καὶ θέλει ἀποστραφῇ ἀείποτε τὰς τύχας καὶ τὴν ἀπαισίαν θέσιν τοῦ δορυαλώτου, τὴν ὅλως ἀσυμβίβαστον μετὰ τῆς ἐν μιᾷ καὶ ἀδιαιρέτῳ πολιτείᾳ ἑνώσεως, ἥτις ὀφείλει νὰ ὑφίσταται πραγματικῶς καὶ ὄχι ἰδανικῶς, ἐν πλήρει ἰσότητι καὶ ὄχι ἐν τῷ ἐνδιαφέροντι ἢ τῷ ὑλικῷ συμφέροντι τῶν πολυπληθεστέρων.

Ὁ γογγυσμὸς τοῦ Ἑπτανησίου κυρίως δὲ τοῦ Κερκυραίου δύναται νὰ ἠχήσῃ πρὸς βλάβην τοῦ προορισμοῦ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους· τὸ κατεδαφισθὲν στερεὸν μεσότοιχον, ὅπερ ἐχώριζε τὴν Ἑπτάνησον ἀπὸ τῆς βασιλευομένης Ἑλλάδος, ὀφείλει νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀφετηρία καὶ ὄχι ὡς ἀποθάρρυνσις εἰς τὰ λοιπὰ δεδουλημένα μέλη τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς ὁλομελείας, καὶ ὁ ἀντιπράττων, εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως, εἰς τὸν ἱερὸν τοῦτον σκοπόν, δὲν ἀνήκει οὔτε εἰς τὴν Ἑλλάδα οὔτε εἰς τὸ ἔθνος.

Ἀτενίζων εἰς τὴν ἐφικτὴν εὐημερίαν τῆς μερίδος ἐκείνης τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, εἰς ἣν ἔχω τὴν τιμὴν καὶ τὸ πλεονέκτημα νὰ ἀνήκω, καὶ εἰς τὸν ἀληθῆ προορισμὸν τοῦ Ἔθνους, πρὸς ἐκπλήρωσιν Βουλευτικοῦ καθήκοντος, διὰ τοῦ ταπεινοῦ καὶ εὐσεβάστου τούτου ὑπομνήματος (ὅπερ ὀφείλω νὰ διακοινώσω εἰς τοὺς ἐντολεῖς μου κατὰ τὴν προσεχῆ λογοδοσίαν μου) τολμῶ νὰ ὑποβάλω εἰς τὰς ἐμβριθεῖς σκέψεις τῆς Υ. Μ. τὴν ὡς ἐκ τούτων προκαλουμένην ἀθλίαν καὶ ἀπελπιστικὴν κατάστασιν τῆς Ἑπτανήσου, ἰδίως δὲ τῆς Κερκύρας, πεποιθὼς ὅτι ἡ ἐνάσκησις τῶν Συνταγματικῶν δικαιωμάτων τῆς Βασιλείας, θέλει πείσει ἕκαστον ὅτι τὸ Σύνταγμα ἐν Ἑλλάδι διέπει τὰς τύχας καὶ τὰ συμφέροντα ὄχι μόνον τῶν πολλῶν ἀλλὰ καὶ τῶν ὀλίγων, πρὸς περιφρούρησιν τῶν Ἱερῶν ἀρχῶν τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς τιμιότητος.

Ἐν Ἀθήναις, τὴν 24 Δεκεμβρίου 1865.

Ταπεινὸς καὶ πιστὸς ὑπήκοος,
ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΠΑΔΟΒΑΣ βουλευτής.

Πρὸς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἑλληνικῆς Βουλῆς.

Μὲ βαθεῖαν λύπην μου ἀναχωρῶ ἀπὸ τὴν πρωτεύουσαν, ἀφοῦ ἐπείσθην ἐν πολλοῖς ὅτι ἡ ἐν τῇ Βουλῇ παρουσία μου ἀποβαίνει καὶ ἄσκοπος καὶ ἀλυσιτελής, καὶ δὲν δύναμαι νὰ διατελῶ μάρτυς ἀπαθὴς καὶ ἀνάλγητος τῆς σφαγιάσεως τῆς Ἑπτανήσου, ἰδίως δὲ τῆς Κερκύρας.

Ἀποχωριζόμενος πρὸς τὸ παρὸν καὶ ἐπὶ τῇ ἐλπίδι αἰσιωτέρου μέλλοντος ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴν Βουλήν, ἥτις ἀείποτε ὑπῆρξεν ἡ γοητεία τοῦ πολιτικοῦ μου βίου, εὔχομαι ἵνα αἱ παροῦσαι καὶ αἱ ἐπαπειλούμεναι δυσχέρειαι τοῦ ἀναξιοπαθοῦντος Ἑπτανησίου λαοῦ μὴ ἐπενεργήσωσιν οὔτε ἀμέσως οὔτε ἐμμέσως πρὸς βλάβην τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ μεγαλείου τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 26 Δεκεμβρίου 1865.

ὑπ. ΣΤ. ΠΑΔΟΒΑΣ βουλευτὴς Κερκύρας.

Ἔκτοτε ἀπεσύρθη τοῦ πολιτικοῦ σταδίου καὶ ἔζη ἰδιωτεύων ἐκ τῆς ἐπιστήμης αὐτοῦ. Πλεῖσται δυσαρέσκειαι καὶ μόχθοι πολυετεῖς εἶχον καταβάλει τὴν ἰσχυρὰν αὐτοῦ κρᾶσιν, καὶ μεταβὰς εἰς Ἰταλίαν κατὰ διαταγὴν τῶν ἰατρῶν ὅπως ἀνακτήσῃ τὴν ὑγείαν του ἐτελεύτησεν ἐν Φλωρεντίᾳ κατὰ 7βριον 1872. Ὁ νεκρὸς τοῦ Στεφάνου Παδοβᾶ ἐκομίσθη εἰς Κέρκυραν ὅπου μεγαλοπρεπῶς ἐνεταφιάσθη. Ἡ Ἑλλ. κυβέρνησις, ἅμα μαθοῦσα τὸν θάνατον τοῦ ἐξόχου τούτου πολίτου προσεκάλεσε βασιλικὸν διάταγμα διὰ τοῦ ὁποίου διετάσσετο νὰ τῷ ἀπονεμηθῶσι τιμαὶ προέδρου τῆς Βουλῆς διὰ τὰς διακεκριμένας ἐκδουλεύσεις, ἃς ὁ μακαρίτης προσήνεγκε τῇ πατρίδι. Ὅθεν τὴν κηδείαν παρηκολούθησαν ἅπασαι αἱ πολιτικαὶ καὶ στρατιωτικαὶ ἀρχαὶ τοῦ τόπου, ὁ στρατὸς καὶ ὁ διαγγελεὺς τῆς Α. Μ. Μετὰ τὴν ἐν τῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς πόλεως ψάλεῖσαν νεκρώσιμον ἀκολουθίαν, ἐξεφώνησε λόγον ὁ παρὰ τοῦ δικηγορικοῦ σώματος ἐπιτετραμμένος κ. Ι. Πιέστρης· ἐπιτάφιον δὲ λόγον ἀπήγγειλεν ἐν τῷ δημοτικῷ νεκροταφείῳ ὁ Ἐφέτης κ. Μ. Σ. Ἰδρωμένος. Ἀλλ' ἐκτὸς τῶν ἐπισήμων καὶ τυπικῶν τούτων τιμῶν, ὁ λαὸς τῆς Κερκύρας καὶ κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἀπέδειξεν ὅτι ἐκτιμᾷ τὰς ἀρετὰς καὶ τοὺς ἀγῶνας τῶν πολιτικῶν αὐτοῦ ἀνδρῶν παρακολουθήσας αὐθορμήτως τὸν νεκρὸν τοῦ Παδοβᾶ ἐν θρησκευτικῇ ἡσυχίᾳ καὶ κατανύξει.

Η ΒΙΒΛΟΣ ΤΩΝ ΒΑΣΙΛΕΩΝ

ὑπὸ τῆς κυρίας Δώρας Ἰστριάδος.

Ἡ ἀρχαία καὶ γόνιμος Ἀσία παρήγαγε τέσσαρας μεγάλους ἐπικοὺς ποιητάς, ἀπαραμίλλους γενομένους μέχρι τῆς σήμερον, τὸν Ὅμηρον, τὸν Βαλμίκην, τὸν Βυαζᾶν (1) καὶ τὸν Φιρδούσιον. Ἡ κυρία Δώρα Ἰστριάς, ἥτις ἐξακολουθεῖ ἐνταῦτῷ τὰς ἐργασίας της ἐπὶ τῆς Λιγουρίας (2) καὶ ἐπὶ τῶν ἐποποιῶν, ἀφ' οὗ ἐδημοσίευσε (1871) μελέτην τινὰ ἐπὶ τῆς Ραμαΐάνας τοῦ Βαλμίκη, ἐνασχολεῖται ἤδη ἐν τῇ *Νέᾳ Ἀνθολογίᾳ* (Nuova Antologia), τῇ πρωτίστῃ τῶν Ἰταλικῶν ἐπιθεωρήσεων περὶ τοῦ Schah namek (Βίβλος τῶν βασιλέων) τοῦ Φιρδουσίου. Τὸ πόνημα τοῦτο τοῦ Πέρσου Ὁμήρου ἦνε τόσῳ ὀγκῶδες, ὥστε ἡ Γαλλικὴ μετάφρασις τοῦ Jules Mohl δὲν συγκροτεῖται ἐξ ὀλιγωτέρων τῶν πέντε μεγάλων τόμων εἰς σχῆμα τετάρτου δημοσιευθέντων διὰ τοῦ Βασιλικοῦ τυπογραφείου (σήμερον ἐθνικοῦ) τῶν Παρισίων.

Τὸ Schah-namec, ὅπερ ἐμπεριέχει ὅλας τὰς μυθώδεις τῶν Περσῶν παραδόσεις, περιλαμβάνει πλεῖστα λίαν διακεκριμένα μέρη. Ἐν τῷ πρώτῳ ἱστορεῖται ἡ ἡρωϊκὴ ἢ μυθώδης ἐποχὴ τῆς Περσίας, ἥτις ἀντιστοιχεῖ εἰς τὴν περίοδον, ἧς ἡ ζωηρὰ καὶ θαυμαστὴ εἰκὼν ἀπαντᾷ εἰς τὰ Ὁμηρικὰ διηγήματα. Ἡ κυρία Δώρα Ἰστριὰς δὲν ἐνησχολήθη εἰσέτι εἰμὴ εἰς αὐτὸ μόνον τὸ μέρος, ἡ δὲ μελέτη αὕτη, ἥτις ἄρχεται ἀπ' αὐτῆς τῆς καταγωγῆς τοῦ κράτους τοῦ «βασιλέως τῶν βασιλέων», παύει εἰς τὰς κατακτήσεις τοῦ Kei-Khosrou (Κύρου).

Ὁ διάδοχος τοῦ Δαρείου καὶ Ξέρξου, ὅστις ἐπισκέπτεται ἤδη τὴν Εὐρώπην, τὰ μάλιστα βεβαίως ἐκπλήττεται βλέπων τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἐπιστήμην ζωηρῶς ἐνδιαφερομένην δι' ἔργα, ὧν περὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος αἰῶνος οὔτε ὑπώπτευε κἂν τὴν ὕπαρξιν

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΛΟΥΤΡΩΝ.

Προτιθέμενοι νὰ ὁμιλήσωμεν ἐνταῦθα περὶ τῶν ἀρχαίων Ἑλληνικῶν λουτρῶν καὶ τοῦ τρόπου, καθ' ὃν ἐλούοντο οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, διαιροῦμεν τὴν σύντομον ταύτην πραγματείαν εἰς δύω μέρη, ὧν τὸ πρῶτον διαλαμβάνει περὶ τῆς χρήσεως τῶν λουτρῶν παρ' Ὁμήρῳ, τὸ δὲ δεύτερον περὶ τῆς χρήσεως αὐτῶν κατὰ τὴν ἱστορικὴν ἐποχήν.

I

Παρὰ Ὁμήρῳ, ἔνθα ὁ βίος τοῦ ἀνθρώπου εἶνε φυσικώτατος, ἁπλούστατος, ζωγραφικώτατος, ὁ Ἕλλην ἐλούετο ἢ εἰς τοὺς ποταμοὺς καὶ εἰς τὰς πηγὰς ἢ εἰς τὴν θάλασσαν ἢ εἰς τὴν οἰκίαν.

Ἐν τῇ θαλάσσῃ, καθ' ὅσον ἡ μελέτη τῶν Ὁμηρικῶν ἐπῶν μᾶς πληροφορεῖ, ἐλούοντο πρὸ πάντων οἱ ἥρωες, ἐν δὲ τῷ ποταμῷ οἱ ξένοι καὶ οἱ παρθένοι. Καὶ ἐκ μὲν τῶν παρθένων εὑρίσκομεν τὴν Ναυσικάαν, τὴν θυγατέρα τοῦ βασιλέως τῶν Φαιάκων Ἀλκινόου, λουομένην ἐν τῷ ποταμῷ μετὰ τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ οἰκιακοῦ αὐτῆς χρέους ἤτοι μετὰ τὴν πλύσιν τῶν ἐνδυμάτων τῶν γονέων καὶ ἀδελφῶν της, τὰ ὁποῖα ὤφειλον νὰ ἦνε καθαρὰ ἕνεκα τοῦ γάμου της, ὅστις ἔμελλε κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας νὰ γίνῃ. Ἡ ἐν τῷ ποταμῷ λοῦσις τῆς εἰρημένης παρθένου περιγράφεται ὑπὸ τοῦ ἀθανάτου Ποιητοῦ ὧδε πῶς:

Ὅτε δὲ ποταμοῖο ῥόον περικαλλέ' ἵκοντο,
ἔνθ' ἤτοι πλυνοὶ ἦσαν ἐπηπτανοί, πολὺ δ' ὕδωρ
καλὸν ὑπεκπρορέει μάλαπερ ῥυπόεντα καθῆραι,
ἐνθ' αἴγ' ἡμιόνους μὲν ὑπεκπροέλυσαν ἀπήνης.
καὶ τὰς μὲν σεῦαν ποταμὸν πάρα δινήεντα
τρώγειν ἄγρωστιν μελιηδέα· ταὶ δ' ἀπ' ἀπήνης
εἵματα χερσὶν ἕλοντο καὶ ἐσφόριον μέλαν ὕδωρ
στεῖσον δ' ἐν βόθροισι θοῦης ἔριδα προφέρουσαι.

αὐτὰρ ἐπεὶ πλύναν τε κάθηράν τε ῥύπα πάντα,
ἑξείης πέτασαν παρὰ θῖν' ἁλός, ἠχι μάλιστα
λαίγγας ποτὶ χέρσον ἀποπλύνεσκε θάλασσα.
Αἱ δὲ λοεσσάμεναι καὶ χρισάμεναι λίπ' ἐλαίῳ
δεῖπνον ἔπειθ' εἵλοντο παρ' ὄχθῃσιν ποταμοῖο,
εἵματα δ' ἠελίοιο μένον τερσήμεναι αὐγῇ.
Αὐτὰρ ἐπεὶ σίτου τάρφθεν δμωαί τε καὶ αὐτή,
σφαίρῃ ταίγ' ἄρ' ἔπαιζον, ἀπὸ κρήδεμνα βαλοῦσαι·
τῇσι δὲ Ναυσικάα λευκώλενος ἤρχετο μολπῆς. (1).

Ἐκ δὲ τῶν ἀνδρῶν ἀπαντῶμεν τὸν Ἀγήνορα τὸν υἱὸν τοῦ Ἀντήνορος (2) καὶ τὸν Ὀδυσσέα, λουσθέντα μάλιστα ἐν τῷ αὐτῷ, ἔνθα καὶ ἡ Ναυσικάα, ποταμῷ καὶ ἐπισύραντα ἔπειτα πολὺ τὴν προσοχήν της ἕνεκα τῆς καθαριότητος τοῦ σώματός του (3).

Ἐν δὲ τῷ λουτρῷ τῶν οἰκιῶν ἐλούοντο πρὸ πάντων οἱ ξένοι. Ἡ συνήθεια αὕτη ἤτοι ἡ λοῦσις τῶν ξένων ἅμα τῇ ἐλεύσει αὐτῶν ἐθεωρεῖτο ἱερὰ καὶ ἀπαραίτητος ἐν ἑκάστῃ οἰκογενείᾳ. Διὰ τοῦτο ἐν τῇ φυσικωτάτῃ Ὁμηρικῇ Ὀδυσσείᾳ πανταχοῦ ὁ ξένος λούεται πρῶτον καὶ ἔπειτα ἐρωτᾶται τίς εἶνε καὶ τίς ἡ χρεία αὐτοῦ. Ἔλουον δὲ τὸν ξένον πρὸ πάντων αἱ παρθένοι καὶ αἱ δμωαὶ διὰ θερμοῦ ὕδατος. Οὕτω π. χ. τὸν Τηλέμαχον καὶ Πεισίστρατον ἀφιχθέντας εἰς τὰ δωμάτια τοῦ Μενελάου ἔλουσαν αἱ ὑπηρέτριαι. Μετὰ δὲ τὴν λοῦσιν παρετίθετο τοῖς ξένοις γεῦμα (4), οὐτινος βεβαίως εἶχον ἀνάγκην ἕνεκα τῆς ὁδοιπορίας.

ἐς ῥ ἀσαμίνθους βάντες ἐϋξέστας λούσαντο.
τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμωαὶ λοῦσαν καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὖλας βάλον ἠδὲ χιτῶνας,
ἕς ρα θρόνους ἕζοντο παρ' Ἀτρεΐδην Μενέλαον.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τραπέζαν.

Καὶ ὁ Ὀδυσσεὺς ἀφιχθεὶς ἐν Ἰθάκῃ ἐλούσθη κατὰ τὸν ὅμοιον τρόπον (5). Καὶ ἀναχωροῦντας δὲ ἔλουσαν ἐπίσης τοὺς ξένους, τὸν Ὀδυσσέα λ. χ., μέλλοντα νὰ ἀναχωρήσῃ ἐκ τῆς νήσου, ἡ Καλυψώ.

Εἵματα τ' ἀμφιέσασα θυώδεα καὶ λούσασα τὸν ἔπεμψεν (1).

Ἐκ τῶν ἀνωτέρω λοιπὸν περὶ τῆς ἐν οἴκῳ λούσεως τῶν ξένων λεχθέντων ἐξάγεται ὅτι εἶχον μέγα σκεῦος ἀσάμινθον καλούμενον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἀφοῦ ἐκάθητο ὁ ξένος, ἐπέχεον ἐπ' αὐτοῦ θερμὸν ὕδωρ, μετὰ δὲ τὴν λοῦσιν τὸν ἐπέχριον ἐλαίῳ καλουμένῳ παρ' Ὁμήρῳ ῥοδόεν (2) ἀμβρόσιον καὶ τεθυωμένον, ἂν ἦτο μετ' ἀρωμάτων μεμιγμένον:

. . . . . ἀλείψατο λιπ' ἐλαίῳ
ἀμβροσίῳ, ἑδανῷ τὸ ῥα οἱ τεθυωμένον ἦεν (3).

II

Κατὰ δὲ τοὺς ἱστορικοὺς χρόνους, καθ' οὓς ἀνεφύη ἐν Ἑλλάδι ὁ πολιτισμός, τὰ λουτρὰ ἐγίνοντο ἐν αὐταῖς ταῖς πόλεσι, καλούμενα δημόσια βαλανεῖα. Πλὴν ἀλλ' ὅμως καὶ πολλοὶ τῶν ἰδιωτῶν δὲν ἔλειψαν τοῦ νὰ ἔχωσι καὶ παρ' ἑαυτοῖς λουτρὰ— βαλανεῖα— εἴτε πρὸς κερδοσκοπίαν εἴτε πρὸς χρῆσιν τῶν οἰκογενειῶν των (4).

Τὰ δημόσια λουτρὰ τόσον φαίνεται κακῶς ἐρημίσθησαν ἕνεκα τοῖς ἐν αὐτοῖς συχνῆς διατριδῆς τῶν ἑταιρῶν, ὥστε μέχρι φανατισμοῦ ἐμέμφοντο αὐτῶν οἱ ἐναρετοι καὶ ἐγκρατεῖς τῆς Ἑλλάδος ἄνδρες. Οὕτω π. χ. ὁ Φωκίων μεταξὺ τῶν ἄλλων ἰδιοτροπιῶν του ποτὲ δὲν ἐπορεύθη εἰς δημόσιον βαλανεῖον, ὡς μαρτυρεῖ ὁ Πλεύταρχος, λέγων: «Φωκίων οὔτε γελάσαντά τις οὔτε κλαύσαντα ῥᾳδίως Ἀθηναίων εἶδεν οὐδ' ἐν βαλανείῳ λουσάμενον» (5). Τὰ λουτρὰ ἐγίνοντο διὰ πολυτελῶν καὶ ἰσχυρῶν οἰκοδομῶν, ὡς ἀπαιτεῖ ἡ φύσις τοῦ πράγματος. Πολυτελὲς καὶ ἰσχυρὸν βαλανεῖον μᾶς ἀναφέρει ὁ Λευκιανός, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ W. Schmilh (6) ἦτο κατὰ τὸν Ρωμαϊκὸν τύπον. Διὰ νὰ λάβῃ ὁ ἀναγνώστης ἀκριβῆ τοῦ πράγματος ἰδέαν οὐκ ἀπὸ σκοποῦ κρίνομεν να παραθέσωμεν αὐτὸ ἐνταῦθα ὡς τὸ περιγράφει ὁ Λευκιανός:

«Ὁ μὲν τόπος τοῦ βαλανείου οὐκ ἦν ἐπίπεδος, ἀλλὰ πάνυ προσάντης καὶ ὄρθιος, ὃν παραλαβὼν κατὰ θάτερα εἰς ὑπερβολὴν ταπεινόν, ἰσόπεδον θατέρῳ ἀπέρηνεν (ὁ καθιδρυτὴς), κρηπῖδα μὲν βεβαιοτάτην ἅπαντι τῷ ἔργῳ βαλόμενος καὶ θεμελίῳ θέσει τὴν τῶν ἐπιτιθεμένων ἀσφάλειαν ἐμπεδωσάμενος, ὕψεσι δὲ πάνυ ἀποτόμοις καὶ πρὸς ἀσφάλειαν συνεχομένοις τὸ ὅλον κρατυνάμενος· τὰ δὲ ἐποικοδομηθέντα τῷ τε τοῦ τόπου μεγέθει σύμμετρα καὶ τῷ εὐλόγῳ τῆς κατασκευῆς ἁρμοδιώτατα καὶ τὸν τῶν φώτων λόγον φυλάττοντα. Πολὺν μὲν ὑψηλὸς ἀναβάσεις πλατείας

(1) Τῷ ἀποδίδουσι μίαν ἐποποιΐαν τῶν Ἰνδῶν, τὴν Μαχαβαράταν (Ἴδε τὸ ὑπόμνημα τῆς Δώρας Ἰστριάδος, ἀναγνωσθὲν ἐν τῷ ἀρχαιολογικῷ συλλόγῳ τῶδ Ἀθηνῶν, περὶ τῶν Ἰνδικῶν μελετῶν ἐν τῇ Ἄνω Ἰταλίᾳ).

(2) Ὁ Κόλπος τοῦ Rapallo ἐφάνη ἐν τῇ Adolescenza τοῦ Μιλανου, ὅπερ ὀνομάζουσιν ἐν Ἰταλίᾳ «La regina delle Ilrenne».

(1) Ὁμηρ. Ὀδυσ. Ζ. 85—101.

Ὅτε ἀπήντησα τὴν περιγραφικωτάτην ταύτην περικοπήν, δὲν ἠδυνήθην νὰ μὴ συγκινηθῶ, ἐνθυμηθεὶς συνήθειαν μεταξὺ τῶν παρθένων καὶ γυναικῶν τῆς Ἀνατολῆς ὁμοιάζουσαν ἀκριβέστατα αὐτῇ, ἣν εἶχον ἰδεῖ ὅτε ἤμην ἑνδεκαετής. Εἰς πολλὰ χωρία τῆς Ἀνατολῆς ὡς καὶ εἰς πολλὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου πελάγους παραλαμδάνουσαι αἱ θυγατέρες καὶ αἱ μητέρες μετὰ τῶν τέκνων των τὰ ἐνδύματα τῆς οἰκογενείας ἐπὶ φορτηγῶν ζώων ἔρχονται εἰς τὰ ποτάμια ἢ μασάτια (*), ἔνθα ἀφοῦ πλύνωσι τὰ ἐνδύματά των καὶ λουσθῶσι, κάθηνται ἐπὶ τῆς γλόης καὶ τρώγουσι τὸ λιτὸν φαγητόν των. Ἀφοῦ δὲ φάγωσι, τὰ μὲν παιδία τρέχουσιν ἐπὶ τῆς γλόης παίζοντα. αἱ δὲ θυγατέρες μετὰ τῶν μητέρων των ἀδουσι διάφορα ἄσματα μέχρις οὗ στεγνώσωσι τὰ ἐπὶ τῶν καμηλάδων ἡπλωμένα φορέματά των.

(2) Ὁμηρ. Ἰλιὰς Φ. 560.

(3) Ὁμηρ. Ὀδυσ. Ζ. 210—240.

(4) Ὁμηρ Ὀδυσ. Δ. 48—54—Ἰλιὰς Κ. 572—579.

(5) Ὁμηρ Ὀδυσ. Ρ. 84—94.

(*) Ἡ λέξις εἶνε τουρκικὴ καὶ σημαίνει ἴσως πηγάς.

(1) Ὀδυσ. Ε. 224.

(2) Ὁμηρ. Ἰλιὰς Ψ. 186.

(3) Ἰλιὰς Ξ. 172—Ὀδυσ. Α. 49.--Εὐσταθ. εἰς Ἰλιαδ. Κ 577 «Ἐλαίῳ ἐχρίοντο οἱ λουσάμενοι, ἐμφράττοντες τοὺς σωματικοὺς πόρους ὡς ἂν μετὰ τὰ λουτρὰ στέγοιεν τὴν ὑγρότητα»

(4) Πλουταρχ. ἐν 6. Δημητ. XXIV. 20.— Ξενοφ. Πολιτ. Ἀθην. II. 10.

(5) Πλουταρχ. ἐν β. Φωκ. IV. 2.— Παρὰ Πλατ Συμποσ. 174 ὁ Σωκράτης ὀλιγάκις ἐπορεύετο εἰς βαλανεῖον.

(6) Λεξικὸν τῆς Ἑλλ. Ἀρχαιολογ. μετάφρ. Δ. Πανταζῆ Ἀθην. 1852 σελ. 123.

ἔχων, ὕπτιος μᾶλλον ἢ ὄρθιος πρὸς τὴν τῶν ἀνιόντων εὐμάρειαν. Εἰσιόντα δὲ τοῦτον ἐκδέχεται κοινὸς οἶκος εὐμεγέθης, ἱκανὴν ἔχων ὑπηρέταις καὶ ἀκολούθοις διατριβήν, ἐν ἀριστερᾷ δὲ τῶν εἰς τρυφὴν παρεσκευασμένων οἰκημάτων· βαλανείῳ δ' οὖν καὶ ταῦτα πρεπωδέστατα, χαρίεσσαι καὶ φωτὶ πολλῷ καταλαμπόμεναι ὑποχωρήσεις. Εἶτ' ἐχόμενος αὐτῶν οἶκος περιττὸς μὲν ὡς πρὸς τὸ λουτρόν, ἀναγκαῖος δὲ ὡς πρὸς τὴν τῶν εὐδαιμονεστέρων ἐποχήν. Μετὰ δὲ τοῦτο ἑκατέρωθεν διαρκεῖς τοῖς ἀποδυομένοις ἀποθέσεις καὶ μέσος οἶκος ὕψει τε ὑψηλότατος καὶ φωτὶ φαιδρότατος, ψυχροῦ ὕδατος ἔχων τρεῖς κολυμβήθρας, λακαίνῃ λίθῳ κεκοσμημένος, καὶ εἰκόνες ἐν αὐτῷ λίθου λευκοῦ τῆς ἀρχαίας ἐργασίας, ἡ μὲν Ὑγείας ἡ δὲ Ἀσκληπιοῦ. Εἰσελθόντας δὲ ὑποδέχεται ἠρέμα χλιαινόμενος οἶκος οὐκ ἀπηνεῖ τῇ θέρμῃ προσαπαντῶν, ἐπιμήκης, ἀμφιστρόγγυλος μεθ' ὃν ἐν δεξιᾷ οἶκος εὖ μάλα φαιδρός, ἀλείψασθαι προσηνῶς παρεχόμενος, ἑκατέρωθεν εἰσόδους ἔχων Φρυγίῳ λίθῳ κεκαλλωπισμένας, τοὺς ἀπὸ παλαίστρας εἰσιόντας δεχόμενος. Εἶτ' ἐπὶ τούτῳ ἄλλος οἶκος οἴκων ἁπάντων κάλλιστος, στῆναί τε καὶ ἐγκαθίζεσθαι προσηνέστατος καὶ ἐμβραδῦναι ἀβλαβέστατος καὶ ἐγκυλίσασθαι ὠφελιμώτατος, Φρυγίου καὶ αὐτὸς εἰς ὀροφὴν ἄκραν ἀποστίλβων. Ἐξῆς δὲ ὁ θερμὸς ὑποδέχεται διάδρομος Νομάδι λίθῳ διακεκολλημένος. Ὁ δὲ ἔνδον οἶκος κάλλιστος, φωτός τε πολλοῦ ἀνάμεστος καὶ ὡς πορφύρα διηνθισμένος. Τρεῖς καὶ οὗτος θερμὰς πυέλους παρέχεται. Λουσαμένῳ δὲ ἔνεστί σοι μὴ τὴν διὰ των αὐτῶν οἴκων αὖθις ἐπανιέναι, ἀλλὰ ταχεῖαν τὴν ἐπὶ τὸ ψυχρὸν δι' ἠρέμα θερμοῦ οἰκήματος, καὶ ταῦτα πάντα ὑπὸ φωτὶ μεγάλῳ καὶ πολλῇ τῇ ἔνδον ἡμέρᾳ. Ὕψη πρὸς τούτοις ἀνάλογα καὶ πλάτη τοῖς μήκεσι σύμμετρα καὶ παντοχοῦ πολὺ χάρις.» (1).

Ἐν τοῖς λουτροῖς ὑπῆρχεν ὁ λουτὴρ ἤτοι μέγα κυκλοτερὲς ἐπὶ ὑποστάτου μαρμάρινον ἀγγεῖον, ἐνῷ καθήμενοι ἐλούοντο ὑπὸ τῶν βαλανέων (2) καὶ ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν τῶν καλουμένων *παραχυτῶν*. Ὁ λουτὴρ ἐκαλεῖτο καὶ πύελος (3). Ἐν τοῖς βαλανείοις ὑπῆρχον εἰσέτι καὶ τὰ *πυρία* ἢ *πυριατήρια* (4), ἅτινα ἦσαν λουτρὰ δι' ἀτμοῦ ἱδρωτικά. Ὁ φέρων τὸ ὕδωρ διὰ τοῦ σκεύους, τὸ ὁποῖον ἐκαλεῖτο *ἀρύταινα* (5), ὠνομάζετο *λουτροφόρος* (6). Τὰ δὲ σκεύη, ἅτινα οἱ λουόμενοι ὤφειλον νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτών, ἦσαν ἡ στλεγγίς, εἶδος ξύστρας, ἡ βύρσα, τὸ ἔλαιον ἢ τὰ μύρα, δι' ὧν ἠλείφοντο μετὰ τὴν λοῦσιν, καὶ τὰ ἐπίλουτρα (7), ἅτινα ἦσαν ἡ τιμή.

(1) Λουκιαν. Ἱππίας.

(2) Λουκιαν. Δημοσθ. ἐγκώμ. 16.—Πλάτ. Πολιτ. Ι. XVII. b.

(3) Ἰουλίου Πολυδεύκους ὀνομαστικὸν βιβλ. Χ. σελ. 525.

(4) Ἰουλ. Πολυδ. Ὀνομ. βιβλ. Ζ'. σελ. 408.— Πλουταρ. ἐν β. Κιμ. Ι. 479 —Ἡροδοτ, IV 75. Ἐπεὰν οἱ Σκύθαι λάβωσι τὸ σπέρμα τῆς κανναβίδος ὑποθύνουσι ὑπὸ τοὺς πίλους, καὶ ἔπειτα ἐπιβάλλουσι τὸ σπέρμα ἐπὶ τοὺς διαφανέας λίθους τῷ πυρί· τὸ δὲ θυμιᾶται ἐπιβαλλόμενον καὶ ἀτμίδα παρέχεται τοσαύτην, ὥστε Ἑλληνικὴ οὐδεμία ἂν μιν πυρίη ἀποκρατήσειε.»

(5) Θεοφρ. Χαρακτ. σελ. 13. ἔκδ. Eduardus Foss.

(6) Ἰουλ. Πολυδ. Ὀνομ. Βιβλ. Γ',

(7) Εἰς τὰ πρὸς κερδοσκοπίαν τῶν ἰδιωτῶν λουτρὰ ἡ τιμή, ἥτις ἐκαλεῖτο ἐπίλουτρα, ἦτο δύω ὀβολοί, ὡς μᾶς πληροφορεῖ ὁ Λουκιανὸς ἐν Λεξιφαν. 2. «Ἤδη καιρός ἐστι χρίεσθαι τὸ ἡλιοκαὲς καὶ πρὸς τὴν εἴλην θέρεσθαι καὶ λουσαμένους ἀρτοσιτεῖν· σὺ δέ, ὦ παῖ, στλεγγίδα μοι καὶ βύρσαν καὶ φυσώνια καὶ ρύματα ναυστολεῖν εἰς τὸ βαλανεῖον καὶ τοὐπίλουτρον· ἔχει δὲ χαμᾶζε δύω ὀβολούς.»

Τελευτῶντες ὀφείλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι οἱ Λακεδαιμόνιοι μεταξὺ τῶν ἄλλων Ἑλλήνων ἔκαμνον ὀρθὴν χρῆσιν τῆς λούσεως ὡς λουόμενοι ἐν τῷ ἑαυτῶν ποταμῷ Εὐρώτᾳ. διότι, ἐὰν φυσιολογικῶς τὸ πρᾶγμα ἐξετάσωμεν, θὰ ἐξάξωμεν, ὅτι τὸ ψυχρὸν μόνον ὕδωρ συντείνει εἰς τε τὴν ὑγείαν τοῦ σώματος καὶ εἰς τὴν κάθαρσιν αὐτοῦ καὶ οὐχὶ τὰ θερμὰ λουτρά, ἅτινα καταχρηστικῶς ἐσυνειθίζοντο μετέπειτα ἐν τοῖς βαλανείοις· ἄλλως τε τὰ θερμὰ λουτρὰ δύνανται νὰ ὠφελῶσι τοὺς ἀσθενεῖς μόνον.

Ἐν Νυμφαίῳ 11 Ἰουνίου 1873.

Α. Ι. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΑΣ,

ἤτοι αἱ πράξεις τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου εἰς ἔμμετρον λόγον

ὑπὸ Μιχ. Γριμάνη.

—

Τῆς ἀνεκδότου ἔτι ταύτης ἐποποιΐας ἀναγνόντες τὴν ἀποσταλεῖσαν ἡμῖν Α'. ραψῳδίαν μετὰ προλόγου, ἀπαγγελθεῖσαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ ἐν τῇ Λέσχῃ Μιτυλήνης, καὶ ἐκτιμήσαντες τὰς ἐπικοσμούσας αὐτὴν οὐ μικρὰς ποιητικὰς καλλονὰς καὶ τὰς πολλαχοῦ ἐσπαρμένας ὡραίας καὶ ἀκριβεῖς παραβολάς, ἐνομίσαμεν καθῆκον νὰ δημοσιεύσωμεν αὐτὴν διὰ τοῦ Μέντορος, τὸ μὲν ὅπως ἐνθαρρύνωμεν τὸν καὶ δι' ἕτερα συγγράμματά του ἀξιοσύστατον καὶ φιλόπονον συγγραφέα, τὸ δὲ ὅπως μὴ στερήσωμεν τοὺς φίλους ἡμῶν συνδρομητὰς τῆς ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ραψῳδίας ταύτης πνευματικῆς τέρψεως καὶ ἡδονῆς. Συγχαίροντες ὅθεν τῷ καλῷ κἀγαθῷ Μιχ. Γρημάνῃ, προτρέπομεν αὐτόν, ὅπως προθῇ ταχέως εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ ὅλου ποιήματός του, συγκειμένου, καθὼς νομίζομεν, ἀπὸ ἓξ ᾄσματα ἢ ραψῳδίας.

Καὶ ὁ μὲν πρόλογος ἔχει ὡς ἀκολούθως.

« Φιλόμουσοι κύριοι!

Εἰς τὸν κοινωνικὸν ἄνθρωπον, ὅστις χωρὶς νὰ στηρίζῃ τὰ πάντα ἐπὶ τῆς ὕλης, ἀσχολεῖται εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ πραγματικοῦ βίου, ἔνθα μεταξὺ καλοῦ καὶ ὑψηλοῦ ἀπαντῶνται ὡσαύτως τὸ ποταπόν, τὸ αἰσχρόν, τὸ θηριῶδες καὶ τὸ ἀποτρόπαιον, ὁτὲ μὲν ἐν φανερῷ διαπραττόμενα, ὁτὲ δὲ ἐν τῷ κρυπτῷ καὶ ἐν παραβύστῳ, ὑπάρχει στιγμὴ λίαν τερπνὴ καὶ παρήγορος ἐκείνη, καθ' ἣν οὗτος, ἀποχωριζόμενος τῶν παντοδαπῶν ἀθλιοτήτων τοῦ πραγματικοῦ, μεταρσιοῦται εἰς τὴν σφαῖραν τοῦ ἰδεώδους, ἔνθα ἡ ψυχὴ ἡμῶν εὑρίσκουσα πᾶν ὅ,τι καλὸν καὶ ὑψηλὸν τυγχάνει ἡδονῆς ἀληθοῦς, γενναίας καὶ ἀνωτέρας οὕτως εἰπεῖν φύσεως. Τὴν ἀπόλαυσιν ταύτην δύναται νὰ πορίσῃ μόνη ἡ καλλιτεχνία, ἧς τὸ κράτιστον μέρος εἶνε ἡ ποίησις.

Πρόκειται νὰ ὁμιλήσω περὶ τοῦ Μεγάλου Κωνσταντίνου, τοῦ ἥρωος τούτου τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὅστις τὴν Χριστιανικὴν θρησκείαν, διωκομένην ἐμμανῶς ὑπὸ τῆς εἰδωλολατρείας καὶ κινδυνεύουσαν ἄρδην νὰ ἐξαφανισθῇ, ἔθηκεν ὑπὸ τὴν κραταιὰν αὐτοῦ αἰγίδα, ἐθεράπευσε τὰς πληγάς της, ἐξήγαγεν ἐκ τῶν εἱρκτῶν τοὺς πολυπληθεῖς ὀπαδούς της, ἐπανήγαγεν αὐτὴν εἰς τὰς πόλεις ἐκ τῶν σπηλαίων τῆς ἐρήμου καὶ ἀπέδωκεν αὐτοῖς τὰς οἰκήσεις καὶ τοὺς Ἱεροὺς τόπους, ἔνθα πρότερον ἐλάτρευον τὸν ἀληθῆ Θεόν.

Μετὰ μόχθους μακροὺς καὶ ἀτρύτους, καθ' οὓς ὁ εὐσεβὴς οὗτος αὐτοκράτωρ ἐμάχετο μὲν πρὸς τὴν λυσσῶσαν εἰδωλολατρείαν, ἐγένετο δὲ ὑπὲρ τῆς τοῦ Χριστοῦ λατρείας, γενόμενος τέλος νικητής, παρέδωκεν ἡμῖν τὴν ἀμώμητον ἡμῶν θρησκείαν οἱονεὶ θησαυρὸν πολύτιμον καὶ οἱονεὶ παλλάδιον, οὗ ἄνευ δὲν εἶνε δυνατὸν ἡμῖν ὀρθῶς σκεπτομένοις νὰ τύχωμεν δόξης ἀληθοῦς καὶ εὐδαιμονίας. Τὰς πράξεις τοῦ ἥρωος τούτου τοῦ Χριστιανισμοῦ συντάξας εἰς ἔμμετρον λόγον, τολμῶ, φιλόμουσοι ἀκροαταί, νὰ ἀνακοινώσω ὑμῖν. Εὔχομαι δὲ ὅπως, ἀναγινώσκων τὸ μικρόν μου τοῦτο φιλοπόνημα, τύχω τῆς εὐνοίας καὶ προσοχῆς ὑμῶν.

Δὲν νομίζω ἀνοίκειον νὰ εἴπω ἐνταῦθα καί τινα περὶ ἔπους. Ἐν τούτῳ τὰ πάντα εἶνε προδεδογμένα ὑπ' ἀνωτέρας τινὸς προνοίας ἢ ἀνάγκης· ὅλον δὲ ἔθνος ἢ καὶ αὐτὸ τὸ ἀνθρώπινον γένος ἕλκονται οἱονεὶ δέσμιοι κατόπιν τῆς ἀκαταγωνίστου ταύτης δυνάμεως. Το θεῖον ἀναδέχεται τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ πεπρωμένου, ἡ δὲ δύναμις ἡ πρὸς τοῦτο ἄγουσα εἶνε ἡ ἁπασῶν ἰσχυροτάτη. Ἀλλὰ δυνάμεις παραπλησίας φύσεως ὁρμώμεναι ἐξ αἰτίων ἥττονος ἀξίας σπεύδουν νὰ παρεμποδίσωσι τὴν ἐκτέλεσιν αὐτοῦ. Ἐντεῦθεν πηγάζει ἡ πρὸς ἀλλήλους σύγκρουσις καὶ ἡ εἰς τὰ ἀνθρώπινα ἀνάμιξις. Καὶ οὗτος μὲν εἶνε ὁ κυριώτερος λόγος· ἀλλ' ὅμως ὑπάρχει καὶ ἕτερος. Ἐν τῷ ἔπει ἡ σχέσις τοῦ Θεοῦ πρὸς τὸν ἄνθρωπον δὲν εἶνε καθὼς ἐν χρόνοις γεγηραακυίας ἤδη καινωνίας, καθ' ἣν μεταξὺ τοῦ θνητοῦ καὶ ἀθανάτου ὑπάρχει ἄπειρον τὸ διάστημα, ὁ δὲ ἄνθρωπος, ἀπολαύων τὰ ἀγαθὰ τῆς θείας προνοίας, ἀδυνατεῖ νὰ ἴδῃ καὶ νὰ αἰσθανθῇ τὴν προσφέρουσαν αὐτὰ χεῖρα, τυγχάνων δὲ τοῦ εὐεργετήματος ἀμφιβάλλει περὶ τοῦ δοτῆρος. Ἀλλ' ἐν τῷ ἔπει, ὅπερ εἶνε εἰκὼν κοινωνίας ἀρτιγεννήτου καὶ νεαρᾶς, τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα εἶνε ἀκμαῖον καὶ ζωηρὸν καὶ ὡς ἐκ τούτου ὑπεῖκον εἰς την ἐπίδρασιν τῆς φαντασίας· διὸ ὁ πρωστάτης θεὸς παρίσταται πολλάκις ὁρατὸς εἰς τὸν ἄνθρωπον. Τὸ δὲ εἶδος τοῦτο τῆς προνοίας δὲν εἶνε σπάνιον. Ἐν πάσῃ δυσχερεῖ περιστάσει ὁ Θεὸς ὀφείλει νὰ δράμῃ εἰς ἀρωγὴν τοῦ κινδυνεύοντος ἢ διὰ νουθεσιῶν ἢ δι' ἔργων· ἀλλ' ἕτεράς τις θεὸς ὑπὸ οἴκτου ἢ ὑπὸ ἄλλης αἰτίας βοηθεῖ ἄλλον τινὰ πολέμιον. Ἡ ἀνάμιξις αὕτη οὐ μόνον ἐπιστεύετο, ἀλλ' ἦτο καὶ ἀπαίτησις τῆς τότε κοινωνικῆς καταστάσεως· πρόσθες ὅτι τοσοῦτον σπουδαία ἦτον ἡ πρᾶξις τοῦ ἔπους, ὥστε ἔδει νὰ ὑποτεθῇ ἡ παρουσία θείας χειρὸς πρὸς ἐξήγησιν τῶν γεγονότων.

Ἐν τῷ προκειμένῳ ποιήματι αἱ συγκρούσεις ἐτέθησαν ἀθρόαι ἐν τῇ πρώτῃ ραψῳδίᾳ διὰ τὸν ἑξῆς λόγον. Ὁ δαίμων λαβὼν γνῶσιν τῆς ἀποστολῆς τοῦ θεανθρώπου Ἰησοῦ κατενόησεν ὅτι θέλει στερηθῇ τοῦ ἐπιγείου αὐτοῦ κράτους· ἀνέρριψε λοιπὸν τὸν κύβον καὶ δεύτερον· θραύσας δὲ τὰ τείχη τῶν κατα-χθονίων σπηλαίων, ἤγειρεν ἀγῶνα πρὸς τὸν Θεόν· ἀλλ' ἡττηθεὶς ἀνὰ κράτος εἰσέδυ αὖθις εἰς τὸ χάος. Πρὶν ἢ εἰσδύσῃ ὅμως, διήγειρε τοὺς ὀπαδούς του κατὰ τῆς τοῦ Χριστοῦ λατρείας. Ὁ μέγας Κωνσταντῖνος ἔμελλε νὰ τάμῃ τὸν γόρδιον δεσμὸν διὰ τῆς θείας ἀντιλήψεως· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πρᾶξις κατῆλθεν ἤδη ἐκ τοῦ αἰθερίου κόσμου μεταξὺ τῶν ἱσορικῶν γεγονότων, ἡ ἀνάμιξις τῶν ὑπερφυσικῶν ὄντων ὤφειλε νὰ λάβῃ χώραν μετὰ πλείονος εὐλαβείας καὶ οἱονεὶ μόνον ἠθικῶς ἐπιδρῶσα. Τοῦτο δὲ ὅπως μὴ περιπίπτον τὸ ποίημα εἰς ἀκαιρίαν προσκρούσῃ εἰς ἐκείνας ἐκ τῶν συγχρόνων ἡμῖν δοξασιῶν, αἵτινες οἰκτρῶς διεζεύχθησαν τῶν μεγάλων ἀληθειῶν.»

Ἡ δὲ ραψῳδία ἐστὶν αὕτη·

«Ἄειδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν».

Ὦ Μοῦσα ἔφορε τῶν ἀγώνων,
Ὅπλων συμμέτοχε τῆς κλαγγῆς,
Μὲ ἐναρμόνιον ψάλε τόνον
Ἐπὶ κιθάρας ποιητικῆς
Τ' ἄφθιτα κλέη τοῦ Κωνσταντίνου,
Ὅστις ἐξέσωσε τοῦ κινδύνου
Τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὸν χειμῶνα
Αὐτῆς κατηύνασε τὸν δεινὸν
Καὶ διεπέρανε τὸν ἀγῶνα,
Ἀρχὴν λαβόντα εἰς οὐρανόν.

Ἀπὸ τὴν πρώτην δημιουργίαν
Ἐντὸς τοῦ κοσμου τούτου κ' ἐκτὸς
Ὁ δαίμων εἶχεν ὑπηρεσίαν
Εἰς τὴν διοίκησιν τοῦ παντός.
Ὑπὸ τὸ κράτος ἀλαζονείας
Καὶ ἀνικήτου φιλοπρωτίας
Τὸν εὐεργέτην νὰ ἐκθρονίσῃ
Μὲ τρόπον ἤθελε σκοτεινὸν
Καὶ τῆς ἀρχῆς του ἕδραν νὰ στήσῃ
Κατὰ τὰ ἄκρα τῶν οὐρανῶν.

Τοῦ Θεομάχου δὲ ἀξιοῦντος
Ἐπὶ τοῦ Σύμπαντος τὴν ἀρχήν,
Ὁ εἷς, τοῦ ἄλλου ὑποχωροῦντος,
Νὰ λάβῃ ἔδει ὑπεροχὴν
Καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ σοφία,
Δικαιοσύνη, φιλανθρωπία
Ἐπὶ τοῦ κόσμου νὰ βασιλεύσῃ
Καὶ ἡ χορεία τῶν ἀρετῶν

Ἢ ἡ κακία νὰ θριαμβεύσῃ
Καὶ σκότος ἅμα τὸ μισητόν.

Ὁ Πλάστης τότε κατατροπώσας
Τὸν Ἑωσφόρον τὸν μυσαρόν,
Αὐτὸν ἐνέκλεισε καταχώσας
Ὑπὸ τὸ βάρος πολλῶν ὀρῶν.
Ἀπὸ τὰ ἄστρα ἐκβεβλημένος,
Τοῦ πρώην κλέους του στερημένος,
Ἀντὶ μαρμαίροντος ἱματίου
Μὲ σκότος εἶχε περιβληθῆ
Ἀνδρὸς κακούργου καὶ μαγιγίου
Μορφὴν παρίστανεν ἀληθῆ.

Μακρὸς αἰῶνας αὐτὸς φρυάττει
Ἐντὸς τοῦ σκότους τῆς φυλακῆς,
Τὴν πρὸς τὸ φέγγος ἄνοδον φράττει
Φρουρὸς ἑβρεῖων ὀξυδερκής·
Ἀλλ' ἀνενδότως ἐκ τῶν σπηλαίων
Κατὰ τοῦ τείχους ἐκεῖ ταλαίων
Διὰ μελῶν του τῶν κολοσσαίων
Ρωγὰς ἠνέῳξεν εἰς τὴν γῆν,
Δι' ὧν μιάσματα ἀποπνέων
Κακῶν παρῆγε τότε πηγήν.

Τὸ κράτος ἴσχυσε τῆς κακίας
Κ' εὐθὺς ἀνέθορον παμπληθῆ
Τῆς ἀναιδείας καὶ μοχθηρίας
Αὐθάδη φάσματα κ' εἰδεχθῆ·
Παντοῦ τιμᾶται ἡ κολακεία
Καὶ ἡ ἀνέρος ἀπιστία·
Ὁ λειποτάκτης, ὁ στιγματίας
Παντοῦ ἀφόβως τὴν γῆν πατεῖ.
Ἐντὸς τριπέδωνος κοινωνίας
Ἡ πολυώδυνος ἀρετή,

Ὑβριζομένη, διωκομένη,
Γῆς δὲν εὑρίσκει που σπιθαμήν·
Κακώσεις, βάσανα ὑπομένει,
Ἀποβαλοῦσα πᾶσαν τιμήν.
Ἢ δὲ εὐθύτης ἔγεινε γέλως·
«Τοῦ κόσμου, λέγουν, ἦλθε τὸ τέλος»,
Ὡς νὰ βαδίζῃ ἄνευ προνοίας
Τὸ πᾶν καὶ ἔγειναν κυκεὼν
Τὰ πάντα· δόλου καὶ μοχθηρίας
Ὁ δυναστεύων ἦτον αἰών

Πρὸς τὸ ἁμάρτημα τῶν ἀνθρώπων
Τὴν τάσιν βλέπει χαιρεκακῶν·
Καιρὸν συνάμα ζητεῖ καὶ τόπον
Πρὸς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν κακῶν
Σχεδίων ἅμα καὶ ἐπιβούλων,
Τὸν κόσμον πάντα νὰ κάμῃ δοῦλον
Εἰς ἐξουσίαν του τὴν ἀγρίαν
Ἐλπίζει ἅμα καὶ προσδοκᾷ,
Τραπέντα ἤδη ὁδὸν τὴν λείαν
Τὴν ὁδηγοῦσαν εἰς τὰ κακά.

Κακουργημάτων ὀρῶν τὰ πλήθη,
Ὧν ἐνεπλήσθη ἤδη ἡ γῆ,
Ὁ Παντοκράτωρ ἐθορυβήθη
Καὶ ἡ καρδία αὐτοῦ ἀλγεῖ,
Ὅστις οὐδέποτ' εἰς οὐδεμίαν
Θνητῶν ὑπόκειτ' ἀδυναμίαν
Ἀνθρώπων ἅπαξ εἶχε δωρήσει
Ἐλευθερίαν ποιῶν αὐτόν,
Τὸ πρῶτον δῶρον ν' ἀποστερήσῃ
Οὐκ ἦν παντάπασι δυνατόν.

Διὸ εἰς κόσμον σπεύδει νὰ στείλῃ
Αὐτοῦ οὐσίας τῆς θείας
Μερίδα, ἥτις ἅμα τῇ ὕλῃ
Συνενωθεῖσα, ἐκπληκτικῆς
Νὰ ἀποδείξῃ ἔργα ἰσχύος,
Καὶ ἐν τῷ κόσμῳ λάμπουσα θείως,
Νὰ προσαγάγῃ τὴν ἐκπεσοῦσαν
Ἀπὸ τῆς δόξης της γενεάν,
Καὶ εἰς τὴν θέσιν της σωφρονοῦσαν
Ἐπαναγάγῃ τὴν παλαιάν.

Ἂν καὶ ἐπόπει νὰ μὴ συντρίψῃ
Ὁ δαίμων ἔτι τῆς φυλακῆς
Τὰ τείχη, ἤδη νὰ ἀναρρίψῃ
Τὸν κύβον ἔσπευσεν· ἢ ζωῆς
Ὑπῆρχε ζήτημα ἢ θανάτου.
Διὸ προτίθεται τὰ δεσμά του
Νὰ θραύσῃ πλέον καὶ εἰς δευτέραν
Νὰ ἔλθῃ πάλην μετὰ Θεοῦ,
Τῆς πρώτης μάχης κρατερωτέραν.
Εἰς τοὺς συντρόφους λέγει αὐτοῦ:

«Φυλὴ ἀθλία, τυφλῶν πνευμάτων
» Ἐδῶ ἀκούομεν ὠρυγὴν
» Καὶ κοχλαζόντων ἦχον ὑδάτων,
» Ἐγκαθειργμένοι ὑπὸ τὴν γῆν.
» Τὰ ὄμματά μας ὅπου στραφῶσι
» Παντοῦ τὰ σκότη δὲν ἀπαντῶσι;
» Τῶν ἐγγθονίων μας τούτων δόμων
» Τίς ἐθεώρησε τὴν μορφήν,
» Ὧν περ κρατοῦμεν ἐπὶ τῶν ὤμων
» Τὴν πολυστρώματον ὀροφήν;

» Δεῦτε, συντρίψαντες τῶν φραγμάτων
» Τὸν ἀδιάσειστον κολοσσόν,
» Ἀντιταχθῶμεν μέχρις ἐσχάτων
» Πρὸς τὸν ἐχθρόν μας τοῦτον θεόν.
» Ἂν ἐμως ἤτταν πάθωμεν νέαν
» Κατὰ τὴν πάλην ὡς τὴν ἀρχαίαν,
» Ταρτάρου τόπος ἄλλος ὑπάρχει;
» Νέα ὑπάρχει ἄλλη εἰρκτή;
» Ἀΰλων ὑπαρξιν, ἂν καὶ ἄρχει,
» Νὰ καταστρέψῃ ἀδυνατεῖ.

» Ἀλλὰ χωρεῖτω τις μετὰ σθένους·
» Μέρος δὲν ἔρριψε τῆς αὐτοῦ
» Οὐσίας, ἥτις μετὰ τοῦ γένους
» Τοῦ πηλοπλάστου καὶ τοῦ φθαρτοῦ
» Συνενωθεῖσα τὴν ἐξουσίαν
» Ἡμῶν νὰ θραύσῃ, καὶ συμμορίαν
» Κατὰ τοῦ Κράτους μας ἀνιτάξῃ
» Βροβάρου χάριν ὑπεροχῆς;
» Ἂν κατορθώσῃ ταῦτα νὰ πράξῃ,
» Ἡμῶν ποῦ ἔμεινεν ἡ ἰσχύς; »

Ταῦτα εἰπόντος, πληθὺς ἀγρίων
Δαιμόνων ὥρμησε παρευθὺς
Κατὰ φραγμάτων τῶν ταρταρείων·
Καί τις ὑπόκωφος ἐκχυθεὶς
Μυκᾶται ἦχος ὡς ὁ μηνύων
Σεισμῶν προσέγγισιν ἀπαισίων·
Ἀπὸ τὰ χάσματ' ἀναπηδῶσι
Καπνὸν ἐκπέμποντες νοσερόν,
Καὶ ἀνελθόντες δεινῶς βοῶσι
Ἀγῶν' ἀρχίσαντες κρατερόν·

Ἡ κεφαλή των ἀπὸ Σιγείου
Ἀψῖδα φθάνει τὴν θείκήν·
Ὕψους δὲ τούτου τοῦ ἐξαισίου
Ὁμοίαν εἶχον πάντες ἀλκήν,
Ἀπὸ τοῦ Αἴμου καὶ τοῦ Παγγαίου,
Ἀπὸ Ὀλύμπου καὶ Πυρηναίου
Βαρείας πέτρας ἀπορρηγνυουν
Καὶ σφενδονίζουν εἰς οὐρανόν·
Τὴν σφαῖραν πᾶσαν οἱ λίθοι σείουν,
Καὶ ἐμποιοῦσι φόβον δεινόν.

Ὡς ὅτε ὄμβρον πολὺν κομίζον
Καὶ καταιγίδα καὶ κεραυνὸν
Προκύπτει νέφος, ἀποσκοτίζον
Τὸν εὐδιάζοντα οὐρανόν,
Καὶ ἀναβράζει ἡ τριχυμία
Καὶ συμμυκᾶται βαθὺ ἀγρία
Δρυῶν, πλατάνων ἐκριζουμένων
Ἀπὸ ἀνέμων τῶν κλονισμῶν,
Λίθων βαρέων κιλυνδουμένων
Ἀπὸ τὸ ρεῦμα τῶν ποταμῶν—

Εἰς τὸν αἰθέρα τότε διφρεύων
Καὶ τῶν ἀπείρων κόσμων ἐκτός,
Ὁ πλάστης ἵστατο ἐποπτεύων
Τὸν μέγαν ἄξονα τοῦ παντὸς
Καὶ τὰς ἀπείρους ταύτας κινήσεις,
Εἰς ἃς ὡρίσθη πᾶσα ἡ κτίσις,
Καὶ τὴν αἰώνιον ἁρμονίαν
Τῆς ἐξαισίου του μηχανῆς,
Εἰς χάος ὅτε τὴν ἐρημίαν
Δεινῆς ἠκούσθη ἦχος φωνῆς.

Αὐτοῦ καλοῦντος τὸν Πρωτοστάτην
Τὴν τῶν δαιμόνων μυρμηκειὰν
Καὶ Ἑωσφόρον τὸν ἀποστάτην
Νὰ πολεμήσῃ, τὴν στρατιὰν
Τὴν τῶν ἀγγέλων πᾶσαν συνάζων,
Καὶ εἰς ἀγῶνα ἄμεσον κράζων.
Οὐρανομήκη δεικνύων στάσιν,
Ἀστράπτον ὄμμα καὶ φλογερόν,
Κ' ἐπὶ τῶν ἄστρων ἔχων τὴν βάσιν
Ὅμιλος ἦλθεν ἀναθορών

Γοργῶν πνευμάτων θωρακισμένων·
Καὶ ἀνὰ χεῖρας ἐν ἀκαρεῖ
Ἀερολίθων τῶν στρεφομένων
Αἰθεροσίκοι οἱ ἰσχυροὶ
Δράττοντες δράγματα σφενδονίζουν,
Τοὺς ἀντιπάλους των κερματίζουν·

Βαρείας πέτρας ρίπτει ὁ δαίμων,
Ὀξὺ βέλη καὶ φλογερά.
Ὁ κόσμος ὅλος ἔστεκε τρέμων·
Τὰ πάντ' ἐγένοντο τρομερά.

Τότε οἱ ἄγγελοι ὁλολύζουν,
Καὶ ταχυπόροι ὡς ἀστραπαὶ
Ὁρμῶσι πάλιν καὶ κερματίζουν·
Καὶ ἐμβατήριοι αἱ μελπαὶ
Τῶν προσβαλλόντων, καὶ ἦχοι στόνων
Τραυματισμένων ἅμα δαιμόνων,
Βαρεῖα σύγκρουσις τῶν βλημάτων,
Καὶ μαχομένων ἡ ὠρυγὴ
Τῶν ἄκρων μέχρι των ἀπωτάτων
Παρῆγον σφάραγον συμμιγῆ,

Καθὼς ὁπότε μεθ' ἡρεμίαν
Τερπνῆς ἡμέρας ἐαρινῆς
Βροντὰς κομίζουσα καὶ σκοτίαν
Ὑπεπέλθῃ λαίλαψ αἰθριγενής,
Ἐναγωνίως συγκλονουμένη
Ἡ φύσις πᾶσα βαρέως σείει·
Οὐδὲ κελάδημα ἀηδόνων
Ἠχεῖ, οὐδ' ἄσματα τῶν πτηνῶν·
Βοὴ μεγάλη βρυχᾶται μόνον
Ὁ μέγας κρότος τῶν κεραυνῶν.

Οἱ ἀποστάται καὶ ἡττημένοι
Ἐκσφενδονοῦσι λίθων βολαί·
Ἡ γῆ ἐστέναζε σειομένη·
Δαιμόνων εἶδον τάξεις πολλὰς
Ὁρμώσας αἴφνης πρὸς τὴν Παλλάδα·
Καθεὶς ἐκράτει πυρὸς λαμπάδα·
Φρενήρεις φέρουν εἰς τὸν πλανήτην
Μεγάλην αἴρνης πυρκαϊάν,
Καὶ πολεμοῦσι πρὸς τὴν ὁπλῖτιν
Ἐκεῖ σταθμεύουσαν στρατιάν,

Καθὼς ὁπόταν λαίλαψ φυσήσῃ
Εἰς τὰς ἐρήμους τῆς Ἀφρικῆς
Καὶ νεφελώδεις σωρεὺς κινήσῃ
Τεφρώδους ἄμμου καὶ καυστικῆς,
Σκοτάζει ὅλη ἡ ἀτμοσφαῖρα
Καὶ σκότος γίνεται ἡ ἡμέρα·
Παρδάλεις, λύκοι περφοβισμένοι
Δεινὸν ἐκπέμπουσιν ὠρυγμόν·
Οἱ ὁδοιπόροι κακαλυμμένοι
Ἔντρομον στρέφουσιν ὀφθαλμόν.

Ἀλλὰ μακρόθεν ὁρᾶται νέφος
Ἐκ τοῦ ὁρίζοντος μελανόν·
Τὴν κεφαλὴν του εὔκυκλον στέφος
Καλύπτει ἅμα καὶ φαεινόν·
Τοῦ Πλάστου εἶνε ὁ Ταξιάρχης,
Ἀγγέλων δεύτερος ὁ στρατάρχης·
Ἀπὸ φαρέτρας βέλος ἐκβάλλει
Καὶ τὸν μαινόμενον Σατανᾶ
Διὰ βαρείας χειρὸς προσβάλλει
Κατὰ τὰ στέρνα τὰ μελανά.

Εἰς τὴν βαρεῖαν πληγὴν σφαδάζει
Ὑπὸ τοῦ ἄλγους ὁ μοχθηρός·
Ἐν τῶν βελῶν του παρασκευάζει·
Ὑπὸ βιαίου ὅμως ρόος
Ἰχῶρος ἐξ κρνα ἐξαντλεῖται·
Τοῦ Ἀρχαγγέλου ἄλλοι ὁπλῖται
Τοξεύουν ἅμα καὶ ἀκοντίζουν
Τὸν κλονισθέντα ἤδη ἐχθρόν·
Τοὺς θιασώτας του κερματίζουν
Καὶ φέρουν ὄλεθρον τρομερόν.

Ἀπὸ αἰθέρος ὅταν τὰ ὕψη
Διὸς ἡ ὄρνις ἐπιφανῇ
Καὶ τὸ πυρῶδές της βλέμμα ρίψῃ,
Ἢ ἰσονέφελος καὶ δεινὴ
Σκιὰ ὡς Μέδουσα τὰ στρουθία
Ἀπολιθόνει εἰς τὰ κλαδία·
Οὐδὲ ἀκούει ἐντὸς δενδρόνων
Πτηνῶν ἀδόντων ψιθυρισμόν·
Ἀλλ' εἰς τὴν φύσιν ἀνάσσει μόνον
Τοῦ πτεροφόρου ὁ ἡγεμών.

Τοιαύτην ἤτταν παθὼν ὁ δαίμων
Ἠσθάνθη λύπην θυμοβαρῆ
Καὶ μὲ ταχύτητα τῶν ἀνέμων
Ἐπὶ τὸν ἄγγελον προχωρεῖ.
Φωνὴν ἀφήσας κεραυνοβόλον,
Εἰς τὴν παλάμην ἐν ὅρος ὅλον
Μετὰ μανίας τρέχει νὰ δράξῃ
Ἐκεῖ ὡς λίθον χειροπληθῆ,
Καὶ τὸν Ἀρχάγγελον νὰ πατάξῃ
Ὅπως τὴν ὕβριν ἐκδικηθῆ.

Προφθάνει μόλις, ἐκεῖ ἐγγίσας
Ὁ δαίμων χεῖρας θεοστυγεῖς,
Ὁπότ' ἐκεῖνος πλανήτην σείσας
Κατεσφενδόνισε μετ' ὀργῆς·
Καὶ σφενδονούμενος μετὰ βίας
Διὰ χειρός του τῆς σελωρίας,
Κατὰ ἀψῖδα τὴν οὐρανίαν
Αὐγάζων θέας καὶ σελαγῶν,
Κ' ἐπὶ τοῦ δαίμονος κατ' εὐθεῖαν
Βαρέως ἔπεσε σμαραγῶν.

Ὁ ὑποστράτηγος τῶν δαιμόνων,
Ὁ χαλκεπάλαμος Ραγουὴλ
Βλέμματ' ἀναίσχυντα προσηλόνων
Πρὸς τὸν Ἀρχάγγελον Γαβριήλ,
Τῷ λέγει « Κόλαξ εἰς τὴν δολίαν
» Ἔπου ἀείποτε δυναστείαν·
» Κερδολαίλατρε! τῆς ἀδίκου
» Ἀρχῆς ἐκτέλει τὰς προσταγάς·
» Ἐκτέλει ἔργα ἀγρίου λύκου
» Ἐγκυλιόμενος εἰς σφαγάς.»

Ὁ Ἀρχιστράτηγος ρίπτων ὄμμα
Πρὸς τὸν Ἀρχέκακον βλοσυρόν,
«Τὸ ἀναιδὲς σου σφράγισον στόμα»
Τῷ λέγει; « Κρίμα! τὸν μυσαρὸν
» Σκοπόν σου ἅμα καὶ ἐξουσίαν
» Δὲν ὑπηρέτησα τὴν ἀγρίαν
» Σοῦ. ὅστις εἶσαι ὁ πρωτοδότης

» Τοῦ κόσμου ὅλου τῶν στεναγμῶν,
» Νὰ γένω ἤθελες θιασώτης
» Τῶν συνενόχων σου τῶν σιμῶν;»

Ἡ πάλη αὕτη, μάχη τιτάνων,
Θὰ ἐτελείωνεν ἐν βραχεῖ,
Ἂν μὴ ὁ δαίμων ποτὲ λαμβάνων
Ἀϊδιότητα καὶ ψυχὴ
Μὴ ἦτον ὅλος καὶ ἡ οὐσία
Μὴ ἦτον ὅλη ἀθανασία,
Καὶ τῶν μελῶν του κερματισμένων
Ἂν μὴ ἐγίνετο συνοχή,
Ὡς τῶν ἀέρων τῶν τεμνομένων
Ὁρμᾶται ἕνωσις ἐν βραχεῖ.

Οὐδὲ συνέβη ὡς εἰς τὸν πρῶτον
Αὐτοῦ ἀγῶνα πρὸς τὸν θεόν,
Βημάτων ὅτε μόνον τὸν κρότον
Ἀκούσας Πλάστου τὸν τρομερὸν,
Κατὰ τὸ σῶμα ἠσθάνθη ὅλον
Εὐθέως τρόμον κεραυνοβόλον
Καὶ παγετῶδη· ἐντὸς τοῦ στήθους
Αὐτοῦ καχλάζει λύσσα δεινή·
Πυρὰν μηνύει ἀγρίου ἤθους
Ἡ κεραυνώδης αὐτοῦ φωνή.

Ἡ μελανόπεπλος νὺξ προβαίνει
Ἐντὸς τοῦ μαύρου ὠκεανοῦ
Τὴν ἠκολούθουν οἱ ἀναμμένοι
Φωτολαμπτῆρες τοῦ οὐρανοῦ,
Αἱ Πληϊάδες καὶ ἡ Σελήνη·
Τὰ κράσπεδά της ἐπιλαμπρύνει
Μὲ τὰς ὡραίας αὐτῆς πορφύρας
Ἡ φαινομένη ἤδη Αὐγή,
Ἥτις μὲ μάστιγα εἰς τὰς χεῖρας
Τὸ τοῦ ἡλίου ἅρμ' ὁδηγεῖ.

Τὰ συντριβέντα μέλη συνάζων,
Κ' ἐκπέμπων βρύχημα τρομερόν,
Καὶ πάλην νέαν παρασκευάζων
Εἰς ρῆγμα ὥρμησε τρομερὸν
Ὁ Ἑωσφόρος εἰς Σικελίαν.
Τῆς Αἴτνης ἄναψε τὴν ἑστίαν·
Δαιμόνων πλήθη ἀναρριπίζουν
Τὴν μαινομένην ἤδη πυράν·
Ἡ φλὸξ, ἡ λάβα λακοῦν καὶ σίζουν,
Καὶ ἅμα μ' ἔκρηξιν φοβερὰν

Καπνὸς ἠγέρθη εἰς τὸν ἀέρα,
Καὶ ἅμα πύρινος ποταμός·
Σκοτοῦται, λάμπει ἡ ἀτμοσφαῖρα,
Καὶ βαρυδίνητος ταραγμὸς
Τὴν οἰκουμένην ἅπασαν σείει·
Μεγάλους λίθους ἡ φλὸξ κυλίει
Κατὰ τῶν ἄστρων· ἀπὸ τὸν κρότον
Πᾶν τὸ στερέωμα σφαραγεῖ·
Ἡ μυκωμένη μέχρι τῶν ὤτων
Τοῦ Πλάστου ἔφθασεν ὠρυγή.

Ὁ Παντοκράτωρ ἀπὸ τὰ ὕψη
Διὰ τὸ θρασος του ταραχθείς,

Τῷ Πρωτοστάτη νὰ τοῦ συντρίψῃ
Πρόσταγμα ἔδωκε παρευθύς.
Τὰ νέφη οὗτος πάντα συνάγει
Εἰς τὰ αἰθέρια τὰ πελάγη·
Καὶ ταῦτα πάντα συνεφοπλίζει
Μὲ τοὺς φρικώδεις του κεραυνούς,
Τὴν φρικαλέαν πάλην ἀρχίζει
Εἰς τοὺς φλεγμαίνοντας οὐρανούς

Βρονταὶ βαρύγδουποι ἀντηχοῦσι
Μεγαλοκραύγων καταρρακτῶν,
Εἰς τὸν ἀέρα κρότον ποιοῦσι
Καὶ εἰς τὴν κάραν τῶν ἀνταρτῶν
Πριστῆρες πίπτουν ἅμα ραγδαῖοι·
Ὁ κόσμος ὅλος εἰς φλόγας πλέει·
Βροχὴν δὲ ρίπτει ἅμ' ἐξαισίαν
Ἐν τῇ ὀργῇ του ὁ οὐρανός.
Ἀπὸ ὑδάτων τὴν ἀπειρίαν
Τὸ πᾶν κατέστη ὠκεανός.

Καὶ ἡ κυμαίνουσα ἀτμοσφαῖρα,
Θολὴ κατέστη καὶ σκοτεινή.
Δὲν καθορᾶται εἰς τὸν αἰθέρα
Ἀκτὶς ἡλίου ἡ φωτεινή.
Νεφῶν συνάμα ὄγκοι μεγάλοι
Συνεσπειροῦντο ἄλλοθεν ἄλλοι.
Τὸ φρικαλέον σκότος πυκνοῦται
Καὶ καταβαίνει ἐπὶ τῆς γῆς.
Γῆ καὶ στερέωμα συνενοῦται.

Ἡ μεγαλόκραυγος καταιγὶς
Βοᾷ· ἐν φρίκῃ τῇ παγκοσμίᾳ
Πυρὰν ἐκπέμπει νυκτιλαμπῆ
Εἰς τὸ στερέωμ' ἐν τῇ σκοτίᾳ
Οὐρανοδρόμος ἡ ἀστραπή.
Ἡ γῆ ἀφίσταται τῆς μεγάλης
Πρὸς τὸν νικῶντα αἰθέρα πάλης·
Σιγᾷ ἡ Αἴτνη πεφοβισμένη·
Ἐντὸς χασμάτων τῶν ἀχανῶν
Τινὲς εἰσδύουν. Οἱ πληγωμένοι
Ἐντὸς κυλίονται τῶν καπνῶν.

Ὁ Νεῖλος ἄλλην ἐντὸς ρευμάτων
Πολυδινήτων καὶ θολερῶν
Πολλὴν κομίζει πληθὺν σωμάτων,
Καὶ εἰς τὰ στόμια προσχωρῶν
Στροφοδινήτους αὐτοὺς ἐξάγει
Κατὰ τὰ Λύβια τὰ πελάγη,

Ὅπου σαλεύουν κερματισμένοι,
Θέαμ' ἀπαίσιον καὶ δεινόν.
Ταρτάρου μόνον τοὺς ἀναμένει
Ζῶντας τὸ δῶμα τὸ σκοτεινόν.

Καθὼς βαρύχειρας ὅταν φέρῃ
Κατὰ τοῦ βόα πληγὰς Ἰνδός,
Τὴν κεφαλήν του ὁ θὴρ ἐπαίρει
Κ' ἐκ τῆς οὐρᾶς του πολλὴ σποδὸς
Μετὰ μανίας συστρεφομένης
Καὶ εἰς τὸ αἷμα κυλισμένης
Εἰς μέγα νέφος ἐκεῖ ὑψοῦται,
Πλὴν μετὰ μέγαν του συριγμὸν
Κτηνῶν ὁ ὅλεθρος θανατοῦται
Κ' αἱμάτων χύνει κατακλυσμόν —

Ὁμοίως φεύγουν ἐκ τοῦ ἀγῶνος
Τῶν θεομάχων οἱ στρατηγοί.
Ἀντιστρατήγου βρέμει ὁ στόνος
Ἀποχωροῦντος κ' ἡ ὠργή.
Κ' ἐν τῷ αἰθέρι φαίνεται θέων
Ὡς τι μετέωρον ἀπευκταῖον
Καί, ὡς κινεῖται μὲ μέγαν ρεῖζον
Σφοδρὰ καὶ βίαιος καταιγίς,
Εἰς τὸν ἀέρα θέει συρίζων,
Καὶ καταπίπτει ἐπὶ τῆς γῆς.

Ὁ δ' Ἑωσφόρος λαβὼν μεγάλην
Κατὰ τὸ μέτωπον τὴν πληγήν,
Ἀποχωρήσας ἀπὸ τὴν πάλην
Τρὶς περιτρέχει περὶ τὴν γῆν.
Ἀλλ' εἰς τὸ μέτωπον τεθραυσμένος
Καὶ ὑπὸ ἥττης κατῃσχυμένος,
Ἐντὸς τοῦ χάους εἰσδύει φεύγων,
Ὅπου τὸ σκότος παντοτεινόν,
Καὶ ἐκ τοῦ στόματος ἐξερεύγων
Πυρὰν ταρτάρειον καὶ καπνόν.

Ἐκεί εἰσέδυ, τὰς τοῦ ἥλιου
Ἀφεὶς ἀκτῖνας τὰς φαεινάς,
Ἐντὸς σπηλαίου καταχθονίου·
Καὶ εἰς τὰς χώρας τὰς σκοτεινάς,
Αἴτινες εἶνε ἡ κατοικία
Δαιμόνων μαύρων ἡ αἰωνία,
Ἡ ἀπαισία λάμψις ἐχύθη
Τῶν ἀστραψάντων του ὀφθαλμῶν
Καὶ ἡ αὐχμώδης ἐθεωρήθη

Ὄψις τοῦ τόπου τῶν οἰκτιρμῶν.

Ἐκεῖ ἐν μέσῳ ἀτμοῦ παχέος,
Ὅπου τὸ σκότος εἶνε βαθύ,
Βρυγμὸς ἀκούεται ἀπευκταῖος·
Καὶ ἀπὸ φάσματα εἰδεχθῆ
Οἰκοῦνται σπήλαια φρικαλέα,
Χωρὶς διέξοδον καὶ εὐρέα,
Ὅπου δὲν πνέει ποτὲ ἡ αὔρα,
Ἀλλὰ χθονία μόνον πνοή·
Καὶ πάντα εἶνε οἰκτρὰ καὶ μαῦρα,
Οὐδ' εἶνε κόσμος οὐδὲ ζωή.

Ἐκεῖ κατῴκει ἄνευ χειλέων,
Ὀμμάτων ἄνευ, ἄνευ σαρκὸς
Ὁ φρικαλέος θάνατος κλαίων·
Ἐκεῖ κινεῖται σπασμωδικῶς
Τ' ἄγρυπνον φάσμα τῆς ἀλγηδόνος·
Ἐκεῖ τὴν φρίκην βλέπεις συγχρόνως
Τὰς τρίχας ἔχουσαν ὠρθωμένας,
Καὶ φόνον ἅμα τὸν μυσαρὸν
Παλάμας δείχνοντα βεβαμμένας
Ἀπὸ αἱμάτων ἔτι ὑγρῶν.

Ἐκεῖ κατῴκει τεράτων σμῆνος
Στυγνοὶ τὴν ὄψιν καὶ ἐλεσυροί,
Φάλαρις, Νέρων καὶ Μαξιμῖνος
Μετὰ τῶν ἄλλων οἱ στυγεροί.
Πρὸς πόσιν χέει τῶν ὠμοτάτων
Θηρίων τούτων αἷμα θυμάτων
Μὲ μίαν χεῖρα ἀπὸ φιάλης
Ἡ Ἁμαρτία νυχθημερόν·
Προσφέρει σαρκας διὰ τῆς ἄλλης
Σφαγιασθέντων πολλῶν ἀνδρῶν.

Περιστρομβοῦνται συσσωρευμέναι
Ἄνω καὶ κάτω σκιαὶ νεκρῶν,
Αἱ μὲν ἐκ δύω διεσχισμέναι,
Χωρὶς μετώπου, χωρὶς χειρῶν·
Καὶ εἰς ἀκοίμητον ψαλμῳδίαν
Θρηνοῦν τοῦ κόσμου τὴν δυστυχίαν·
Εἰς τοὺς φονεῖς των δεινὴ ἡ θέα,
Τραγικωπήτη ἡ ἀκοή.
Ἦν ἀπειράκις αὐτοῖς εὐκταία
Θανὴ τελεία ἢ ἡ ζωή.

Τέλος τῆς Α'. ραψῳδίας.

ΑΝΝΑ

ἡ σύζυγος Ἀνδρονίκου Γ'. τοῦ Παλαιολόγου.

—

Τὴν εἰκόνα τῆς βασιλίδος ταύτης, καλουμένης πρότερον Ἰωάννας, θυγατρὸς Ἀμεδαίου τοῦ Ε'., κόμητος τῆς Σαβαυδίας (Savoie) καὶ Μαρίας τῆς Βραβαντίνης, ὡς μεγίστην εἰς τὰ τότε δυστυχῆ τῆς Γραικορωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας πράγματα ἐξασκησάσης ἐπιρροήν, δημοσιεύομεν, ἐρανισθέντες αὐτὴν ἐκ τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματος «ἡ Κωνσταντινούπολις», ἐν τῷ ὁποίῳ εἶχε μετενεχθῆ ἐκ τοῦ πρωτοτύπου τοῦ ἐν τῷ ποτὲ μουσείῳ τοῦ καρδιναλέως Βαρβερίνη.

Ὅτε κατὰ τὸ 1345 κατέπεσεν ἡ πρὸς ἀνατολὰς ἀψὶς τοῦ ναοῦ τῆς Ἁγίας Σοφίας συνεφελκύσασα καὶ τὸ ἐπερειδόμενον αὐτῇ τοῦ ἡμισφαιρίου μέρος καὶ συντρίψασα τό τε ἅγιον βῆμα καὶ τὸ τέμπλεον, τὴν μὲν μεγάλην στοὰν μετὰ τοῦ βήματος

αὕτη ἡ βασιλὶς ἀνήγειρε, καθ' ἃ λέγει ὁ Καντακουζηνός, Φακεωλάτον ἐπιστήσασα τῷ ἔργῳ, τὸ ἐπέκεινα δὲ μετὰ τῆς ὀροφῆς βασιλεὺς ὕστερον ἀνέστησεν ὁ Καντακουζηνὸς καὶ τῆς ἄλλης ἐπεμελήθη τοῦ τεμένους εὐκοσμίας.

Ὁ Καντακουζηνὸς οὗτος, εἷς τῶν τότε τριῶν ἰσχυρῶν τοῦ κράτους μεγιστάνων, ὑπῆρξε τὸ μὲν πρῶτον ἀντιβασιλεὺς ἐπὶ τῆς ἀνηλικιότητος Ἰωάννου τοῦ Παλαιολόγου (1341), υἱοῦ τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος Ἄννης. Ἐπειδὴ ὅμως ἐπὶ τῆς μεσοβασιλείας ταύτης τὸ κράτος ὑπέστη πολλοὺς σπαραγμοὺς διὰ τὴν διχόνοιαν τῆς βασιλομήτορος καὶ αὐτοῦ, ἀνηγορεύθη ἔπειτα ἐν Διδυμοτείχῳ αὐτοκράτωρ συνάρχων (1347), μέχρις οὗ ἀπαυδήσας ἕνεκα τῶν ἀλλεπαλλήλων περισπασμῶν ἀπέθεσεν ἑκουσίως (1355) τὴν ἀρχὴν καὶ ἀνέλαβε τὸ μοναστικὸν σχῆμα. Ἐγκατέλιπε δὲ ἱστορίαν της Ἀνατολικῆς αὐτοκρατορίας ἀπὸ τοῦ 1320—1357.

ΑΝΝΑ

ἡ σύζυγος Ἀνδρονίκου Γ'. τοῦ Παλαιολόγου.

ΨΕΥΔΟΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΑ.

Ὁ γνωστὸς μυθιστοριογράφος Εὐγένιος Σύης ἐσύχναζε παρά τινι τῶν μᾶλλον φιλαρέσκων καὶ πλουσίων Κυριῶν τῶν Παρισίων κ. Ε. Ἡμέραν τινὰ λαβὼν ἀφορμὴν ἐκ τῶν πολυτελῶν αὐτῆς κοσμημάτων ἤρξατο συνηγορῶν ὑπὲρ τῶν πενήτων, παριστῶν διὰ τῶν μελανωτέρων χρωμάτων τὴν ἀθλίαν αὐτῶν κατάστασιν.

— Βοηθῆτε λοιπὸν πάντοτε αὐτούς; τὸν ἠρώτησεν ἡ κ. Ε. μετὰ τὸ τέλος μιᾶς τῶν συνήθων δημηγοριῶν του.

— Καίτοι τὰ εἰσοδήματά μου εἰσὶ μικρά, ἀπήντησεν ὁ μυθιστοριογράφος, πράττω τὸ κατὰ δύναμιν μετὰ προθυμίας· σχεδὸν τὸ πέμπτον αὐτῶν ἐξοδεύεται εἰς ἐλεημοσύνας.

Περὶ τὴν ἑσπέραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας καθ' ἣν ὥραν ἀκριβῶς ὁ μυθιστοριογράφος ἐγκατέλειπε τὸ Ξενοδοχεῖον τῶν Παρισίων, μετὰ δεῖπνον πολυδάπανον, γραῖα τις ρακενδύτις παρουσιασθεῖσα ἐνώπιόν του τῷ ἐξέτεινε τὴν χεῖρα ζητοῦσα ἐλεημοσύνην.— Ἀπελθε! ἀπήντησεν αὐστηρῶς ὁ μυθιστοριογράφος.— Ἀλλὰ πεινῶ· ἐν δεκάλεπτον, κύριε, διὰ ν' ἀγοράσω ψωμί.— Θὰ σὲ παραδώσω εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, ἂν ἐξακολουθῇς ἐνοχλοῦσα με.— Θὰ μὲ παραδώσητε εἰς τὴν Ἀστυνομίαν, κύριε Εὐγένιε Σύη; ἀπήντησεν εἰρωνικῶς ἡ ἐπαίτις· εἶσθε λοιπὸν ὑμεῖς ὁ τῶν πτωχῶν ὑπερασπιστής, εἶσθε ὑμεῖς ὁ προστάτης τῆς ἐργατικῆς τάξεως, εἶσθε.. — Ἀλλὰ σεῖς ποῖα εἶσθε; ἠρώτησεν ὁ μυθιστοριογράφος ἐκπεπληγμένος.— Εἰμὶ ἡ κυρία Ε. ἀπήντησεν ἡ μετημφιεσμένη φίλη του καὶ εἰσελθοῦσα ἐν τῇ ἀμάξῃ της ἐγκατέλειψε τὸν μυθιστοριογράφον εἰς τὰς σκέψεις του.

ΜΑΞ-ΚΡΟΜΑΡ

ἐπεισόδιον τῆς τῷ 1870 πολιορκίας τοῦ Στρασβούργου
(ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ.)

Κεφ. Ι.

« Πρόσεξον! θὰ διηγηθῶ τῆς φύσεως τὸ ἆσμα.
Ὅταν ἡ μέλισσα βομβῇ, εἰς τ' ἄνθη καθημένη,
ἢ τῶν Ἀγγέλων τὰ πτερὰ 'ς τὸν οὐρανὸν ἠχῶσι,
μία φωνὴ ἀκούεται οὐδόλως παυομένη·
περὶ τῆς δόξης ὁμιλεῖ εἰς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνον,
περὶ εἰρήνης δ' εἰς τὴν Γῆν ὡς δώρημά του μόνον.»

Πρόκειται νὰ ἐξιστορήσω τὰς περιπετείας καὶ τοὺς κινδύνους, οὓς διήλθομεν ἐπὶ ἓξ ὅλας ἑβδομάδας κατὰ τὴν τῷ 1870 πολιορκίαν τοῦ Στρασβούργου.

Ἐγὼ Μὰξ-Κρόμαρ καὶ ἡ ἀδελφή μου Συλβία ἐγεννήθημεν ἐν Ἀγγλίᾳ, ἐπειδὴ ἡ μήτηρ μας ἦτο Ἀγγλίς, ὑπανδρευθεῖσα τὸν δόκτορα Κρόμαρ ἐκ Στρασβούργου, ὅστις, κατοικῶν ἐν Ἀγγλίᾳ, συχνάκις συνώδευε πλουσίους καὶ πεπαιδευμένους Ἄγγλους εἰς τὰς ἐκδρομάς, τὰς ὁποίας ἐπεχείρουν εἰς διαφόρους ἀπομεμακρυσμένας καὶ παραδόξους χώρας χάριν γεωγραφικῶν γνώσεων καὶ ἄλλων ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων.

Ἡ προσφιλὴς ἡμῶν μήτηρ εἶχεν ἀποθάνει πρὸ δύο ἤδη ἐτῶν καί, ὅτε ὁ πατήρ μας παρεδέχθη καὶ αὖθις τὴν πρόσκλησιν νὰ συναπέλθῃ μετά τινων προτιθεμένων μακρὰν ἐκδρομὴν πρὸς τὰς πηγὰς τοῦ Νείλου, ἀπεφασίσθη νὰ μεταβῶμεν ἐκ Λονδίνου εἰς Στρασβοῦργον, παρὰ τῇ πρὸς πατρὸς μάμμῃ ἡμῶν, τῇ γραίᾳ κυρίᾳ Κρόμαρ.

Ἐν Στρασβούργῳ ὑπῆρχε λύκειον διαμαρτυρομένων, εἰς ὃ ἠδυνάμην νὰ φοιτῶ, καὶ καλὸν προσέτι παρθεναγωγεῖον διὰ τὴν Συλβίαν κατὰ 4 ἔτη νεωτέραν μου, ἤτοι 10ετῆ.

Ἡ οἰκία τῆς γραίας μάμμης μου ἔκειτο κατὰ τὴν γωνίαν ὁδοῦ, εἰς ἣν ἔφερον τέσσαρες ἄλλαι· ἦτο δὲ παλαιᾶς κατασκευῆς ἐκ μεγάλων δοκῶν τοῦ *Μέλανος Δάσους*, ἐκ πέτρας καὶ πλίνθων. Εἶχε τέσσαρα πατώματα καὶ τὴν στέγην κατωφερῆ ὡς αἱ πλεῖσται τῶν γειτνιαζουσῶν οἰκιῶν. Τὸ ἀνώτατον αὐτῆς μέρος, στενὸν καὶ μακρύ, διετέλει ἀκατοίκητον ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς αὐτοῦ θερμότητος ἐν ὥρᾳ θέρους, καὶ τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους ἐν ὥρᾳ χειμῶνος.

Εἰς τὰ χαμηλότερα ἐν τούτοις τοῦ μέρους τούτου δωμάτια κατῴκει ἡ κυρία Λίσβεθ μετὰ τῆς μικρᾶς θυγατρός της Ἀλύσσης, ἐπαγγελλομένη τὴν σιδηρώτριαν. Κατ' ἐμὴν γνώμην ἡ κυρία αὕτη εἶχεν ἐνοικιάσει τὸ καλλίτερον τῆς οἰκίας μέρος, ἀλλὰ ἡ μάμμη μου οὐδόλως τὸ παρεδέχετο, ἀποβλέπουσα μετὰ τρόμου πρὸς τὸ ὕψος τῆς κλίμακος, ἥτις ἔφερεν εἰς αὐτό.

Ἀπὸ τοῦ παραθύρου ἑνὸς τῶν δωματίων τούτων, δι' οὗ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας εἰσήρχετο ἀπὸ τῆς αὐγῆς μέχρι τῆς ἑσπέρας, ἠδύνατό τις νὰ παρατηρήσῃ ἅπασαν τὴν μεγάλην τοῦ Ρήνου κοιλάδα ἐκτεινομένην πρὸς μεσημβρ. καὶ περιοριζομένην ὑπὸ τῶν Βοσγίων ὀρέων ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν λόφων τοῦ Βάδεν ἀφ' ἑτέρου μὲ τὸν πλατὺν καὶ κυανοῦν ποταμὸν τοῦ Ρήνου ἑλικοειδῶς ῥέοντα πρὸς τὴν πόλιν.

Ἐκτὸς τούτου ὅλαι σχεδὸν τῆς πόλεως αἱ ὁδοὶ ἔκειντο ἐνώπιόν μου ὡς ἐπὶ γεωγραφ. χάρτου καί, ἐπακουμβῶν τις ἐπὶ τοῦ παραθύρου, ἠδύνατο νὰ ἴδῃ τὸ φρούριον ἀνυψούμενον κατὰ τὸ μέσον σχεδὸν τοῦ μεταξὺ τοῦ ποταμοῦ καὶ τῆς πόλεως δρόμου, ὡς ἐπίσης καὶ πᾶν ἄλλο ἀξιοπερίεργον, τὰς πολλὰς Ἐκκλησίας λ. χ. καὶ πρὸ πάντων τὸ ὑψηλὸν κωδωνοστάσιον τῆς περιφήμου μητροπόλεως μετὰ τοῦ σιδηροῦ αὐτοῦ σταυροῦ 20 ποδῶν ὕψους, οὗτινος τὰ βαθυγεγλυμμένα κοσμήματα ἐφαίνοντο ὡς τὰ ἐπὶ τῶν γυναικείων ἐνδυμάτων μικρὰ καὶ λεπτοφυῆ.

Κάτωθεν τῶν οἰκημάτων τῆς κ. Λίσβεθ κατῴκει γέρων τις κλινήρης, ὃν αὕτη ὑπηρέτει καὶ τὸν ὁποῖον οὐδέποτε εἴδομεν δι' ἣν αἰτίαν θὰ εἴπω παρακατιών.

Ὡς ἐγὼ ἐκ τῶν οἰκημάτων τῆς κ. Λίσβεθ, οὕτω καὶ ἡ μάμμη μου ἦτο πολὺ εὐχαριστημένη ἐκ τῶν ἰδικῶν της, ὧν τὰ παράθυρα ἔφερον εἰς ὡραίους ἐξώστας, θέσεις κατάλληλους ὅπως ἐπ' αὐτῶν διέρχηται τις τὰς δροσερὰς τοῦ φθινοπώρου ἑσπέρας, καθ' ἃς ἡ πόλις ἅπασα εὑρίσκεται εἰς κίνησιν καὶ ὁ στρατὸς δεύει μετὰ τῶν σημαιῶν καὶ τῆς μουσικῆς.

Ἡ ὑπηρέτρια ἡμῶν Γρέση διεπήρει τοὺς ἐξώστας τούτους καθαροὺς ὅσον καὶ τὰ ὡραιότερα ἐν τῇ οἰκίᾳ ἔπιπλα, διότι αὕτη ὑπερηφανεύετο μετὰ τῆς κυρίας της διὰ τὴν οἰκίαν καὶ διὰ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ. Ἡ μάμμη μου κατῴκει ἐν τῇ οἰκίᾳ ταύτῃ ἀφ' ἧς ὑπανδρεύθη, κ' ἐνόμιζεν ὅτι δὲν ὑπῆρχεν ἄλλο ὡραιότερον μέρος ἐπὶ τῆς γῆς· ἐνῷ δὲ πάντα τὰ ἐν αὐτῇ ἦσαν ἐν τάξει καὶ μεγίστῃ καθαριότητι, εὕρισκε πάντοτε μικράν τινα κηλίδα ἢ κονιορτὸν καὶ πάντοτε παρεπονεῖτο ὅτι ἡ οἰκία δὲν ἦτο καθαρὰ καὶ πάντοτε τὸ σάρωθρον εὑρίσκετο εἰς ἐνέργειαν.

Κατὰ πρῶτον ἐγὼ καὶ ἡ Συλβία ἐξωλισθαίναμεν ἐπὶ τοῦ ἐστιλβωμένου ἐδάφους καὶ δὲν ἠδυνάμεθα νὰ καθήμεθα ἀνέτως καὶ ἀνενοχλήτως ἐπὶ τῶν καταλεύκων καλυμμάτων τῶν καθεκλῶν τῆς αἰθούσης· δι' αὐτὸ τοῦτο μάλιστα ἐσύχναζα ἐν τοῖς δωματίοις τῆς Λίσβεθ.

Ὅταν ὁ πατήρ μου ἀπήρχετο, μ' εἶπεν ὅτι ὤφειλον νὰ καθέξω τὴν θέσιν του καὶ νὰ διατελέσω υἱὸς καὶ ὑπερασπιστὴς τῆς μάμμης μου. Τοιαύτην τινὰ ἐντύπωσιν μοὶ ἐπροξένησαν οἱ λόγοι οὗτοι, ὥστε ἐνόμισα ἑαυτὸν πρεσβύτερον τῆς πραγματικῆς μου ἡλικίας καὶ ὄντως βεβαρημένον ὑπὸ καθηκόντων.

Πολλάκις ἡ μάμμη μου ἔλεγέ μοι ὅτι εἶχα μεγαλώσει, καὶ διὰ τῶν λόγων τούτων ἀπέβαλα τὰ παιδικά, ὡς λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος.

Εἶνε γνωστὸν ὅτι τὸ Στρασβοῦργον, καίτοι ἐπὶ Γαλλικοῦ ἐδάφους, κεῖται ἐγγὺς τῆς Γερμανίας, ἧς χωρίζεται διὰ τοῦ Ρήνου.

Ἐνταῦθα ἐσμὲν Γάλλοι πολῖται μὲ φρουρὰν Γαλλικὴν καὶ Γάλλον διοικητήν, ἀπέχοντες τῆς Γερμανίας ἓν μόλις μίλλιον. Ἐν τούτοις λαλοῦμεν καὶ τὴν Γερμανικήν, ἔχομεν δὲ φίλους ἀγαπητοὺς εἰς τὴν ἀντίπεραν τοῦ ποταμοῦ ὄχθην, ἐπισκεπτομένους ἡμᾶς καὶ ἀντεπισκεπτομένους ἐπίσης. Δὲν ὑφίστατο ἐλάχιστος μεταξὺ ἡμῶν λόγος ἔχθρας ἢ ἀντιπαθείας ὡς μεταξὺ τῶν Ἄγγλων καὶ Σκώτων (*).

Τοιουτοτρόπως διήγομεν μέχρι τῶν μέσων τοῦ Ἰουλίου τοῦ παρόντος ἔτους.

(*) Τὴν γνώμην ταύτην τοῦ συγγραφέως οὐν συμμεριζόμεθα Σ. Μ.

Ἀναμφέβολος ὁ αὐτοκράτωρ καὶ ὁ βασιλεὺς τῆς Πρωσσίας μετὰ τῶν ὑπουργῶν του ἐγνώριζον ὅτι θλιβερόν τι ἐτεκταίνετο, ἀλλ' οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ὑπώπτευε τὸ παραμικρόν· πρὸ μιᾶς μάλιστα ἑβδομάδος ἡ ἀγορὰ ἡμῶν ἦτο πλήρης ἀγροτῶν καὶ χωρικῶν Γερμανῶν πωλούντων καὶ ἀγοραζόντων, συναμα δὲ φερόντων καὶ μικρὰ τινα δῶρα πρὸς τοὺς ἐνταῦθα φίλους των. Μεταξὺ ἄλλων εἶχα προσκληθῆ καὶ ἐγὼ μετὰ τῆς ἀδελφῆς μου εἰς Γερμανικόν τι ἀγροκήπιον ἅμα τῇ ἐνάρξει τοῦ τρυγητοῦ.

Ἦτο ἡμέρα τοῦ Ἁγ. Σουϊδίου, καθ' ἣν ὁ αὐτοκράτωρ ἐκήρυξε τὸν κατὰ τῆς Πρωσσίας πόλεμον, οἱ πλεῖστοι δ' ἐξ ἡμῶν περὶ οὐδενὸς ἄλλου ἐσκέπτοντο ἢ περὶ τοῦ ἂν θὰ βρέξῃ κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, ἐπειδὴ κατ' ἀρχαίαν παράδοσιν παραδόξως ἐπαληθεύουσαν τὸ τοιοῦτον θὰ προεμήνυε βροχερὸν θέρος ἐπὶ 40 ὅλας ἡμέρας. Οὕτως ἐσκεπτόμεθα, οὐδόλως προμαντεύοντες ὁποία θύελλα αἱματηρὰ ἐπέκειτο κατὰ τὰς 40 ταύτας ἡμέρας.

Τὰ περὶ τοῦ πολέμου νέα διεδόθησαν ἐν τῇ πόλει ἡμῶν ὡσεὶ δι' ἠλεκτρισμοῦ· ἀπὸ δὲ τῆς οἰκίας μας, οὕσης μεταξὺ τῶν πρώτων τῶν πρὸ τοῦ φρουρίου καὶ κατὰ μέτωπον τῆς ἐπερχομένης τρικυμίας, ἠδύνατό τις νὰ ἴδῃ ὁδευούσας διὰ τῶν Πυλῶν χιλιάδας ταγμάτων τοῦ Μεγάλου Στρατοῦ, ὅστις ἐν Παρισίοις ἔκραζεν: Εἰς τὸ Βερολίνον! Εἰς τὸ Βερολίνον!

Ἡ πόλις ἅπασα εὑρίσκετο εἰς κίνησιν, ἡ δὲ φρουρὰ ἐφαίνετο ὑπέρ ποτε ζωηρά. Ὀλίγοι τινὲς μόνον γέροντες ἐκίνουν τὴν πολιὰν ἀποδοκιμαστικῶς καὶ ὡσεὶ μετὰ θλιβεροῦ προαισθήματος· ἀκούοντες δ' ἡμᾶς λέγοντας ὅτι οἱ Γάλλοι θὰ εἰσήρχοντο ἐν Βερολίνῳ περὶ τὰ τέλη τοῦ μηνός, ἐψιθύριζον «ὁ ἀγαθὸς Θεός, αὐτὸς μόνος γινώσκει!»

Ἡ γέφυρα τοῦ σιδηροδρόμου ἡ ἑνόνουσα τὴν Γερμανίαν καὶ Γαλλίαν διὰ τοῦ Ρήνου ἦτο κατεσκευασμένη εἰς τρόπον ὥστε ἡ μεταξὺ Στρασβούργου καὶ Κέλ, Γερμανικῆς κωμοπόλεως, συγκοινωνία ἠδύνατο νὰ διακοπῇ ἐντὸς ὡρῶν ὀλίγων, καθότι ἡ γέφυρα διεχωρίζετο εἰς δύο μέρη, ἕκαστον τῶν ὁποίων ἠδύνατο, στρεφομένου τοῦ ἄκρου ἐπὶ στρόφιγγος, ν' ἀποσυρθῇ πρὸς τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὄχθην.

Ἤδη οἱ Γερμανοὶ εἶχον ἀποσύρει τὸ ἥμισυ τοῦτο τῆς γεφύρας μέρος· δὲν ἠρκέσθησαν δὲ εἰς τοῦτο μόνον, ἀλλ' ἐτίναξαν αὐτὸ εἰς τὸν ἀέρα, καί τοι μεγάλως ζημιούμενοι διὰ τὴν ἀπώλειαν ταύτην, ἵνα μὴ τυχόν ποτε, καταλαμβάνοντες τὸ Κέλ, συνενώσωμεν ἐκ νέου τὴν γέφυραν.

Καθήμενος ἐν τῷ σπουδαστηρίῳ μου καὶ μελετῶν τὰ μαθήματα τῆς ἐπιούσης, ἐξεπλάγην ἀκούσας τὸν τρομερὸν τῆς ἐκπυροσοκροτήσεως κρότον.

Ἡ Συλβία μὲ ἠτένιζεν ἄναυδος ὡς κ' ἐγὼ ἐπί τινα λεπτά, ἀλλὰ μυκηθμὸς τοῦ πρώτου φοβερώτερος μᾶς ἀνετίναξε σχεδὸν καὶ μᾶς ἐξεδίωξε πρὸς τὰ ὑψηλὰ δωμάτια τῆς κ. Λίσβεθ.

Ἡ μάμμη μου εὑρέθη εἰς κατάστασιν τὰ μάλιστα ἔξαλλον, μὴ ἠξεύρουσα τί πρῶτον νὰ θρηνήσῃ, τὸ δυστύχημα, ὃ ἔβλεπεν ἐπικρεμάμενον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μας, ἢ τὴν ἀνυπόφορον ἀκαθαρσίαν, εἰς ἣν αἴφνης εὑρέθησαν τὰ δωμάτιά της ὡς ἐκ τοῦ κονιορτοῦ, τὸν ὁποῖον ἡ Γρέση πλέον δὲν ἐφαίνετο ἔχουσα τόσον πολλὴν δρεξιν νὰ σαρώνῃ, διότι τὰ γόνατά της ἦσαν κομμένα ἕνεκα τῆς μεγάλης ἀθυμίας, ἣν διὰ τὰ ἀλλεπάλληλα ταῦτα γεγονότα ἠσθάνετο.

(ΜΕΝΤΟΡΟΣ Τόμ. Δ'. Τεύχ. ΜΠ'.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ

« Καὶ καθὼς ὁ ἐρημίτης καὶ μακρὰν τοῦ Κόσμου τούτου
ἔχει χρείαν μυριάκις τῆς γειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ του,
παρομοίως λεπτοὶ κρίκοι τὰς ψυχάς μας ἀδελφόνουν
μετὰ Σοῦ συνδεδεμένας, κ' ὡραιότερα ἑνόνουν.»

Νομίζω ὅτι εἰσέτι βλέπω τὰ πάντα ὡς καὶ κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην, καθ' ἣν μικρὸν σταματήσαντες ὡρμήσαμεν εἰς τὰ δωμάτια τῆς Λίσβεθ. Ἡ θύρα ἠνεῴχθη καὶ αὕτη ἐφάνη καθημένη πρὸ τῆς τραπέζης τῆς ἐργασίας της, ἀπὸ δὲ τῶν χειρῶν αὐτῆς εἶχε διαφύγει ὕφασμά τι. Παγερά, ὡς ἄγαλμα ἀκίνητος, ἐθεώρει διὰ τοῦ παραθύρου ὑπερβαλλόντως τρομερόν τι. Ἡ μικρὰ Ἀλύσσης, χλωμὸν καὶ λεπτοφυὲς πλάσμα περίπου πενταετές, ἐκάθητο πλησίον της, πλόκαμος δὲ ὡραῖος ξανθῶν μαλλίων ἐκόσμει τὴν κεφαλήν της. Ἔπλεκε τόσον ἀταράχως ὡς εἰ ἂν οὐδὲν εἶχεν ἀκούσει, ὁ δὲ ἥλιος ἔλαμπεν ἐπὶ τῶν μαλλίων καὶ τῶν χαλυβδίνων βελονῶν, αἵτινες ἐπιχρίτως ἐκινοῦντο ἐν τῷ μεταξὺ τῶν μικρῶν καὶ λευκῶν δακτύλων της.

— Τί συμβαίνει, κυρία Λίσβεθ; ἐξεφώνησεν ἡ Συλβία, ἐνῷ ἐγὼ πλησιάσας πρὸς τὸ παράθυρον προεξέτεινα τὴν κεφαλὴν ὅσον ἠδυνάμην, ἵνα παρατηρήσω καλῶς τὰ ἐπισυμβαίνοντα.

Ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ Ἰουλιανοῦ ἡλίου διέρρεεν ὁ πλατὺς ποταμός, καὶ ἦσαν καταφανῆ τὰ λουτρὰ καὶ οἱ παράδοξοι αὐτοῦ ὑδρόμυλοι, πλήθη δὲ ἀνθρώπων συνωθούντων ἀλλήλους ἐπλήρουν ἀμφοτέρας αὐτοῦ τὰς ὄχθας, ἵνα περιεργασθῶσι τὰ γινόμενα.

Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ὡραῖον καὶ λευκὸν πυρίτιδος νέφος ἀνεφαίνετο, εἶτα ἠκούετο τρομερὰ ἐκπυρσοκρότησις καὶ νέα τμήματα τῆς καταστρεφομένης γεφύρας ἐξηφανίζοντο ἐν τοῖς τεταραγμένοις ρεύμασι τοῦ ποταμοῦ· μετ' ὀλίγον ἀπώλετο καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῆς τεμάχιον.

— Ἀνετίναξαν τὴν γέφυραν εἰς τὸν ἀέρα! ἀνεφώνησα· ὁ Γερμανοὶ προγνωρίζουσιν ὅτι θὰ νικήσωμεν· σὺρρά! σὺρρά!...

Ἐς τὰς ζητωκραυγάς μου ταύτας δὲν ἀπήντησεν οὔτε ἡ Λίσβεθ οὔτε ἡ Συλβία· ἡ Λίσβεθ μάλιστα ἔστενεν ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν καὶ μὲ τὸ στόμα κεχηνὸς ἐφαίνετο ὡς μόλις δυναμένη ν' ἀναπνέῃ. Ἐπὶ τέλους δὲ δάκρυα ἔρρευσαν ἐπὶ τῶν παρειῶν αὐτῆς, ἅτινα κατὰ σταγόνας ἔπιπτον ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἐφ' ἧς εἰργάζετο· ἡ Συλβία ἐστηρίζετο ἐπ' αὐτῆς ὠχρὰ καὶ πεφοβισμένη.

— Τινὲς ἐξ αὐτῶν διατελοῦσι φίλοι ἀγαπητοί, εἶπεν ἡ Λίσβεθ καὶ μεγάλην αἰσθάνομαι ὀδύνην, ἀναλογιζομένη ὅτι ὑπάρχει πόλεμος μεταξὺ ἡμῶν.

— Ἡ ἐκεῖνοι ἢ ἡμεῖς θὰ νικήσωμεν! ἀνέκραξᾳ.

— Ἓν τῶν δύο βεβαίως, ἀπήντησεν, ἀλλ' ἐπιθυμῶ νὰ μάθω διατί ὅ τε αὐτοκράτωρ καὶ ὁ τῆς Πρωσσίας βασιλεὺς δὲν καταφεύγουσιν εἰς τοὺς νόμους πρὸς λύσιν τῶν ἐρίδων των ὡς διατάττουσι πρὸς ἡμᾶς τοὺς ταπεινούς. Δὲν μᾶς ἐπιτρέπουσι νὰ διεκπεραιώνωμεν τὰς διενέξεις μας ἀλλήλομαχοῦντες· ἀλλ' ἄρά γε δὲν εἶνε χειρότερον νὰ πολεμῶσι 200 χιλ. παρὰ δύο ἄνθρωποι;

— Ὦ Λίσβεθ! ἀπήντησα· δὲν ἐνόησες ποσῶς τὸ ζήτημα· ὁ πόλεμος συνεπιφέρει τὴν δόξαν!

— Ὦ! μοὶ λέγει στενάζουσα, δόξαν... ἀλλ' οὐχὶ τὴν δόξαν, ἣν οἱ Ἄγγελοι ἔψαλλον, ὅτε ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν Ἰησοῦς ἐγεννήθη. Τότε ἀληθῶς ἦτο δόξα ἐν ὑψίστοις Θεῷ καὶ ἐπὶ γῆς εἰρήνη.

Ἠγνόουν τί ν' ἀπαντήσω· ἑπομένως ἐσιώπησα.

— Ὁ πόλεμος δὲν εἶνε ἔνδοξόν τι διὰ τοὺς ἐνδεεῖς, ἐξηκολούθησεν ἡ Λίσβεθ· ἄν, ὅ μὴ γένοιτο, πολιορκία τις συμβῇ ἐν Γαλλίᾳ ἢ Γερμανίᾳ, οἱ πτωχοὶ θ' ἀποθάνωσι τῆς πείνης καθ' ἑκατοντάδας καὶ χιλιάδας. Ὁ τελευταῖος πόλεμος δὲν ὑπῆρξε ποσῶς ἔνδοξος διὰ τοὺς ἐνδεεῖς οὔτε ὁ παρὼν θὰ ὑπάρξῃ τοιοῦτος· θέλεις ἴδει, ὦ Μάξ.

— Πῶς, δὲν ἐνθυμεῖσθε κανένα μεγάλον πόλεμον; ἠρώτησα.

— Οὐχί, μοὶ ἀπήντησεν, ἀλλ' ὁ πατήρ μου εὑρέθη ἐν Παλσδούργῳ, ὅτε ἡ πόλις αὕτη ἐπολιορκήθη ὑπὸ τῶν Κοζάκων κατὰ τὸ 1813, καὶ θὰ σοὶ διηγεῖτο, ἂν ἔζη, τί σημαίνει *πόλεμος* διὰ τὴν ἐνδεεστέραν τῆς κοινωνίας τάξιν, διὰ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδία. Ὦ Μάξ, δὲν εἶνε ποσῶς ἔνδοξος ὁ πόλεμος διὰ τοὺς πολλούς, ἀλλὰ δι' ὀλιγίστους μόνον.

Ἐπροφασιζόμην ὅτι δὲν ἤκουον καὶ προέτεινα ἐκ νέου τὴν κεφαλήν, ἵνα ἴδω τὴν γέφυραν· τὸ ἀνατιναχθὲν μέρος εἶχεν ἀφήσει κενὸν μέγα πρὸς τὴν Γερμανικὴν ὄχθην.

Ἡ Σιλβία εἶχεν ἐλαφρῶς ἀποτεθειμένον τὸν βραχίονά της ἐπὶ τοῦ τραχήλου τῆς Λίσβεθ, ἐνῷ ἡ Ἀλύσση ἐξηκολούθει τὸ πλέξιμόν της, ὡς εἰ ἔμελλε νὰ κερδίσῃ δι' αὐτοῦ τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

— Τί ἐργάζεται ἡ Ἀλύσση; ἠρώτησεν ἡ Σιλβία τὴν κ. Λίσβεθ, ἐνῷ ἐγὼ ἀπαυδήσας ἐν τῇ θέσει ἐκείνῃ ἀπέσυρα ἀπὸ τοῦ παραθύρου τὴν κεφαλήν.

Τὸ τρυφερὸν πλάσμα ἀνύψωσε μικρὸν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ μὲ τὸ μειδίαμα εἰς τὰ χείλη ἀπήντησε μετὰ συστολῆς.

— Ἐργάζομαι δῶρον τῶν γενεθλίων μου.

— Καὶ διὰ ποῖον; ἠρώτησεν ἐκ νέου ἡ Σιλβία.

Τὸ κοράσιον ἐδίσταση πρὸς στιγμήν, εἶτα χαμηλῇ τῇ φωνῇ ἀπήντησε:

— Διὰ τὸν ἀγαπητὸν ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν.

— Διὰ τὸν Ἰ. Χριστόν; εἶπεν ἡ Σιλβία, ἐνῷ παράδοξον αἴσθημα μὲ κατέλαβεν εἰς τοὺς λόγους τούτους.

— Ναί, προσέθηκεν ἡ Λίσβεθ, ἡ Ἀλύσση ἐγεννήθη κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγέννων. Τὸ παρελθὸν ἔτος μ' ἠρώτησεν, ἂν τὰ ἐν τῷ Οὐρανῷ παιδία προσφέρουσι δῶρα κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς των, καὶ τῇ ἀπήντησα ὅτι πολὺ πιθανόν. Τοιουτοτρόπως ἔμαθε νὰ πλέκῃ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο, καὶ ἰδοὺ τώρα ἐργάζεται ἕνα λευκὸν χιτῶνα διὰ τὴν προσεχῆ τῶν Χριστουγέννων ἑορτήν. (*)

Ταῦτα εἶπεν ἡ Λίσβεθ διὰ τῆς εὐχρινοῦς καὶ ἠχηρᾶς αὐτῆς φωνῆς, ἐνῷ ἡ Ἀλύσση ἐκίνει τὴν μικρὰν καὶ ὡραίαν αὐτῆς κεφαλήν· εἶτα δ' ἐπρόσθεσε χαμηλοτέρᾳ τῇ φωνῇ, ὅπως ἀκούσωμεν ἐγὼ καὶ ἡ Σιλβία μόνον: Ἡ Ἀλύσση μου νομίζει ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε παιδίον ὡς αὐτή, γεννηθὲν τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, καὶ ὅτι ζῇ ἐν τῷ Οὐρανῷ, ἐνῷ αὕτη εὑρίσκεται ἐν Στρασβούργῳ· προσπαθεῖ δὲ νὰ τῷ ὁμοιάζῃ κατὰ τὰ παιδικὰ αὐτῆς φρονήματα.

— Αἱ ἡμέραι εἰσὶ μακραὶ καὶ φωτειναί, εἶπεν ἐν τούτοις ἡ Ἀλύσση μετὰ σοβαρότητος γραίας γυναικός, καὶ δὲν θὰ λερωθῇ ἐνόσῳ τὸ ἐργάζομαι ὑπὸ τὴν λάμψιν τοῦ ἡλίου· ὁπόταν δὲ τὸ ἀποτελειώσω, θὰ τὸ συμπτύξω ἐν ἀργυροχάρτῳ καὶ θὰ τὸ διαφυλάξω ὅπως τῷ τὸ προσφέρω κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του λευκὸν ὡς τὴν χιόνα. Παρατηρήσατε πόσον καθαραί εἰσιν αἱ χεῖρες μου καὶ τὸ ἔνδυμά μου. Ἤνοιξε δὲ τὰς μικρὰς καὶ ῥοδίνους χεῖράς της, ἵνα τὰς παρατηρήσωμεν· εἶτα ἐξηκολούθησε τὸ ἔργον της.

— Ἀλλὰ τίνι τρόπῳ θὰ τὸ προσφέρῃς πρὸς τὸν Χριστόν; ἠρώτησεν ἡ Σιλβία πρὶν ἢ προφθάσω νὰ τῇ ἐπιβάλω σιωπήν.

— Σιωπή, σιωπή, ἀπήντησεν ἡ Λίσβεθ. Ἀγνοεῖς πόσον ἤσυχον κ' εὐχαριστημένον διατελεῖ τοιουτοτρόπως τὸ κοράσιόν μου· ὁ Ἰησοῦς βεβαίως δὲν θὰ δυσαρεστηθῇ, δὲν ἔχει οὕτως, Μάξ; ἠρώτησε στρέφουσα ἤδη πρός με. Ἴσως μέχρι τῶν Χριστουγέννων ἡ Ἀλύσση θὰ ἦνε ἀρκούντως μεγάλη καὶ εἰδήμων ὥστε νὰ τῇ ἐξηγήσωμεν ταῦτα πάντα. Ἡ μικρά μου Ἀλύσση ἀγαπᾷ τὴν ἐργασίαν, προσέθεσε μεγαλοφώνως.

— Καὶ ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ γνωρίζει, ὑπέλαβε τὸ κοράσιον μετὰ μειδιάματος πλήρους ἀθωότητος.

— Ναί, ναί, ἐξηκολούθησεν ἡ Λίσβεθ, ὁ Ἰησοῦς ἐπαγρυπνεῖ ἐπὶ τοῦ ἔργου σου καὶ γνωρίζει ὅτι ἐργάζεσαι δι' αὐτόν, ἑπομένως θὰ φροντίσῃ διὰ σὲ καὶ δι' ἐμὲ κατὰ τὸ διάστημα τοῦ φρικώδους πολέμου. Ἡ Ἀλύσση εἶνε ἡ μικρά του ἀδελφὴ καὶ βεβαίως θὰ φροντίσῃ δι' αὐτήν· δὲν ἔχει οὕτως, κόρη μου;

— Βεβαίως, ἀπήντησε τὸ κοράσιον, ἀνυψοῦν τὸ βλέμμα μετὰ βαθείας πεποιθήσεως.

Ἐσιώπων, ἐνῷ ἡ Λίσβεθ ἐπανέλαβε μετ' ὀλίγον χαμηλῇ τῇ φωνῇ:

— Τὸ κοράσιον τοῦτο, καθήμενον τοσοῦτον ἡσύχως εἰς τὸ παράθυρον, μοὶ φαίνεται ὡς μικρός τις ἄγγελος. Ἂν ποτε ἀτακτήσῃ, ἀρκεῖ νὰ τῷ εἴπω ὅτι τὸ παιδίον ὁ Ἰησοῦς δὲν θὰ τὴν ἀγαπᾷ. Ἐνίοτε λογίζομαι εὐτυχὴς ὅσον καὶ ἡ Μαρία.

Μοὶ ἐφαίνοντο τόσον παράδοξοι οἱ λόγοι τῆς γυναικὸς ταύτης, ὥστε ἠγνόουν τί ν' ἀπαντήσω· ἀλλ' ἡ Σιλβία δὲν συνεστέλλετο ὡς ἐμέ.

— Ὦ Λίσβεθ, ἀπήντησεν αὕτη, πῶς τολμᾷς ν' ἀποκαλῇς τὴν Ἀλύσσην μικρὰν ἀδελφήν Του;

—Καὶ δὲν εἶνε αὐτὸς ἀδελφὸς πάντων ἡμῶν, ὑπὲρ ὧν ἀπέθανεν; αὐτὸς ὁ ἴδιος εἶπεν: « ὃς ἂν ποιήσῃ τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, οὗτος ἀδελφός μου καὶ ἀδελφή μου καὶ μήτηρ ἐστὶ (Μαρκ. Γ. 35)· ἡ δὲ μικρὰ Ἀλύσση δὲν πράττει ἄρά γε τὸ θέλημα αὐτοῦ, προσπαθοῦσα νὰ ὁμοιωθῇ αὐτῷ; Καὶ ἡμεῖς αὐτοί, ἂν ἐπιστεύαμεν πραγματικῶς ὅτι ὁ Θεὸς καὶ ὁ Ἰησοῦς εἶνε πατὴρ ἡμῶν καὶ Κύριος, ἀδελφοὶ δὲ ἡμῶν πάντες οἱ ἄνθρωποι, οἱ πόλεμοι οὗτοι δὲν θὰ ἐλάμβανον χώραν.

Ἐδίσταζα τί ν' ἀπαντήσω εἰς τοὺς λόγους τούτους, ἀλλ' ἡ Σιλβία μετά τινα λεπτὰ εἶπεν·

—Ὦ Λίσβεθ, αὔριον ὁ Μὰξ καί τινες τῶν συμμαθητῶν του θὰ πολεμήσωσιν ἐπὶ τῶν προχωμάτων· τινὲς αὐτῶν θὰ ὑποκριθῶσι τοὺς Πρώσσους ἐρχομένους νὰ προσβάλωσι τὸ Στρασβοῦργον, οἱ λοιποὶ θὰ ὦσι Γάλλοι, οἵτινες θὰ τοὺς ἐκδιώξωσιν ἢ θὰ τοὺς αἰχμαλωτίσωσιν· ἐλπίζω ὅτι ὁ Μὰξ θὰ ἐκλεχθῇ στρατηγός. *Στρατηγὸς Μάξ!* πόσον ὡραῖα ἠχεῖ, Λίσβεθ! Ἡ μάμμη μου εἶπεν ὅτι ἡ ὑπηρέτριά μας Γρέση δύναται νὰ μὲ συνοδεύσῃ ἐκεῖ

(*) Βεβαίως εἶνε γνωστὸν τοῖς πλείστοις τῶν ἀναγνωστῶν τὸ ἀγαθοεργὸν θεσμὸν τοῦ « Δένδρου τῶν Χριστουγέννων » παρά τισι τῶν Εὐρωπ. λαῶν.

σὲ παρακαλῶ, ἐπίτρεψον εἰς τὴν Ἀλύσσην νὰ ἔλθῃ μαζύ μας.

— Βλέπομεν, ἀπήντησεν ἡ Λίσβεθ.

Τὴν ἐπισοῦσαν ἔλαβε χώραν ἡ μάχη· τὰ προχώματα κατεσκευάσθησαν ἐκτὸς τῶν τειχῶν τῆς πόλεως ἐκ συσσωρευθέντος χώματος, πρὸς τ' ἄνω τῶν ὁποίων ὑπῆρχον μέρη ἐπίπεδα, ἀφ' ὧν ἠδύνατό τις ν' ἀτενίζῃ πρὸς τὴν πόλιν. Διήλθομεν διὰ τῆς Πύλης τῶν Ἁλιέων πλησίον τῶν προκαστείων τοῦ *Λειμῶνος Ρούπερτ*, ἔνθα ὑπῆρχον δενδροστοιχίαι ἐκ καστανεῶν καὶ φιλυρῶν, αἵτινες ἦσαν πλήρεις ἀνθέων καὶ ὑφ' ἃς ὑπῆρχον ἐδώλια, ὅπως ἀναπαύωνται τὰ πλήθη ἀκροαζόμενα τὴν μουσικὴν παιανίζουσαν, ἐνῷ διάφοροι ὅμιλοι ἐκίνουν τὸ ἐνδιαφέρον ἀδόντες καὶ ὀρχούμενοι.

Παρετήρησα ὀλίγους τινὰς συνομιλοῦντας μετὰ σοβαρότητος καὶ περὶ πολλῶν μεριμνῶντας· ἐν γένει δὲ αἱ γυναῖκες καὶ αὐτὰ τὰ παιδία ἐφαίνοντο ἧττον εὔθυμα τοῦ συνήθους.

Μεταξὺ τῶν ἀναμενόντων νὰ ἴδωσι τὴν πλαστὴν ἡμῶν μάχην ἀνεγνώρισα τὴν Γρέσην μετὰ τῆς ἐρυθροπρασίνου αὐτῆς ζωηρᾶς ἐνδυμασίας κρατοῦσαν τὴν Ἀλύσσην ἐκ τῆς χειρός, ἧς τὸ λευκόφαιον ἔνδυμα καὶ τὸ συνεπτυγμένον περικάλυμμα τῆς κεφαλῆς ἐφαίνοντο πολὺ ὡραιότερα τῶν ἐπιδεικτικῶν τῆς Γρέσης ἐνδυμάτων.

Ἤμην ὁ πρεσβύτερος σχεδὸν τῶν μαθητῶν τῶν ἐπασχοληθέντων εἰς τὸ ἔργον τοῦτο, ὥστε ἐγὼ μετὰ τοῦ Φρὶψ ἐρρίψαμεν κλῆρον τίς θὰ ὑπεκρίνετο τὸν Πρῶσσον καὶ τίς τὸν Γάλλον στρατηγόν. Ἀτυχῶς ἀνεδείχθην στρατηγὸς τῶν Πρωσσικῶν στρατευμάτων, ἐν δὲ τῇ μέθῃ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ ἐλησμόνησα ποῦ ἀνῆκον καὶ ὡδήγησα τοὺς στρατιώτας μου μετὰ τοσαύτης προθυμίας, ὥστε κατενικήσαμεν τὸν Γαλλικὸν στρατὸν πρὶν ἢ καλῶς συλλογισθῶμεν τίνες εἴμεθα.

Γέλως κατέλαβε πάντας διὰ τὸ λάθος μου· ἀξιωματικός τις δὲ παρευρεθεὶς ἐκεῖ μ' εἶπε, κτυπῶν ἐλαφρῶς τὸν ὦμον μου: μικρέ μου, θὰ γίνῃς καλὸς στρατιώτης, ὅταν ἔλθῃ ἡ ὥρα σου. Ἠγνόει ὅτι ἤμην Ἄγγλος πολίτης.

Ἐπιστρέφων οἴκαδε εἶδα τὴν Ἀλύσσην ἀπαυδήσασαν, ὥστε ἠναγκάσθην νὰ φέρω αὐτὴν ἐπί τινα χρόνον εἰς τοὺς βραχίονάς μου, ἀρκετὰ ἐλαφρὰν ἄλλως. Ἡ Γρέση συνωμίλει μετὰ τῆς συζύγου τοῦ ἀρτοποιοῦ μάς, ἡ δὲ Σιλβία περιεπάτει μέ τινας φίλας της. Ἡ Ἀλύσση κ' ἐγὼ ὡδεύαμεν ὕστατοι πάντων βραδέως, φαίνεται δὲ ὅτι ἤκουσε καὶ τοὺς τελευταίους λόγους, οὓς εἴπαμεν τὴν προτεραίαν ἐν τοῖς δωματίοις τῆς μητρός της καὶ διελογίζετο περὶ αὐτῶν σπουδαίως μ' ὅλην τὴν παιδικὴν ἡλικίαν της.

— Μάξ, μοὶ εἶπε διὰ τῆς γλυκείας καὶ ἡτύχου αὐτῆς φωνῆς, εἶνε λοιπὸν ἀληθὲς ὅτι ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς δὲν εἶνε μικρὸν παιδίον ὡς ἐγώ;

— Ἦτο ποτέ· ἀπήντησα λυπούμενος, διότι δὲν ἠδυνάμην ἢ νὰ εἴπω τὴν ἀλήθειαν.

— Καὶ λοιπόν, ἠρώτησεν αὕτη μετὰ θλίψεως, πρὸ πόσων ἐτῶν ἦτο μικρὸν παιδίον;

— Πρὸ ἑκατοντάδων· ἀπήντησα.

— Ἀσκὸν τώρα θὰ ἦνε γέρων; εἶπεν ἡ Ἀλύσση μετὰ τεταραγμένης φωνῆς· φεῦ! θὰ ἐλησμόνησεν ὅτι ἦτο ποτὲ καὶ αὐτὸς μικρὸν παιδίον.

— Ὄχι, ὄχι, ἀπήντησα, δὲν τὸ ἐλησμόνησεν· οὐδεὶς εἶνε γέρων ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἄλλως τε, Ἀλύσση, ἂν ἦτο μικρὸν παιδίον, ὡς σύ, δὲν θὰ ἦτο βεβαίως κατάλληλος ὅπως τὸν μιμηθῶ κ' ἐγώ, οὐδὲ θὰ ἠδύνατο ν' ἀποθάνῃ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὑπὲρ ὅλων ἡμῶν. Τοιουτοτρόπως ἤδη ἀνήκει εἰς πάντας· εἶνε ὁ πρεσβύτερος ἀδελφὸς πάντων ὅσοι θέλουσι νὰ ἔλθωσι πρὸς αὐτόν.

Αἱ ἰδέαι αὗται ἤρχοντο εἰς τὸν νοῦν μου καθαραὶ ὡς τὸ φῶς τῆς ἡμέρας· ἡ ἀδελφότης τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ συγκεντροῦται μόνον ἐν Χριστῷ. Εἴμεθα ἀληθῶς πάντες ἀδελφοὶ καὶ πρέπει νὰ ὦμεν τοιοῦτοι, ἀφοῦ ὁ Χριστὸς εἶνε ὁ Κύριος ἡμῶν.

— Εἶνε ἀδελφὸς καὶ τῶν στρατιωτῶν, οἵτινες θὰ πολεμήσωσι καθ' ἡμῶν; ἠρώτησεν ἡ Ἀλύσση.

— Εἶνε ἀδελφὸς τῶν ἀγαπώντων αὐτόν, ἀπήντησα· ἡ Ἁγία Γραφὴ λέγει ὅτι αὐτὸς δὲν αἰσχύνεται νὰ μᾶς ἀποκαλῇ ἀδελφούς του, ἐλπίζω δ' οὕτω καὶ δι' ἐμέ.

Οὐδενὶ ἄλλῳ θ' ἀπήντων τοιουτοτρόπως, ἀλλ' ἡ Ἀλύσση ἦτο τοσοῦτον μικρὰ καὶ ἀθῶα, ὥστε κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἐθώπευε τρυφερῶς τὰς χεῖράς μου.

— Εἶνε λοιπὸν προτιμότερον νὰ ἦνε πρεσβύτερός μου; ἠρώτησε.

— Ναί, ἀπήντησα, διότι δύναται νὰ πράττῃ τόσα ὑπὲρ σοῦ. Δὲν μὲ ἀγαπᾷς τώρα περισσότερον παρ' ἂν ἤμην συνομίληξ σου, διότι δύναμαι νὰ σὲ φέρω εἰς τοὺς βραχίονάς μου ἀπηυδισμένην; τοιουτοτρόπως καὶ ὁ Χριστὸς δύναται νὰ πράξῃ τὸ πᾶν διὰ σέ.

— Ἀλλ' ὁ χιτὼν θὰ τῷ ἦνε πολὺ μικρός, εἶπε στενάζουσα καὶ λυπουμένη.

— Ἀδιάφορον, τῇ ἀπήντησα· προτιμότερον νὰ τῷ προσφέρῃς ἕνα μικρὸν χιτῶνα παρὰ τίποτε.

Ἡ Ἀλύσση ἔμεινεν εὐχαριστημένη καὶ ὡμίλει τοιουτοτρόπως μέχρις οὗ ἐφθάσαμεν εἰς τὴν οἰκίαν.

Τὴν ἑσπέραν ἐκείνην, ὅτε ἐκλείσθην ἐν τῷ κοιτῶνι μου, ἵνα ἡσυχάσω, ἀνέγνων ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ μου τὰ ἑξῆς.

« Ἐν γὰρ τῷ ὑποτάξαι αὐτῷ τὰ πάντα, οὐδὲν ἀφῆκεν αὐτῷ ἀνυπότακτον. . . . . Ἔπρεπε γὰρ αὐτῷ, δι' ὃν τὰ πάντα καὶ δι' οὗ τὰ πάντα, πολλοὺς υἱοὺς εἰς δόξαν ἀγαγόντα, τὸν ἀρχηγὸν τῆς σωτηρίας αὐτῶν διὰ παθημάτων τελειῶσαι. Ὅ τε γὰρ ἁγιάζων καὶ οἱ ἁγιαζόμενοι ἐξ ἑνὸς πάντες· δι' ἣν αἰτίαν οὐκ ἐπαισχύνεται ἀδελφοὺς αὐτοὺς καλεῖν, λέγων, «Ἀπαγγελῶ τὸ ὄνομά σου τοῖς ἀδελφοῖς μου, ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ὑμνήσω σε· καὶ πάλιν, «Ἐγὼ ἔσομαι πεποιθὼς ἐπ' αὐτῷ.» καὶ πάλιν, «Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ἃ μοι ἔδωκεν ὁ Θεός . . . . . ὅθεν ὤφειλε κατὰ πάντα τοῖς ἀδελφοῖς ὁμοιωθῆναι, ἵνα ἐλεήμων γένηται καὶ πιστὸς ἀρχιερεὺς τὰ πρὸς τὸν Θεόν, εἰς τὸ ἱλάσκεσθαι τὰς ἁμαρτίας τοῦ λαοῦ· ἐν ᾧ γὰρ πέπονθεν αὐτὸς πειρασθείς, δύναται τοῖς πειραζομένοις βοηθῆσαι (*).

(*) Πρὸς Ἑβραίους Κεφ. Β'.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ III.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἐρημίτης ὁ μακρὰν τοῦ κόσμου τούτου
Ἔχει χρείαν μυριάκις τῆς χειρὸς τοῦ ἀδελφοῦ του.

Μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν φόβων καὶ ἐξάψεως τὰ νέα τοῦ πολέμου πρώτην ἤδη φορὰν ἐγένοντο γνωστά· ὁ στρατὸς ἡμῶν διαβὰς τὰ μεθόρια ἐνίκησε τοὺς Πρώσσους περὶ τὸ Σαρδρούκ. Ἀδυνατῶ νὰ περιγράψω τὴν ἀγαλλίασιν καὶ τὴν χαράν, ἥτις διεχύθη καθ' ὅλην τὴν πόλιν. Πλήθη χωρικῶν μετὰ φορτίων δημητριακῶν καρπῶν καὶ ξυλείας ἀφίχθησαν πάραυτα ὡσεὶ ἐπρόκειτο περὶ τῆς μεγάλης Ἀγορᾶς· οἱ κώδωνες ἠκούοντο ἠχοῦντες χαρμοσύνως ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτῶν, τὸ πᾶν ἐγέλα· μετὰ δύο ἔμως ἡμέρας ἡ χαρὰ ἡμῶν ᾤχετο, ἀντ' αὐτῆς δὲ ἦλθε νὰ κατασκηνώσῃ ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν ὁ φόβος. Ἡ νίκη ὑπῆρξεν ἀσήμαντος καὶ διπλῆ κατατρόπωσις τῶν ἡμετέρων τὴν εἶχε παρακολουθήσει. Οἱ Πρῶσσοι ἠνάγκασαν τὰ στρατεύματά μας νὰ ὑποχωρήσωσιν ἐκ νέου πρὸς τὰ μεθόρια, ὁ δὲ στρατηγὸς Μὰκ-Μαὼν ὀπισθοδρομεῖ πανστρατιᾷ πρὸς τὸ Σαβέρνον ἀπέχον ἡμῶν μόλις 20 μίλια. Πρὸς τούτοις ἐπληροφορήθημεν ὅτι δύναμις ἐχθρικὴ διαβᾶσα πρὸς μεσημβρίαν τὸν Ῥῆνον διευθύνετο πρὸς τὴν ἡμετέραν πόλιν. Ἤδη ἡ πόλις ἅπασα ἦτο τεταραγμένη· ἡ μάμμη μου δὲν ἠδύνατο νὰ ἡσυχάσῃ καθ' ὅλην τὴν νύκτα ἐκ τοῦ θορύβου τῶν στρατιωτῶν καὶ τοῦ ἤχου τῶν σαλπίγγων των.

Ἐν καιρῷ ἡμέρας μετὰ τῆς Γρέσης κατεγίνετο καθαρίζουσα τὴν οἰκίαν ἐκ τοῦ κονιορτοῦ, ὃν διήγειρον αἱ διαβαίνουσαι ἴλαι τοῦ ἱππικοῦ, ἡ δὲ κατάστασις τῶν ἀτυχῶν ἐξωστῶν ἔρριπτεν ἐμφοτέρας εἰς ἀπελπισίαν.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ μάμμη μου μὲ προσεκάλεσεν εἰς τὸν κοιτῶνα της· ἐφαίνετο λίαν τεταραγμένη καὶ ἀνήσυχος· ἡ πολιὰ αὐτῆς ἐφαίνετο λευκοτέρα τοῦ συνήθους, καθόλου δὲ μοὶ ἐφάνη γεροντοτέρα στηριζομένη ἐπὶ τῆς διὰ μαύρου βελούδου ἐστρωμένης ἕδρας της. Μάξ, μοὶ εἶπεν, ἔχεις ἡλικίαν ὥστε νὰ κρίνῃς περὶ τῶν ἐπικειμένων πραγμάτων καλῶς· πολλοὶ νέοι τῆς ἡλικίας σου ποιοῦνται μόνοι των τὰ πρὸς τὸ ζῆν.

— Ναί, ἀπήντησα, κατὰ τὸν προσεχῆ μῆνα θὰ ἦμαι 15ετής.

— Εἶμαι λίαν τεταραγμένη, ἐξηκολούθησεν· ἅπαντες οἱ φίλοι καὶ φίλαι μου ἀπέρχονται μετὰ σπουδῆς εἰς Ἀπενγουέαρ ἢ εἰς τὸ Ὄθενδεργ ἢ εἴς τι ἄλλο τῆς ἀντίπεραν ὄχθης τοῦ Ῥήνου πρὸς ἀσφάλειαν, σὺ ὅμως γνωρίζεις ὅτι μ' εἶνε ἀδύνατον νὰ ἐγκαταλείψω τὴν οἰκίαν μου καὶ τὰ ἔπιπλά μου εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἁρπάγων, οἵτινες ταχέως θὰ εἰσέλθωσιν ἐν τῇ πόλει. Ἂν πράγματι ἡ ζωὴ ἡμῶν διέτρεχε κίνδυνον, θὰ σ' ἀπέστελλον μετὰ τῆς Σιλβίας πρὸς ἓν τῶν μερῶν ἐκείνων, ἀλλὰ τὸ Στρασβοῦργον εἶνε πολὺ ἀσφαλέστερον τῶν ἐκτεθειμένων ἐκείνων χωρίων.

Βεβαίως· ἀπήντησα. Πρέπει νὰ ἴδῃς, μάμμη μου, τοὺς προμαχῶνας, τὰ ὀχυρώματα καὶ τὰς ἐπάλξεις μας, τὸ φρούριον καὶ τοὺς πύργους! Χιλιάδες ἀνθρώπων καταφεύγουσιν εἰς τὴν πόλιν μας καὶ μοὶ φαίνεται γελοῖον ἐγκαταλείποντες αὐτὴν ν' ἀπέλθωμεν πρὸς τὰ ἐχθρικὰ χωρία.

Ὁ Οὐλρὶχ ἀνέλαβε τὴν ἀρχηγίαν τῆς φρουρᾶς καὶ εἶνε εἷς τῶν ἀνδρειοτέρων καὶ ἀρχαιοτέρων στρατιωτῶν μας, αὐτὸς προνοεῖται βεβαίαν τὴν ἀσφάλειαν.

— Δὲν θὰ ἐγκαταλείψωμεν τὸν οἶκόν μου! εἶπεν ἡ μάμμη μου, καὶ τοι οἱ γείτονες μὲ προτρέπουν νὰ τὸ πράξω δῆθεν πρὸς χάριν σας. Τί θὰ εἴπω, Μάξ, εἰς τὸν πατέρα σου, ἂν συνέβαινέ τι ἀπευκταῖον εἰς σὲ ἢ τὴν Σιλβίαν;

— Ἀλλά κ' ἐγὼ τί θὰ τῷ ἔλεγον; ἀπήντησα. ἂν συνέβαινε παρόμοιόν τι εἰς ὑμᾶς; βεβαίως, ἐπρόσθεσα, ἐσμὲν ἀσφαλέστεροι ἐνταῦθα ἢ ἀλλαχοῦ· τὰ στρατεύματά μας θὰ ἐκδιωξωσι τοὺς ἐπιδρομεῖς, τότε δὲ ἀλλοίμονον εἰς τὰ χωρία ἐκεῖνα. Χθὲς ἐπεσκέφθην ὅλα τὰ ὀχυρώματα κ' ἐπείσθην ὅτι ἡ πόλις ἡμῶν ἀδύνατον νὰ ἐκπορθηθῇ.

—Ἔσεται σκληρότατον δι' ἡμᾶς τους γηραιούς, εἶπεν ἡ μάμμη μου μετὰ δακρύων· πεντήκοντα ἔτη ἔζησα ἐνταῦθα ἐν εἰρήνῃ μετὰ τοῦ Θεοῦ καὶ τῶν ἀνθρώπων καὶ θὰ ἦνε, λέγω, σκληρότατον. ἂν δὲν ἀποθάνω καὶ ἐν εἰρήνῃ.

Συνελυπήθην ἐκ καρδίας τὴν γηραιὰν καὶ προσεπάθησα νὰ τὴν χαροποιήσω εἰ δυνατόν, ἀλλ' ὑπῆρξεν ἀδύνατον νὰ ἐννοήσωσιν αὐτή τε καὶ ἡ Λίσβεθ τίνι τρόπῳ ὁ πόλεμος ἦτο πλήρης τιμῶν καὶ δόξης! Ἐγὼ ὅμως ἔστις περιῆλθον ὁλόκληρον τὴν πόλιν καὶ πολλάκις συνωμίλουν μὲ τοὺς στρατιώτας τῆς φρουρᾶς ἤμην βέβαιος περὶ τούτου καὶ ἐν ὥρᾳ κινδύνου δὲν θὰ ἐγκατέλειπον τὸ Στρασβοῦργον, οὐδ' ἂν μοὶ προσέφερον τοῦ Κροίσου τοὺς θησαυρούς.

Τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐν τούτοις ἐκηρύχθη μετὰ τῶν περιχώρων του εἰς κατάστασιν πολιορκίας.

Ὀλίγον μετὰ ταῦτα περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ Αὐγούστου, ὡραίαν τινὰ ἑσπέραν μετὰ τὸ δεῖπνον διερχόμενος τὴν ὁδὸν διὰ μέσου τοῦ συσσωρευμένου πλήθους, ὅπερ ἀπετέλει ζῶντα καὶ ἀδιάσπαστον χείμαρρον πρὸς τὴν Πύλην τοῦ Σαβέρνου, ἀνεκάλυψα τὴν θλίψιν καὶ τὴν ἀθυμίαν διακεχυμένην ἐπὶ τῶν προσώπων τοῦ λαοῦ· οὐδ' ἡ ἐλαχίστη ζωηρότης, οὐδὲν μειδίαμα. Τὸ πλεῖστον τοῦ λαοῦ συνέκειτο ἐκ χωρικῶν καταφυγόντων εἰς τὴν πόλιν ἐπὶ μόνῃ τῇ εἰδήσει τῆς Πρωσσικῆς ἐπιδρομῆς, μετά τινων ζώων καὶ ἐπίπλων ἀγροτικῶν. Ἦσαν ἥκιστα εὔρωστοι ἄνδρες καὶ οἱ ὀλίγοι ἐν αὐτοῖς τοιοῦτοι εἶχον ὑπὸ τὴν προστασίαν των 6 περίπου ἀδύνατα ὄντα, ἀσθενεῖς, γυναῖκας ἢ παῖδας. Ἐφαίνοντο κεκυφότες, πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν βαδίζοντες βραδέως ἔκλαιον. Αἱ φαιδρότεραι φυσιογνωμίαι, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀνέτελλε τὸ μειδίαμα, ἦσαν αἱ τῶν παίδων ἐπικαθημένων τοῖς φορτίοις τῶν ἁμαξῶν καὶ κρατούντων ἐν ταῖς ἀγκάλας τοὺς λαγιδεῖς ἢ τὰς προσφιλεῖς γαλᾶς των. Πολλὰ ἐν τούτοις καὶ ἐξ αὐτῶν τὰ μεγαλειτερα ἔσπευδον ἀνυπόδητα παρὰ τὸ πλευρὸν τῶν γονέων των καὶ ἠδυνατό τις νὰ παρατηρήσῃ ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου κηλίδας αἵματος· ἦσαν τὰ ἴχνη τῆς κατεσπευσμένης ὁδοιπορίας των!

Βεβαίως μεγάλη δόξα δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῇ θλιβερᾷ ἐκείνῃ παραταξει, ἐν μεγάλῃ εὑρισκομένῃ ἀντιθέσει πρὸς τὴν τῶν στρατιωτικῶν ταγμάτων, περιβεβλημένων τὰς ποικιλοχρόους αὐτῶν στολὰς καὶ βαδιζόντων μὲ τὰς κυμβιζούσας αὐτῶν σημαίας ἐν ἤχῳ τῆς παιανιζούσης μουσικῆς.

Ἰδού... εἶπα κατ' ἐμαυτόν, τὸ ἓν συνεπάγει τὸ ἕτερον, ὅπως τὸ λαμπρὸν τῆς ἡμέρας φῶς τὰ νύκτια σκότη.

Ἀπεσύρθην ἐν τῇ θύρᾳ οἰκίας τινός, ὅπως παρατηρήσω διερχομένην τὴν στρατιωτικὴν ταύτην παράταξιν, ὅτε κοράσιόν τι συνομίλησον τῆς Σιλβίας κατέπεσεν ἐπὶ τῶν βαθμίδων αὐτῆς πρὸ τῶν ποδῶν μου· ἐφαίνετο μὴ δυνάμενον νὰ προχωρήσῃ ἓν περαιτέρω βῆμα.

Οὐδεὶς ἐκ τοῦ πλήθους τὸ παρετήρησεν οὐδὲ τὸ ἠξίωσε βλέμματος. Εἶχε τὸ πρόσωπον πλῆρες κονιορτοῦ καὶ δακρύων καὶ τὴν κεφαλὴν ἀσκεπῆ· ἀνεκάθησεν ἔχων τὸ βλέμμα προσηλωμένον πρὸς τὸ μέρος τῆς ὁδοῦ τῆς φερούσης πρὸς τὴν Πύλην, ἐφ' ἧς ἐπεχύνετο ἤδη τὸ σκότος τῆς νυκτός· μετ' ὀλίγον ἔμελλε νὰ κλεισθῇ!

Ἔθεσα τὴν χεῖρα μου ἐπὶ τῶν ὤμων του ἐλαφρῶς ἵνα μὴ τρομάξῃ, ἐκεῖνο δὲ ἔστρεψε τοὺς μαύρους ἀλλ' ἐκ τῶν δακρύων θολοὺς ὀφθαλμούς του πρός με ἀφόβως· οὐδέποτε ἀνεκάλυψα τὴν θλίψιν διακεχυμένην τοσοῦτον ἐπὶ ἀνθρωπίνου προσώπου.

— Μικρά μου, τῇ λέγω, ποῖον προσμένεις καθημένη ἐνταῦθα ἐπὶ τοσοῦτον;

— Τὴν μητέρα μου, ἀπήντησε, στρέφουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς γοργῶς πρὸς τὴν Πύλην ὡσεὶ θέλουσα νὰ παρατηρήσῃ ἐν τῷ σκότει, ἀλλ' ἤδη ἡ νὺξ καὶ τὰ προχώματα ἐμπόδιζον τὴν μεμακρυσμένην θέαν· ἐγὼ αὐτὸς δὲν θ' ἀνεγνώριζον τὴν Σιλβίαν ὀλίγον ἀπέχουσαν.

— Ποῦ εὑρίσκεται ἡ μήτηρ σου; ἠρώτησα, μήπως τὴν ἔχασες καθ' ὁδόν;

Τὸ κοράσιον ἀντὶ ἀπαντήσεως ἤρξατο κλαῖον χωρὶς νὰ δύναται νὰ μοὶ ἀπαντήσῃ. Τὸ ἐπλησίασα καὶ ἔλαβα τὴν μικρὰν καὶ τραχεῖαν χεῖρα του ὅπως τὸ παρηγορήσω.

— Ἡ μήτηρ μου ἀπαυδήσασα ἔπεσε καθ' ὁδόν, μοὶ ἀπήντησε τέλος, ἀλλὰ δὲν μ' ἀφῆκε νὰ μείνω πλησίον της λέγουσα· ὕπαγε, ὕπαγε, κόρη μου, ὅσον δύνασαι ταχέως, ὕπαγε, Λουΐζα μου, πρὸς τὴν πόλιν, εἴσελθε ἐν αὐτῇ καὶ ἀνάμενέ με, θὰ ἔλθω ἅμα ἀναπαυθῶ μικρόν. Ἀλλὰ τώρα, βλέπεις, προσμένω τόσην ὥραν καὶ ἀκόμη δὲν φαίνεται· ἡ δυστυχὴς μήτηρ μου θὰ διανυκτερεύσῃ ἐκτὸς τῆς πόλεως.

— Καὶ ὁ πατήρ σου ποῦ εἶνε; ἠρώτησα.

Λιγμοὶ καὶ δάκρυα ἐμπόδισαν εἰς τὴν ἐρώτησίν μου ταύτην τὸ κοράσιον ν' ἀπαντήσῃ· τί δ' ἐγὼ ἠδυνάμην νὰ πράξω ὑπὲρ αὐτοῦ ἄλλο ἢ νὰ κρατῶ ὅσον ἠδυνάμην σφιγκτότερα τὴν χεῖρα του;

— Ἐφονεύθη ὡς κατάσκοπος, μοὶ ἀπήντησε τέλος στενάζον ἐξ ὅλης καρδίας· ἠσθανόμην τὴν ἐμὴν βαρεῖαν ὡς μόλυβδον, ἐνῷ ψυχρὸς ἱδρὼς ἔρρεεν ἐκ τοῦ σώματός μου.

— Τὸν ἀπηγχόνισαν πλησίον τοῦ Φαλσβούργου ὡς Πρῶσσον κατάσκοπον, ἐξηκολούθησεν, ἐνῷ δὲν ἦτο τοιοῦτος, ἀλλ' ἁπλῶς ἐπορεύετο, ἵνα ἴδῃ τὸν ἀδελφόν μου κατοικοῦντα ἐκεῖ. Σήμερον μόλις τὴν πρωΐαν τὸ ἐπληροφορήθημεν, ἡ δὲ μήτηρ μου ἦτο κλινήρης, ἀκούσασα ὅμως ὅτι ἐπήρχοντο οἱ Πρῶσσοι ἔλαβε τὸν δρόμον βιάζουσα ἑαυτὴν μέχρις οὗ ἔπεσε· δὲν ἠθέλησε νὰ μείνω μετ' αὐτῆς καὶ ἴσως τὴν νύκτα ταύτην μόνην καὶ ἔρημον οἱ Πρῶσσοι τὴν φονεύσωσι.

Ταῦτα μοὶ εἶπε τὸ κοράσιον διακοπτόμενον ὑπὸ στεναγμῶν, λιγμῶν καὶ δακρύων. Προσεπάθησα μάτην νὰ τὸ καταπείσω νὰ κινηθῇ ἐκ τῆς θέσεως ἐκείνης μέχρις οὗ αἱ Πύλαι ἐκλείσθησαν· τότε τῇ ὑπεσχέθην ὅτι θὰ τὴν ὁδήγουν τὴν ἐπαύριον πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο· ἂν ἐγὼ δὲν ἐτύγχανον ἐκεῖ, ἔμελλε νὰ διανυκτερεύσῃ ἐπὶ τῶν μαρμαρίνων ἐκείνων βαθμίδων.

Ὁποταν τέλος ἡ νὺξ μᾶς κατέλαβεν, ἐναπέθεσε τὴν χεῖρά της ἐν τῇ ἐμῇ ὡς ἤθελε πράξει ἡ Σιλβία καὶ μοὶ εἶπεν, ὁδήγησόν με εἰς τὸν οἶκόν σου.

Τῇ ἀληθείᾳ ἠγνόουν ὁποίας ὑποδοχῆς θὰ ἐτυγχάνομεν παρὰ τῆς μάμμης μου, ἀλλὰ τί ἠδυνάμην νὰ πράξω; Οὐδένα ἄλλον ἐγνώριζεν ἐν Στρασβούργῳ καὶ ὠμείαζε τοσοῦτον τὴν Σιλβίαν.

Μεγάλην στενοχωρίαν ἐδοκίμασα μέχρις οὗ τὸ διακαινώσω εἰς τὴν μάμμην μου, ἥτις μετά τινας στιγμὰς σνέψεως ἀπήντησεν·

—Ἂς μείνῃ τέλος παρ' ἡμῖν μέχρις οὗ ἔλθῃ ἡ μήτηρ της. Ἑπομένως προητοιμάσθη κλίνη ἐν τῷ κοιτῶνι τῆς Γρέσης καὶ τῇ προσεφέρθησαν παλαιά τινα καὶ τετριμμένα τῆς Σιλβίας φορέματα. Ἔφαγεν ὀλίγον καὶ ἀπεκοιμήθη μετὰ δακρύων ὡς μ' ἐπληροφόρησεν ἡ Σιλβία, ἥτις μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης εἶχε μείνει παρ' αὐτῇ.

Ἡ Γρέση μόλον τοῦτο ἐφαίνετο μικρὸν δυσηρεστημένη καί, περιπατοῦσα ἐν τοῖς δωματίοις, ἐψιθύριζε: Τὴν 'πιτύχαμε! ἔχομε τώρα ἕνα στόμα παραπάνω! (ἀκολουθεῖ)

Ο ΧΡΟΝΟΣ.

Μ' ἐλπίδες ματαιότατες ὁ ἄνθρωπος θλιμμένος,
μεγάλε χρόν' ἀχώριστε σὰν τοῦ Θεοῦ τὸ πνεῦμα,
νὰ σὲ χωρίσῃ πολεμᾷ καὶ πέφτει χωρισμένος
καὶ χάνεται 'ς τὴν ἄβυσσο 'ς τὸ ἀναρχό σου ρεῦμα.
Κ' ἐγὼ σὲ βλέπω νὰ γελᾷς καὶ πέρα νὰ διαβαίνῃς,
μὲ τό 'να χέρι νὰ χαλᾷς μὲ τ' ἄλλο ν' ἀνασταίνῃς.

Ποιὸς εἶσαι; εἶσαι ἡ ζωὴ ἢ εἶσ' ὁ θάνατός μας;
ὁ θάνατος καὶ ἡ ζωὴ εἶνε τα δυὸ παιδιά σου
ποῦ δίχως μάνα τά 'καμες καὶ κατοικοῦν ἐντός μας
καὶ μᾶς μαθαίνουν τ' ἄγνωστο τὸ μέγα ὄνομά σου.
Ποῦ κατοικεῖς, ποῦ κάθεσαι; μές τὴν ἀνεμοζάλη
καὶ πότε μές τὴν ἀνοιξι, 'ς τοῦ ἄνθους τὴν ἀγκάλη.

Ὁ ἄνθρωπος ταλαίπωρος 'ς τὸ γέραμα τοῦ νοῦ του
σὲ βλέπει γέρου φάντασμα νὰ κατοικῇς τὰ ὄρη
καὶ πρὶν σὲ δεῖξ' ἡ ἄκριαν ἀκόμη τοῦ χεριοῦ του
φεύγεις κι' ἀπὸ τὰ λούλουδα πετιέσαι νέα κόρη·
Πετιέσαι καί, σὰ νὰ μιλᾷς, τῆς ἄνοιξις ἀηδόνι
ἀκεύω μέσ' ἀπ' τὴ μυρτιὰ νὰ μᾶς γλυκομαλλώνῃ.

Ὄχι! δὲν ἔχεις μέτρημα οὐδὲ μορφὴ καὶ στάσι,
σὲ βλέπω μέγα φάντασμα καὶ βιαστικὸ ποῦ τρέχει
αἰώνι' ἀκατάπαυστα τὸν κόσμο νὰ χαλάσῃ.
σὲ βλέπω φάντασμα ἀχνὸ ποῦ μιὰ μορφὴ δὲν ἔχει
καὶ πότε κοιμητήριο μὲ κόκκαλα σπαρμένο
καὶ πότε κῆπο τῆς ζωῆς καινουριοφυτεμένο.

Χαρὰ δὲν ἔχω σήμερις ἀλλ' οὔτε δάκρυ χύνω,
γιατὶ περνᾷς καὶ χάνεσαι, ὦ Χρόνε, μετὰ 'μένα·
Διάβαινε! τρέχα ὅπου θές, ἀξένοιαστος σ' ἀφίνω
κι' ἂν θέλῃς ξέχασε καὶ σὺ καὶ ξένοιασε γιὰ μένα....
Μὰ σὺ θηριὸ ἀχόρταγο τὸν Κόσμο κατακίνεις
καὶ τρέφεσαι μὲ τὴ ζωὴ ὅπου τοῦ ξαναδίνεις!

Ἂν ἔλθῃ μέρα ὕστερνὴ π' ὁ Κόσμος θὰ χαλάσῃ
καὶ γίνῃ σκότος ἡ ζωὴ καὶ ἄβυσσος ἡ φύσις,
τὸ ρεῦμα σου ἐπάνω της σὰν πρῶτα θὰ περάσῃ
καὶ θ' ἀπομείνῃς μόνος σου νὰ τὴν κληρονομήσῃς.

Μ. Σεϊζάνης.

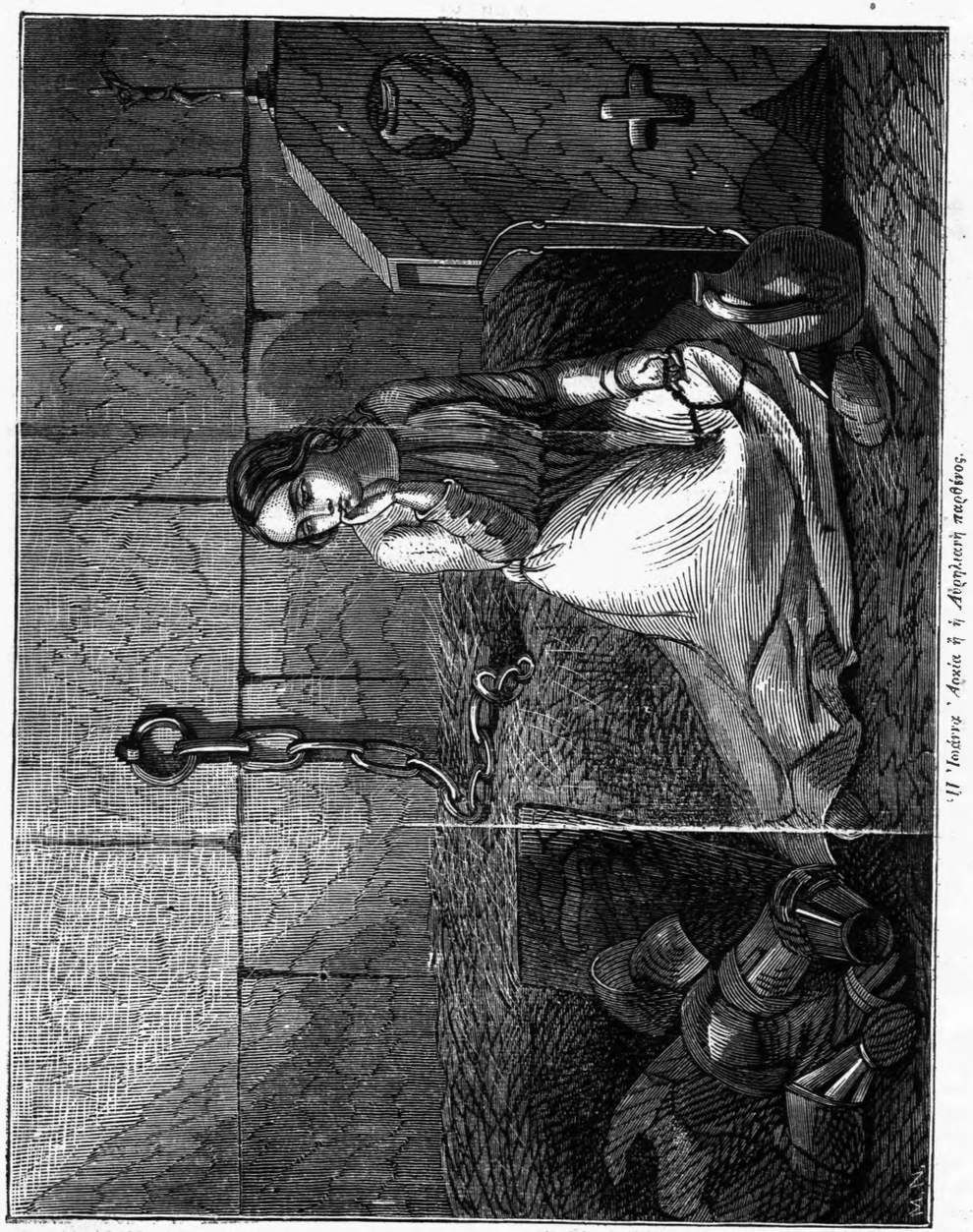

Ἰωάννα Ἀρκία ἡ Ἀνορθωτὴ παρθένος.

Η ΙΩΑΝΝΑ ΑΡΚΙΑ
ἡ
Η ΑΥΡΗΛΙΑΝΗ ΠΑΡΘΕΝΟΣ.

Ἡ προκειμένη εἰκονογραφία, ἔργον τοῦ ζωγράφου Ἰωάννου Absolos παρίστησι τὴν περίφημον καὶ δυστυχῆ ἡρωΐδα τῆς Γαλλίας Ἰωάνναν Ἀρκίαν ἐν εἱρκτῇ δεσμευμένην καὶ ἀτενίζουσαν πρὸς τὴν παρακειμένην πανοπλίαν αὐτῆς. Οἱ Ἄγγλοι αἰχμαλωτίσαντες αὐτὴν ἀπομονωθεῖσαν ἐν τῇ μάχῃ τῇ ἔξωθεν τῆς Compiègne καὶ σκληρῶς κακώσαντες αὐτήν, ἤνεγκον εἰς τὸ δικαστήριον, φέρουσαν ἔτι τὴν στρατιωτικὴν αὐτῆς πανοπλίαν μετὰ βαρέων δεσμῶν, τὰ ὁποῖα, καίτοι δεσμένης, δὲν ἔστερξαν νὰ τῇ ἀφαιρέσωσι. Δικάσαντες δ' αὐτὴν μετὰ μεγίστης περιφρονήσεως καὶ ὑβριστικῶν ἐρωτήσεων, τὴν κατεδίκασαν, διότι εἶχε λάβει τὰ ὅπλα καὶ διὰ τοσούτων ἀνδραγαθημάτων ὑπερασπίσει τὸν βασιλέα καὶ τὴν πατρίδα αὐτῆς, εἰς δεσμὰ διὰ βίου καὶ εἰς βρῶσιν ἄρτου μόνον καὶ ὕδατος. Μὴ εὐχαριστούμενοι δὲ εἰς τὴν τοιαύτην καταδίκην καὶ νομίζοντες ὅτι τὰ γυναικεῖα φορέματα, τὰ ὁποῖα τῇ ἐνέδυσαν, ἀπεκδύσαντες αὐτὴν τῆς στρατιωτικῆς στολῆς, ἤθελον τῇ ἐμποιεῖ μεγαλειτέραν δυσαρέσκειαν, ἂν παρετίθετο πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἐν τῇ φυλακῇ καὶ ἡ πανοπλία της μετ' αὐστηρᾶς ὅμως ἀπαγορεύσεως ὅπως μὴ τολμήσῃ καὶ ἐγγίσῃ αὐτὴν ποτὲ ἐπὶ ποινῇ θανάτου, ἐποίησαν οὕτω, παραφυλάττοντες αὐτὴν ἀφανεῖς καὶ πάντοτε. Ἀλλ' ἡ νεᾶνις ἀτενίζουσα κατὰ συνέχειαν ἐπὶ τῆς κατ' ἔμπροσθεν αὐτῆς κειμένης στολῆς ἐκείνης, μεθ' ἧς εἶχε τοιαύτην ἀποκτήσει φήμην, δὲν ἠδυνήθη ἐπὶ τέλους νὰ κρατηθῇ ἀπέναντι τοῦ τοιούτου πειρατηρίου, διὸ καὶ λαβοῦσα ἐνεδύθη αὐτήν, νομίζουσα ἑαυτὴν μόνην· ἀλλὰ συλληφθεῖσα ἐπ' αὐτοφώρῳ ὑπὸ τῶν ἐπαγρυπνούντων φυλάκων, κατεδικάσθη ὡς ἀπειθὴς νὰ ριφθῇ εἰς τὸ πῦρ ζῶσα.

(Ἐκ τοῦ Βρεττανικοῦ Ἀστέρος).

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΑ.

Ἡ ἑξῆς ἐπιγραφὴ ἀναγινώσκεται ἐπὶ πέτρας μεταξὺ τῶν ἐρειπίων τῆς Κολοφῶνος, τὸ νῦν Σιγατζίκ.

ΕΡΜΑΔΗΜΑΛΟΥΣΘΡΕΠΤΑΙΧΡΗΣΤΕΧΑΙΡΕ
ΑΡΧΟΝΤΙΑΣΕΡΥΘΡΩΝ.

καὶ ἐπὶ ἑτέρας

ΕΠΙΓΕΝΕΕΡΜΟΔΩΡΟΥΧΡΗΣΤΕΧΑΙΡΕ.

Ἐπὶ πέτρας δὲ Τουρκικοῦ τεμένους ἐν Ἐρυθραῖς ἀναγινώσκεται μόλις κατεφθαρμένον καὶ δυσνόητον.

ΕΝΗΚΑΔΕΧΕΤΩΝΗΜΗΝΕ ΤΙ ΠΑΡΘΕΝΕ ΣΕ ΑΤΕΛΕΣΑΣΑ
ΧΡΟΝΟΣΕΝΚΥΣΣΕΘΑΝΟΝΚΕΙΜΑΙΔΟΥΤΕΒΟΙΣΕΝΒΡΕ-
[ΘΟΣ
ΟΥΣΣΑΛΛΟΣΗΤΟΠΑΛΑΙΣΕΜΝΗΠΡΟΣΔΟΣ ΜΕΙΝΑΣΑΧΡ
ΟΝΟΝΗΛΘΕ : : : : : : : : : ΖΩΣΙΜΩ : ΣΕΥΝΗΝ : : ΣΕΝΤΗ
ΝΑΤ : ΔΗΠΡΟΣΔΕΝΠΡΟΙΟΔΑΙΧΡΗΣΤΗΧΑΡΑ.

καὶ ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐρειπίοις ἐπὶ μαρμάρου.

ΑΠΕΛΛΙΚΩΝ ΑΠΟΛΛΟΔΟΡΟΥ.

Ἡ ἑξῆς δ' εὑρέθη ἐπὶ πλακὸς ἐκτισμένης εἰς τοῖχον τῶν ἐρειπίων τῶν Τράλλεων, ἔνθα τὸ ἀναφερόμενον περίστυλον σώζεται εἰσέτι:

ΑΡΤΕΜΙΔΩΡΟΣΔΙΟΓΕΝΟΥΣΚΑΙΔΙΟΓΕΝΗΣ (ΥΙΟΣ;)
ΑΓΟΡΑΝΟΜΗΣΑΝΤΕΣΑΝΕΘΗΚΑΝΤΟΝΕΠΙΤΗΣΑΓΟΡΑΣ
ΚΡΥΠΤΟΝΠΕΡΙΠΑΤΟΝΚΑΙΤΟΑΓΟΡΑΝΟΜΙΟΝΚΑΙΤΟΠΕΡ
ΙΣΤΥΛΟΝΔΟΡΗΟΝΚΑΙΤΑΕΝΑΥΤΩΑΠΟΔΟΧΙΑΚΑΙΤΑΕΠΙΤ
ΟΥΤΟΝΤΩΝΕΝΓΗΩΝΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΕΚΑΤΟΝΚΑΙΤΑΣΕΠΑΥ
ΤΩΝΠΡΟΣΟΔΟΥΣΚΑΘΙΕΡΩΣΑΝΤΟΙ[Σ]ΤΕΣΕΒΑΣΤΟΙΣΚΑΙ
ΤΩΙΔΗΜΩΙΕΙΣΤΟΔΙΗΝΕΚΕΣΧΟΡΗΓΙΟΝΤΩΝΔΥΟ(ΚΡΥΠΤ
ΩΝ;)ΠΕΡΙΠΑΤΩΝΚΑΙΕΙΣΤΑΔΙΑΤΕΤΑΓΜΕΝΑ.†

ΟΔΟΙΠΟΡΙΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ.

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 326.)

Παρὰ τῷ ναῷ τῆς Εὐαγγελιστρίας κεῖται ἐν εὐρυτάτῳ χώρῳ ὁ ναὸς τῶν Δυτικῶν μὲ τοὺς παρακειμένους πολυδένδρους καὶ πλουσίους εὐρεῖς κήπους του καὶ μὲ τὰ λίαν ἐκτεταμένα παιδευτήριά του, εἰς ἃ φοιτῶσιν ὑπὲρ τοὺς 800 μαθητὰς πάσης ἐθνικότητος καὶ θρησκείας. Εἰς τὴν προσηλιτιστικὴν διεύθυνσιν τῶν σχολείων τούτων παραδίδουσι δυστυχῶς! οἱ ἡμέτεροι εὐκατάστατοι τὰ φίλτατα αὐτῶν τέκνα καὶ παρὰ τῶν ταγμάτων τοῦ Λαϊόλα ἀπεκδέχονται, λίαν ἀπροσδιονύσως σκεπτόμενοι, τὴν ἀνάπτυξιν καὶ μόρφωσιν τῶν χρυσῶν ἐλπίδων τοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ τῆς φίλης πατρίδος. Δύο Σμυρναῖοι μαθηταὶ κλεισθέντες εἰς τὰ παιδευτήρια ταῦτα πρὸς ἐκμάθησιν τῆς Γαλλικῆς, μετὰ φρίκης ἀνεμιμνήσκοντο τῶν κατεχθονίων προσπαθειῶν τῶν δραστηρίων ὀργάνων τοῦ Ἰησουϊτισμοῦ καὶ τῶν κατὰ τῆς ἀνατολικῆς ἐκκλησίας ἀγρίων ἐχθροπαθειῶν καὶ καταφορῶν των. Ἀπέναντι τοῦ ὀρθοδόξου ναοῦ κεῖται Βιωτικὴ οἰκία, ἐν ᾗ ὑπάρχει ἡ ὑπὸ Γάλλου διευθυνομένη

τεκτονικὴ σχολή, εἰς ἣν διδάσκονται ἡ Γαλλική, Ἀγγλική, Ἀραβική, Ἰταλικὴ καὶ ἀφ' ἧς εἶνε αὐστηρῶς ἀποκεκλεισμένη ἡ Ἑλληνική, εἰ καὶ τὰ περισσότερα ἴσως συντηρητικὰ μέσα προέρχονται ἀπὸ Ἑλληνικὰς ὑποστηρίξεις. Μακρὰν τοῦ κέντρου τῆς σημερινῆς πόλεως Ἀλεξανδρείας πρὸς τὰ ἀνατολικὰ προάστεια αὐτῆς κεῖται ἡ πολλὰς τὰς ἐπιδρομὰς τῶν Ἀράβων ὑπομείνασα Μονὴ τοῦ Ἁγίου Σάββα, ἡ παρὰ τοῦ Ἱεροθέου Α'. Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας περιποιηθεῖσα ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μεχμὲτ Ἀλῆ καὶ εἰς πατριαρχεῖα τῆς Ἀλεξανδρείας καθιερωθεῖσα. Παρὰ τὰ ἡμέτερα ταῦτα πατριαρχεῖα καὶ τὸ θέατρον Τζητζήνια κεῖται τὸ νοσοκομεῖον τῆς ὁμογενοῦς Κινότητος, οἰκοδομὴ μικρά, ἄχαρις καὶ ὅλως πρὸς τὸν προορισμόν της ἀκατάλληλος, εἰς ἣν οἱ εἰσερχόμενοι ἀσθενεῖς πληρόνουσι δύω φράγκα τὴν ἡμέραν χωρὶς ν' ἀπολαμβάνωσι ποτὲ τὰς ἅσπερ παρέχει ἀναργύρως τὸ νοσοκομεῖον τῆς Σμύρνης περιποιήσεις.

Ὑπάρχουσιν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δύο πολυδάπανοι Συναγωγαὶ τῶν Ἑβραίων, καὶ τρεῖς κομψότατοι ναοὶ τῆς διαμαρτυρήσεως, ἀνήκοντες ἕκαστος εἰς ἕνα ἐκ τῶν πολλῶν αὐτῆς κλάδων· ἐπίσης τὰ εὐρύχωρα καὶ κομψότατα παλάτια τοῦ Ράς-ελ-τιν, τὴν μεγάλην φυτευμένην πλατεῖαν της μὲ δύω μεγάλας μαρμαρίνας δεξαμενάς, πληρουμένας ἐκ τῶν Νειλώων ὑδάτων διὰ τῶν εἰς τὸ κέντρον αὐτῶν ὑπαρχουσῶν θαυμασίων πιδάκων, ὧν τὰ ὕδατα ἀναπηδῶσιν εἰς ὕψος 3—4 πήχ. πολλάκις (*). Ἡ Ἀλεξάνδρεια ἔχει δρόμους εὐθυγράμμους, πλακοστρωμένους, μὲ εὐρύχωρα πεζοδρόμια καὶ μὲ ἀεριόφως φωτισμένους. Ἔχει οἰκίας μεγάλας, κομψὰς καὶ ὡραίας, ἀλλ' αἱ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Σιερίφ-πασσᾶ διαφιλονεικοῦσι τὰ πρωτεῖα πρὸς ἁπάσας τὰς ἄλλας πολυδαπάνους ὠκέλας. Κήπους ἔχει πολλοὺς καταφύτους, θελκτικοὺς καὶ πολυδαπάνους, εἰς οὓς καθ' ὅλον τὸ ἔτος ἡ τρυφηλότης τῶν Ἀλεξανδρέων πλουσίων θεραπεύεται. Ἐκδίδονται ἐν Ἀλεξανδρείᾳ δύω Ἑλληνικὰ φύλλα τὰ «Ἡμερήσια» ὑπὸ τοῦ φιλογενοῦς καὶ ἀξιοτίμου κ. Ἠλία Ζαγκλῆ, καὶ ὁ «Φάρος» ὑπὸ τοῦ κ. Κοσμᾶ Νομικοῦ, ἀλλ' ἀτυχῶς μικρᾶς ὑποστηρίξεως τυγχάνουσιν ἀπέναντι τῶν πολλῶν Γαλλικῶν καὶ Ἰταλικῶν, ἅπερ Ἑλληνικὰ χρήματα ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑποστηρίζουσιν.

Τοιαύτη ἐν συντόμῳ ἡ σημερινὴ πόλις τοῦ Μ. Ἀλεξάνδρου καὶ τῆς τελευταίας βασιλίσσης Κλεοπάτρας, ἧς τινος ἡ πρὸς τὸν Ρωμαῖον στρατηγὸν Ἀντώνιον εἰς τὴν Ἀσίαν μετάβασις καὶ ἡ εἰς τὸν Κύδνον ποταμὸν (εἰς οὗτινος τὰ ψυχρὰ ὕδατα ἐλούσθη ποτὲ ὁ Μ. Ἀλέξανδρος) ἀνάβασις ἐγένετο ἐπὶ χρυσοπρύμνου νηός, τῆς ὁποίας τὰ μὲν ἱστία ἦσαν πορφυρᾶ, αἱ δὲ κῶπαι ἀργυραῖ, πλήττουσαι τὰ διαυγῆ τοῦ ποταμοῦ ὕδατα ἁρμονικῶς πρὸς τὴν παιανίζουσαν μουσικήν. Αὐτὴ δὲ ἀναπαυομένη ὑπὸ σκιάδα χρυσόπαστον κατέκειτο ῥαθύμως, κεκοσμημένη ὡς ἄλλη Ἀφροδίτη καὶ περιστοιχουμένη ἀπὸ νεάνιδας εὐειδεστάτας, φερούσας στολὰς Νηρηΐδων καὶ Χαρίτων. Παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ ἐκαίοντο τὰ βαρυτιμότατα ἀρώματα. Τοσοῦτον δὲ πλῆθος λαοῦ συνῆλθεν ἐκ τῶν πόλεων πρὸς τὴν παράδοξον ταύτην θέαν, ὥστε αὐτὸς ὁ Ἀντώνιος τυχὼν ἐν τῇ ἀγορᾷ καθεζόμενος ἐπὶ τοῦ βήματος ἀπελείφθη μόνος, καὶ φήμη τις διεδίδετο ὅτι ἡ Ἀφροδίτη κωμάζει πρὸς τὸν Διόνυσον ἐπ' ἀγαθῷ τῆς Ἀσίας. Ὁ Ἀντώνιος ἔπεμψε προσκαλῶν αὐτὴν εἰς τὸ δεῖπνον, ἀλλ' ἐκείνη ἀπήτησε αὐτὸς μᾶλλον νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτήν· ὁ δέ, θαυμάσας τὴν τόλμην αὐτῆς καὶ θέλων νὰ ἐπιδείξῃ φιλοφροσύνην, ὑπήκουσεν. Ἐλθὼν δὲ καὶ ἰδὼν τὴν ἀνέκφραστον ἐκείνην ἁβρότητα καὶ μεγαλοπρέπειαν τὴν διαλάμπουσαν πανταχοῦ, τοσοῦτον ἐγοητεύθη ὑπὸ τῶν ἐξόχων αὐτῆς προτερημάτων, ὥστε ὁ ἄκαμπτος δικαστὴς καὶ κατήγορος ἔγεινεν εὐθὺς λάτρης καὶ ἐραστὴς θερμότατος, ὁ δ' ἔρως οὗτος ὑπῆρξεν ἡ πηγὴ τῶν δυστυχιῶν του.

Ἡ Κλεοπάτρα ἀφ' οὗ ἐνόησεν ὅτι περιέπλεξε τὸν Ἀντώνιον σφιγκτὰ εἰς τὰ δεσμὰ τοῦ ἔρωτός της, ἐφανέρωσεν αὐτῷ ὅτι ἤθελε νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀλεξάνδρειαν· ὁ δὲ Ἀντώνιος ἀκούσας τοῦτο κατέλιπεν εὐθὺς πάντα καὶ ἀκολουθήσας ἦλθε μετ' αὐτῆς εἰς τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ παρεδόθη ὅλος εἰς τὰς ἡδονάς, εἰς ἃς ἦτο πάντοτε ἐπιρρεπής. Τότε δὲ ὁ μέγας καὶ κραταιὸς Ρωμαῖος ὁ προσκυνούμενος ὑπὸ τῶν ἡγεμόνων τῆς Ἀσίας, ἐπιλαθόμενος καὶ ἑαυτοῦ καὶ Ρώμης καὶ συζύγου καὶ τέκνων καὶ μάλιστα τοῦ συνάρχοντος καὶ ἀνταγωνιστοῦ, τοῦ φιλοδόξου Ὀκταβίου Καίσαρος, μειρακίου δίκην συνέπαιζε καὶ συνετρύφα μετὰ τῆς Κλεοπάτρας, ἀσώτως καταναλίσκων τὸ πολυτιμότατον κτῆμα τοῦ ἀνθρώπου, τὸν χρόνον. Καὶ ταῦτα πράττων παρέβαλλεν ἑαυτὸν πρὸς τὸν μέγαν Ἡρακλέα (*) νήθοντα παρὰ τῇ Ὀμφάλῃ βασιλίσσῃ τῆς Λυδίας. Ἡ δὲ εὐτράπελος, ἐρωτότροπος καὶ πολυμήχανος Κλεοπάτρα ἐπειρᾶτο νὰ ἐφευρίσκῃ καθ' ἡμέραν νέας ἡδονάς· καὶ ὁτὲ μὲν σπουδάζουσα, ὁτὲ δὲ παίζουσα ἦτο πάντοτε ἀνεξάντλητος πηγὴ χαρίτων καὶ καλλονῆς διὰ τὸν Ἀντώνιον συνοδεύουσα αὐτὸν καὶ εἰς τὴν θήραν καὶ εἰς τὰ γυμνάσια καὶ εἰς τὰς εὐωχίας (χάριν τῶν ὁποίων ἄπειρα ἠναλίσκοντο χρήματα), καὶ ἑνὶ λόγῳ οὔτε νυκτὸς οὔθ' ἡμέρας ἀπολείπουσα αὐτόν. Εἶχε δὲ καὶ τὸ σπάνιον προτέρημα νὰ ἀποδεικνύῃ ὡς ἄξια λόγου καὶ τὰ οὐδενὸς ἄξια, καὶ ἄλλοτε μὲν ἐφαίνετο βασίλισσα, ἄλλοτε δὲ Βάκχη, ἄλλοτε Ἀμαζὼν καὶ ἄλλοτε ὡς ἡ θεὰ τῶν Αἰγυπτίων Ἶσις. Ἀλλὰ καὶ οἱ Ἀλεξανδρεῖς προσέχαιρον ἐπὶ τούτοις καὶ εὐφυῶς ἔλεγον, ὅτι ὁ Ἀντώνιος ἦτο διπρόσωπος, καὶ ὅτι πρὸς μὲν τοὺς Ρωμαίους μετεχειρίζετο τὸ τραγικόν, πρὸς δὲ αὐτοὺς τὸ κωμικὸν πρόσωπον. Δὲν ἔχομεν σκοπὸν νὰ ἀναφέρωμεν πάσας τὰς παιδαριώδεις πράξεις τοῦ Ἀντωνίου πλὴν ταύτας καὶ μόνας· ἁλιεύων ποτὲ καὶ μὴ ἐπιτυγχάνων εἰς τὴν ἄγραν, παρούσης τῆς Κλεοπάτρας, ἐκέλευσε τοὺς ἁλιεῖς κρυφίως νὰ προσάψωσιν εἰς τὸ ἄγκιστρον ἰχθεῖς προαγρευθέντας, καὶ δὶς ἢ τρὶς μεταχειρισθεὶς τὸ τέχνασμα ἐπέτυχε μὲν πλὴν δὲν ἔλαβε τὸ ὀξὺ βλέμμα τῆς βασιλίδος, ἡ ὁποία προσποιουμένη ὅτι ἐθαύμαζεν, ἐδιηγήθη τοῦτο εἰς πολλοὺς φίλους καὶ προσεκάλεσεν αὐτοὺς τὴν ἐπαύριον νὰ γείνωσιν αὐτόπται. Τὴν προσδιωρισμένην ὥραν ἀνέβησαν τῷ ὄντι πολλοὶ εἰς τὰς ἁλιάδας (ψαροκαΐκα) καὶ ἀφοῦ ὁ Ἀντώνιος ἔρριψε τὴν ὁρμιθιάν, ἡ Κλεοπάτρα εἶπεν εἰς ἕνα τῶν ὑπηρετῶν της νὰ κολυμβήσῃ κρυφίως καί, ἀφοῦ φθάσῃ εἰς τὸ ἄγκιστρον, νὰ προσάψῃ εἰς αὐτὸ καὶ τεμάχιον ταριχευμένου κρέατος. Ὅτε δὲ ὁ Ἀντώνιος πεπεισμένος περὶ τῆς ἐπιτυχίας ἀνέσυρε τὸ ἄγκιστρον, ἄπλετος γέλως ἐξερράγη, ἡ δὲ Κλεοπάτρα μετὰ σοβαροῦ ἤθους «ὦ αὐτοκράτωρ, εἶπε, παράδος τὸν κάλαμον ἡμῖν τοῖς Φαρίταις καὶ Κανωβίταις βασιλεῦσιν, ἡ δὲ σὴ θήρα πόλεις εἰσὶ καὶ βασιλεῖς καὶ ἤπειροι.» (ἴδε Πλουτ. Ἀντων.).

Ἡ τρυφερὰ αὕτη ἐπίπληξις τῆς Κλεοπάτρας ἔκαμε βαθεῖαν ἐντύπωσιν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἐραστοῦ, ἀλλὰ μάλιστα συνέτεινε νὰ ἐξυπνίσωσιν αὐτὸν ἀπὸ τὸν λήθαργον δύο ἀγγελίαι, ἐλθοῦσαι ταὐτοχρόνως, ἡ μὲν ὅτι ὁ Καῖσαρ πολεμήσας τὸν ἀδελφὸν τοῦ Ἀντωνίου Λεύκιον ἠνάγκασε καὶ αὐτὸν καὶ τὴν σύζυγον τοῦ Ἀντωνίου Φουλβίαν νὰ φύγωσιν ἐκ τῆς Ἰταλίας, ἡ δὲ ὅτι οἱ Πάρθοι ἐπανέστησαν.

Ἡ δὲ Φουλβία αὕτη, ἡ πρώτη σύζυγος τοῦ Ἀντωνίου, ἦτο γυνὴ φύσει μὲν πολυπράγμων καὶ θρασεῖα, ἀλλ' ἤδη, μαινομένη καὶ ἐκ ζηλοτυπίας διὰ τὰς πρὸς τὴν Κλεοπάτραν σχέσεις τοῦ Ἀντωνίου, ἀπεφάσισε νὰ μεταχειρισθῇ πᾶν μέσον, διὰ νὰ τὸν ἀποσπάσῃ· ἐνόμισε δὲ ὅτι ἤθελε κατορθώσει τοῦτο, ἂν ἐπέφερε ῥῆξίν τινα μεταξὺ τοῦ ἀνδρὸς καὶ τοῦ Καίσαρος· ὅθεν καὶ καταφυγοῦσα πρὸς τὸν ἀνδράδελφον αὐτῆς Λεύκιον ἐπέτυχε νὰ ἐνσπείρῃ δι' αὐτοῦ σπέρματα διχονοίας. Ἀλλ' ὁ Αὔγουστος νικήσας ἐδίωξεν ἀμφοτέρους ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ ἡ Φουλβία ἐλθοῦσα εἰς Ἀθήνας ἔπεμπε πρὸς τὸν ἄνδρα γράμματα θρήνων μεστά, ἕως οὗ ἔπεισεν αὐτὸν νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς Ἰταλίαν ἄγων διακοσίας ναῦς. Ἀλλ' εὐτυχῶς ἡ αἰτία τοῦ ἐμφυλίου πολέμου Φουλβία ἀσθενήσασα θανασίμως ἀπεβίωσεν ἐν Σικυῶνι· φαίνεται δὲ ὅτι ἡ ζηλοτυπία καὶ ἡ μεγάλη τοῦ Ἀντωνίου πρὸς αὐτὴν περιφρόνησις ἐπετάχυναν τὸν θάνατόν της. Ὅθεν συμβιβασθέντων τῶν πραγμάτων, αἱ μὲν φλόγες τοῦ πολέμου δὲν ἧψαν, ἡ δὲ ἡσυχία καὶ ἡ εἰρήνη ἀποκατεστάθη εἰς ἅπαν τὸ Ρωμαϊκὸν κράτος. Πρὸς ἐμπέδωσιν δὲ τῆς ὁμονοίας καὶ στενώτερον σύνδεσμον τῆς ἀμοιβαίας φιλίας τῶν δύο τούτων ἀνδρῶν τῶν κυριαρχούντων τῆς Δύσεως καὶ Ἀνατολῆς ἐνεκρίθη παρ' αὐτῶν νὰ δοθῇ ὡς νέα σύζυγος εἰς τὸν Ἀντώνιον ἡ ἐνάρετος, σώφρων, σεμνὴ καὶ οὐχ ἧττον περικαλλὴς Ὀκταβία, ἀδελφὴ τοῦ Καίσαρος πρεσβυτέρα μὲν αὐτοῦ, ἀλλ' ἑτεροθαλής, τὴν ὁποίαν ὅμως ἠγάπα ὑπερφυῶς ὁ Καῖσαρ· ἔτυχε δὲ νὰ χηρεύῃ καὶ αὐτή, ἀποθανόντος τοῦ Γαΐου Μαρκέλλου τοῦ πρώτου αὐτῆς ἀνδρός, καθὼς καὶ ὁ Ἀντώνιος, ὁ ὁποῖος μετὰ τὴν τελευτὴν τῆς Φουλβίας ἐνομίζετο χηρεύων, διότι δὲν ἠρνεῖτο μὲν ὅτι εἶχε τὴν Κλεοπάτραν, πλὴν καὶ δὲν ἐτόλμα νὰ ἀποκαλέσῃ αὐτὴν σύζυγόν του. Τὸν γάμον τοῦτον πάντες οἱ γνωρίζοντες τὴν φρόνησιν καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς Ὀκταβίας ἐθεώρουν ὡς αἴσιον οἰωνὸν καὶ ὡς ἱκανὸν ἐχέγγυον τῆς εἰρήνης καὶ εὐδαιμονίας τοῦ Ρωμαϊκοῦ λαοῦ, ὅθεν καὶ ἐπανηγυρίσθη μετὰ γενικῆς χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι ὁ κακὸς δαίμων τοῦ Ἀντωνίου δὲν ἔπαυεν ἐπηρεάζων αὐτόν, ὅστις ἠνωχλεῖτο βλέπων ἐν Ρώμῃ προτιμώμενον αὐτοῦ τὸν Καίσαρα, νεώτερον μὲν ἀλλὰ εὐτυχέστερον· τηκόμενος ὅθεν ἐνδομύχως διὰ τὴν προσβαλλομένην φιλοδοξίαν του, ἀπεφάσισε νὰ ἀναχωρήσῃ πάλιν εἰς τὴν Ἀσίαν καί, εὑρὼν πρόφασιν εὔλογον τὸν πρὸς τοὺς Πάρθους πόλεμον, ἔφυγεν ἐκ Ρώμης, διευθυνθεὶς πρὸς τὴν Ἑλλάδα, ὅπου συνώδευσεν αὐτὸν καὶ ἡ Ὀκταβία, γεννήσασα αὐτῷ καὶ θυγάτριον. Διαχειμάσας δὲ εἰς Ἀθήνας, παροξυνθεὶς ἔκ τινων διαβολῶν κατὰ τοῦ Καίσαρος, ἀπεφάσισε νὰ πλεύσῃ εἰς Ἰταλίαν· ἀλλ' ἡ ἐνάρετος Ὀκταβία μὴ ὑποφέρουσα νὰ βλέπῃ σύζυγον καὶ αὐτάδελφον μαχομένους ἀπήτησε παρὰ τοῦ Ἀντωνίου νὰ σταλῇ πρὸς τὸν ἀδελφόν, ἵνα συμβιβάσῃ αὐτούς. Ἐλθοῦσα δὲ πρὸς τὸν Καίσαρα, πολλὰ ἐδέετο αὐτοῦ καὶ μετὰ δακρύων παρεκάλει νὰ μὴ καταστήσῃ αὐτὴν ἐκ μακαριωτάτης ἀθλιωτάτην «διότι τώρα μέν, εἶπε, πάντες εἰς ἐμὲ ἀποβλέπουσιν εὐδαιμονίζοντές με ὡς οὖσαν τῶν δύο αὐτοκρατόρων τοῦ μὲν σύζυγον, τοῦ δὲ ἀδελφήν. Ἐὰν ὅμως ἀνάψῃ ὁ πόλεμος, εἰς ὑμᾶς μὲν ἄδηλον τίς ἔσται ὁ νικητής, εἰς ἐμὲ δὲ ἐν τῇ ἀποτυχίᾳ εἴτε τοῦ ἀδελφοῦ εἴτε τοῦ ἀνδρὸς ἐπίκειται ἡ ἐσχάτη ἀθλιότης.» Ἐκ τῶν λόγων τούτων συγκινηθεὶς ὁ Καῖσαρ ἔτεινε καὶ πάλιν φιλικὴν χεῖρα πρὸς τὸν ἀντίπαλόν του, καὶ οἱ δύο συνάρχοντες ἠσπάσαντο ἀλλήλους ἀδελφικῶς· καὶ ὁ μὲν Αὔγουστος ἐνησχολήθη εἰς τὸν κατὰ τοῦ Σέξτου Πομπηΐου (1) πόλεμον, ὁ δὲ Ἀντώνιος καταλιπὼν αὐτῷ τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα ἐπέρασεν εἰς τὴν Ἀσίαν.

Ἅμα δ' ἦλθεν εἰς Συρίαν, ἤρχισε καὶ πάλιν νὰ ἀπασχολῇ τὸ πνεῦμά του ὁ ἔρως τῆς Κλεοπάτρας, ὁ ὁποῖος ἀφοῦ ἱκανὸν χρόνον ἐκοιμήθη, χωρὶς ὅμως ποτὲ ἐντελῶς νὰ σβεσθῇ, φαίνεται ὅτι ἅμα ἐμακρύνθη αὐτοῦ ἡ ἐνάρετος Ὀκταβία, ἐπανῆλθε μὲ πλείονα δύναμιν καὶ ἔντασιν ἢ πρότερον· ὅθεν καὶ μὴ δυνάμενος νὰ κρατηθῇ προσεκάλεσε τὴν Αἰγυπτίαν νὰ ἔλθῃ πρὸς αὐτὸν εἰς Συρίαν. Ἐλθούσῃ δέ, ἐδωρήσατο αὐτῇ τὴν Φοινίκην, τὴν Κοίλην Συρίαν, τὴν Κύπρον, τὴν Κιλικίαν καὶ μέρος τῆς Ἰουδαίας καὶ Ἀραβίας, αἱ δὲ δωρεαὶ αὗται μεγάλως δυσηρέστησαν τοὺς Ρωμαίους· ἐκορυφώθη δὲ ἡ δυσαρέσκεια, ὅτε ἔμαθον ὅτι εἶχεν ἐξ αὐτῆς διδύμους παῖδας, τοὺς ὁποίους προσηγόρευσαν Ἀλέξανδρον καὶ Κλεοπάτραν, ἀπεκάλεσε δὲ τὸν μὲν Ἥλιον, τὴν δὲ Σελήνην, καὶ δικαιολογούμενος ἔλεγεν, ὅτι οἱ ἡγεμόνες πρέπει νὰ πλατύνωσι τὰς οἰκογενείας των διὰ πολλῶν ἀπογόνων, καὶ ὅτι οὐδὲ αὐτὸς ἤθελε σεμνύνεσθαι ὅτι κατάγεται ἐκ τοῦ μεγάλου Ἡρακλέους, ἂν ὁ ἥρως οὗτος περιωρίζετο νὰ καταλίπῃ ἀπογόνους ἐκ μιᾶς καὶ μόνης γυναικός. Τοιαύτη ἡ περιώνυμος τελευταία βασιλὶς τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ τοσαῦτα εἶχε κατορθώσει, περὶ ὧν ἴδε ἐν ἐκτάσει Πλουτ. βίον Ἀντων.

Φευρουαρίου 2, ὥραν 8 π. μ. ἀνέβην τὸν σιδηρόδρομον τοῦ Καΐρου καὶ ἔφθασα εἰς τὴν μεγάλην ταύτην πόλιν τῶν Καλιφῶν εἰς τὰς 2 μ. μ. (ἀκολουθεῖ).

Δ. Α. Μ. Χαρικλῆς.

(*) Εἰς τῆς Πλατείας ταύτης τὸ κέντρον ἔστησεν ὁ ἔνδοξος ἔγγονος, ὁ ἄπαυστον μέλημα ἔχων τὴν δόξαν τοῦ γένους του καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς Αἰγύπτου, μεγαλεπήβολος Κεδδίβης τὸν χαλκοῦν ἔφιππον ἀνδριάντα τοῦ ἐνδόξου πάππου του καὶ φιλέλληνος Μεχμὲτ- Ἀλῆ Πασσᾶ.

(*) Κατὰ Πλούταρχ. ἦν λόγος παλαιός, ὅτι ὁ Ἀντώνιος εἷλκε τὸ γένος πατρόθεν ἐκ τοῦ Ἄντωνος υἱοῦ τοῦ Ἡρακλέους. Ἴδε Πλουτ. βίον Ἀντων. κτλ.

(1) Ἦτον οὗτος υἱὸς τοῦ ἀτυχοῦς Πομπηΐου τοῦ Μάγνου.

ΤΑ ΚΑΤΑ ΗΕΤΡΟΝ ΚΑΙ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑΝ.

(συνέχεια ἀπὸ σελ. 306).

—

Ε'.

Ὁ ἱππότης εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀπομακρυνθῇ χωρὶς ν' ἀποχαιρετίσῃ τὴν σύζυγόν του, διότι ἐφοβεῖτο δυσαρέστους ἐξηγήσεις· ἄλλως εἶχε σκοπὸν νὰ ἐπιστρέψῃ ἐντὸς ὀλίγου, διὸ ἀφῆκε μόνον ἐπιστολήν, εἰς ἣν ἔλεγεν ὅτι ἂν καὶ δὲν ἦτον ὅλως διόλου ἀληθὲς ὅτι μετέβαινεν εἰς Ὀλλανδίαν δι' ὑποθέσεις, ὅμως τὸ ταξείδιόν του ἐνδέχετο νὰ ἀποδῇ ὠφέλιμον. Ὅτε ἐπανῆλθεν εἰς τὸν οἶκον, ἔδειξεν ὅτι κατεπείγουσα ὑπόθεσις ἐδίαζεν αὐτὸν ν' ἀναχωρήσῃ ἀμέσως καὶ ἀναβὰς εἰς ἵππον ἀνεχώρησε μετὰ σπουδῆς.

Ἀλλὰ μόλις ἐξῆλθε τῆς αὐλῆς καὶ ἀκούσιος δισταγμὸς ἅμα δὲ καὶ μεγίστη λύπη ἐκυρίευσαν αὐτόν. Ἐφοβήθη μήπως ἐνέδωκεν ἀσυλλογίστως εἰς αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ἐδύνατο νὰ καταστείλῃ, καὶ μήπως γείνῃ αἴτιος νὰ χύσῃ ἀνωφελῆ δάκρυα ἡ σύζυγός του χωρὶς αὐτὸς νὰ εὕρῃ τὴν εἰρήνην, τὴν ὁποίαν ἐν τοσούτῳ ἀφῆρει ἀπὸ τὴν οἰκίαν του. Ἀλλὰ τίς οἶδεν, εἶπε καθ' ἑαυτόν, ἂν δὲν κάμνω ἐξ ἐναντίας πρᾶγμα ὠφέλιμον καὶ ὀρθόν; Τίς οἶδεν ἂν ἡ προσωρινὴ λύπη, τὴν ὁποίαν ἐνδέχεται νὰ προξενήσῃ ἡ ἀπουσία μου, δὲν θὰ φέρῃ ἡμέρας εὐτυχεστέρας; Ἔπαθα συμφοραν, τῆς ὁποίας τὴν αἰτίαν μόνος ὁ Θεὸς γινώσκει· ἀπομακρύνομαι ἐπί τινας ἡμέρας ἀπὸ τὸν τόπον ὅπου πάσχω. Ἡ ἀλλαγή, τὸ ταξείδιον, αὐτὸς ὁ κόπος θὰ καταπραΰνουν ἴσως τὴν λύπην μου· θὰ ἐνασχοληθῶ εἰς πράγματα ὑλικά, σημαντικά, ἀναγκαῖα· θὰ ἐπιστρέψω μὲ καρδίαν ἡσυχωτέραν καὶ πλέον εὐχαριστημένην, θὰ σκεφθῶ καὶ θὰ εὕρω τί πρέπει νὰ κάμω. Καὶ ὅμως, ἐπρόσθεσεν, ἡ Ἰουλία θὰ ὑποφέρῃ.

Περὶ τὴν ἑνδεκάτην ὥραν τῆς νυκτὸς ἀνεχώρησε καὶ ἡ Ἰουλία ἀπὸ τὸν χορόν· εἰς δὲ τὴν ἄμαξαν ἡ Χαρίκλεια ἀπεκοιμήθη εἰς τὰ γόνατά της. Ἂν καὶ ἠγνόει ὅτι ὁ ἱππότης ἐξεπλήρωσε τόσον ταχέως τὸν σκοπόν του, ἔλυπεῖτο ὅμως ὅτι ἀνεχώρησε μόνη ἀπὸ τὴν συναναστροφήν. Ἐκεῖνα τὸ ὁποῖον οἱ ἄλλοι ὑεωροῦσιν ὡς ἁπλῆν ἔλλειψιν σεβασμοῦ, εἶνε ἀληθὴς θλῖψις πρὸς ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος γνωρίζει τὴν αἰτίαν. Ὁ ἱππότης δὲν ἠδυνήθη νὰ ὑποφέρῃ μεταξὺ ἄλλων τὴν δυστυχίαν του· θὰ ἐσυγχώρει βεβαίως τὸν σύζυγόν της διότι λυπηθεὶς τὴν ἐγκατέλιπεν· εἰς τὰς ἐπαρχίας ὅμως θεωρεῖται τρομερὸν τὸ ν' ἀφήσῃ τις τὴν γυναῖκα καὶ τὴν κόρην του κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον.

Ἐνῷ ἡ ἅμαξα ἐπροχώρει βραδέως ἐπὶ ὁδοῦ νεοκατασκευασθείσης καὶ διὰ τοῦτο πλήρους πετραδίων, ἡ Ἰουλία ἠτένιζε κοιμωμένην τὴν θυγατέρα της καὶ ἐσπαρασσετο ἀπὸ λυπηρότατα αἰσθήματα· βαστάζουσα τὴν Χαρίκλειαν οὕτως ὥστε νὰ μὴ ἐξυπνίσωσιν αὐτὴν τὰ πηδήματα τοῦ ὀχήματος, ἐσυλλογίζετο τὴν συμφοράν ἥτις κατεδίωκεν αὐτὴν καὶ κατὰ τὴν μικρὰν ἐκείνην εὐχαρίστησιν τὴν ὁποίαν ᾐσθάνθη εἰς τὸν χορόν. Ἀλλόκοτός τις διάθεσις πνεύματος εἶχεν ἀλληλοδιαδόχως τὴν προσοχήν της ποτὲ μὲν πρὸς τὸ ἴδιον αὐτῆς παρελθόν, ποτὲ δὲ πρὸς τὸ τῆς θυγατρός της. Τί ἄρα θὰ συμβῇ; ἔλεγε καθ' ἑαυτήν· ὁ σύζυγό μου θὰ μ' ἀφήσῃ· ἐὰν δὲν ἀναχωρήσῃ αὔριον, ὅλοι οἱ ἀγῶνες, ὅλαι αἱ παρακλήσεις μου θὰ τὸν ἐνοχλῶσιν. Ἡ ἀγάπη του ἀπέθανεν, ὁ οἶκτός του μένει καὶ ἡ λύπη του εἶνε ἰσχυροτέρα καὶ αὐτοῦ καὶ ἐμοῦ. Ναί μὲν ὡραία εἶνε ἡ κόρη μου, ἀλλὰ δυστυχεστάτη. Τί νὰ κάμω! τί ἠμπορῶ νὰ προΐδω ἢ νὰ ἐμποδίσω; Ἐὰν ἀφιερωθῶ εἰς αὐτὴν τὴν ἀθλίαν, ὡς χρεωστῶ καὶ ὡς τὸ κάμνω, πρέπει ν' ἀποφασίσω ὅτι δὲν θὰ βλέπω πλέον τὸν ἄνδρα μου, διότι μᾶς ἀποστρέφεται καὶ μᾶς ἀποφεύγει. Ἐὰν ἐξ ἐναντίας προσπαθήσω νὰ τὸν πλησιάσω, ἐὰν δοκιμάσω νὰ ἐξυπνίσω τὴν παλαιὰν ἀγάπην του, δὲν θὰ ζητήσῃ ἄραγε νὰ χωρισθῶ ἀπὸ τὴν κόρην μου; δὲν θὰ θελήσῃ νὰ τὴν ἐμπιστευθῶ εἰς ξένους, ὥστε νὰ μὴ βλέπῃ θέαμα, τὸ ὁποῖον τόσον τὸν λυπεῖ;

Καὶ ταῦτα σκεπτομένη, ἐφίλει τὴν θυγατέρα της.

Ταλαίπωρον τέκνον! ἀνεφώνησεν, ἐγὼ νὰ σὲ ἀφήσω! ἐγὼ νὰ ἐξαγοράσω μὲ τὴν ἡσυχίαν, μὲ τὴν ζωήν σου ἴσως, εὐτυχίαν ἡ ὁποία πιθανὸν νὰ μὲ φύγῃ ταχέως! Ἐγὼ νὰ παύσω νὰ ᾖμαι μήτηρ, διὰ νὰ γίνω σύζυγος; Καὶ ἂν τοῦτο ἦτο δυνατόν, προτιμότερον ν' ἀποθάνω!

Καὶ πάλιν ἐπανήρχετο εἰς τοὺς πρώτους λογισμούς. Τί θὰ συμβῇ, ἔλεγε, τί θ' ἀποφασίσῃ δι' ἡμᾶς ἡ Θεία Πρόνοια; Ὁ Θεὸς φροντίζει δι' ὅλους· τί θὰ μᾶς κάμῃ; τί θὰ γείνῃ τὸ παιδίον τοῦτο;

Ὀλίγον μακρὰν τῆς κατοικίας της ἔμελλε νὰ περάσῃ μικρὸν ποταμόν· ἐπειδὴ δὲ εἶχε βρέξει πρό τινος ἀφθόνως, τὰ νερὰ ἐκχειλίσαντα κατέκλυζον τὰ πέριξ. Ὁ διοικῶν τὸ πέραμα δὲν ἠθέλησε νὰ παραλάβῃ τὴν ἅμαξαν ὡς ἦτον, ἀλλ' εἶπεν ὅτι ἔπρεπε ν' ἀποζεύξωσι, διότι ἀνελάμβανε μὲν νὰ περάσῃ τοὺς ἀνθρώπους καὶ τὸν ἵππον, οὐχὶ ὅμως καὶ τὸ ὄχημα· ἀλλ' ἡ Ἰουλία, σπεύδουσα νὰ ἴδῃ τὸν σύζυγόν της, δὲν συγκατένευσεν. Ἐπειδὴ πολλάκις ἄλλοτε διέβη οὕτω πως τὸν ποταμὸν ἐντὸς τινων λεπτῶν τῆς ὥρας, διέταξε τὸν ἡνίοχον νὰ ἐπιβῇ μὲ τὴν ἅμαξαν.

Ἀλλ' ὅτε ἔφθασεν εἰς τὸ μέσον, τὸ πέραμα ἤρχισε νὰ παρασύρεται ἀπὸ τὸ ρεῦμα. Ὁ κωπηλάτης ἐζήτησε τὴν βοήθειαν τοῦ ἡνιόχου διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ πέραμα νὰ μὴ παρασυρθῇ πρός τινα καταρράκτην, τὸν ὁποῖον εἶχον σχηματίσει πλησίον εἰς μύλον· διότι ἦτο φανερὸν ὅτι, ἐὰν τοῦτο ἐγίνετο, θὰ συνέβαινε τρομερὸν δυστύχημα.

Ὁ ἡνίοχος καταβὰς ἠθέλησε νὰ βοηθήσῃ τὸν κωπηλάτην, ἀλλὰ πῶς ἀφοῦ ἓν μόνον κοντάριον ὑπῆρχε; Ναί μὲν ὁ κωπηλάτης κατέβαλεν ἀδιακόπους ἀγῶνας, ἀλλ' ἡ νὺξ ἦτο σκοτεινή· λεπτὴ βροχὴ ἐμάστιζε τὸ πρόσωπον καὶ αὐτοῦ καὶ τοῦ συντρόφου του, οἵτινες ποτὲ μὲν ὁμοῦ ποτὲ δὲ χωριστὰ ἠγωνίζοντο νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν ξηράν.

Εἰς μάτην ὅμως· διότι βαθμηδὸν ἤκουον δυνατώτερον τὸν κρότον τοῦ καταρράκτου. Τὸ πέραμα, ἔχον τὸ φορτίον βαρὺ καὶ ὑπὸ δύο ρωμαλέων ἐλαυνόμενον, δὲν παρεσύρετο μὲ ταχύτητα. Ὁσάκις τὸ κοντάριον ἐβυθίζετο βαθέως, τὸ πέραμα ἢ ἐστέκετο ἢ ἐστρέφετο περὶ ἑαυτό· τὸ ρεῦμα ὅμως ἦτο δυνατόν. Ἡ Ἰουλία, ἥτις εἶχε μείνει μόνη μὲ τὴν κόρην της εἰς τὴν ἅμαξαν, ἀνοίξασα ἔντρομος τὸ παράθυρον ἠρώτησε.

— Κινδυνεύομεν;

Τὴν ὥραν ἐκείνην συνετρίβη τὸ κοντάριον, καὶ οἱ δύο ἄνδρες ἔπεσαν καταπεπονημένοι εἰς τὸ πλοῖον.

Ὁ κωπηλάτης ἦτο καλὸς κολυμβητής, οὐχὶ ὅμως καὶ ὁ ἡνίοχος· ἡ στιγμὴ ἦτο κρισιμος.

— Μπάρπα Γιάννη, εἶπεν ἡ Ἰουλία πρὸς τὸν κωπηλάτην, ἠμπορεῖς νὰ σώσῃς τὴν κόρην μου καὶ ἐμέ;

Ὁ δὲ Μπαρπαγιάννης ἰδὼν τὸν ποταμὸν καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ὄχθην, ἀπεκρίθη, ἀνυψώσας τὴν κεφαλὴν καὶ μὲ ἦθος ἀνθρώπου προσβληθέντος τὴν φιλοτιμίαν.

— Ἐννοεῖται, κυρία

— Τί πρέπει λοιπὸν νὰ κάμω;

— Νὰ ἀναβῆτε εἰς τοὺς ὤμους μου, χωρὶς ὅμως νὰ ἐβγάλετε καὶ τὸ φουστανι σας, διότι θὰ σᾶς ἀναπνεύσῃ· πιάσετε τὸν λαιμόν μου μὲ τὰ δύο χέρια, ἀλλὰ μὴ φοβῆτε καὶ μὴ μὲ σφίγγητε διότι διαφορετικὰ θὰ πνιγώμεν· προσέξατε ἀκόμη νὰ μὴ ἀνοίγητε τὸ στόμα σας, διότι θὰ πίνετε νερὸν ὅσον διὰ τὴν μικράν, τὴν πιάνω μὲ το ἕνα χέρι ἀπὸ τὴν μέσην καὶ μὲ τὸ ἄλλο κολυμβῶ· θὰ τὴν περάσω χωρὶς κἀν νὰ τὴν βρέξω. Δὲν εἶνε πολὺ ἀπ' ἐδῶ ἕως ἀντίκρυ.

— Καὶ ὁ Κωνσταντίνος; ἠρώτησεν ἡ Ἰουλία, δείξασα τὸν ἡνίοχον.

— Αὐτὸς θὰ πίῃ ὀλίγον νερόν, δὲν θὰ πάθῃ ὅμως τίποτε· θὰ τὸν εὕρω.

— Ταῦτα εἰπών, ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμὸν φέρων διπλοῦν φορτίον· δὲν εἶχεν ὅμως μετρήσει καλὰ τὰς δυνάμεις του, λησμονήσας ὅτι δὲν ἦτο πλέον νέος· πλὴν τούτου ἡ ὄχθη ἦτο μακρότερα καὶ τὸ ρεῦμα ἰσχυρότερον ἢ ὅσον ὑπέθεσε. Καὶ ὅμως ἔκαμε τὰ ἀδύνατα δυνατὰ διὰ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν γῆν· ἀλλὰ τὸ νερὸν τὸν παρέσυρεν. Ἐκτύπησε μὲ ὁρμὴν τὸ μέτωπόν του εἰς κορμὸν δένδρου, τὸν ὁποῖον δὲν εἶχεν ἰδεῖ διὰ τὸ σκότος· αἷμα ἔτρεξεν ἀμέσως καὶ ἐθόλωσαν οἱ ὀφθαλμοί του.

— Πιάσετε τὴν κόρην σας καὶ βάλετέ την εἰς τὸν λαιμόν σας ἢ τὸν ἰδικόν μου, διότι δὲν ἠμπορῶ πλέον.

— Ἠμπορεῖς νὰ τὴν σώσῃς αὐτὴν μόνην;

— Δὲν ἠξεύρω· νομίζω ὅμως ὅτι ἠμπορῶ.

Καὶ ἀμέσως ἡ Ἰουλία χωρὶς κἀν ν' ἀποκριθῇ, ἀφῆκε τὸν λαιμὸν τοῦ κωπηλάτου καὶ ἔπεσεν εἰς τὸν ποταμόν.

Ἀφοῦ ὁ κωπηλάτης ἀπέθεσεν ἀδλαβῆ εἰς τὴν ὄχθην τὴν νέαν Χαρίκλειαν, ενησχολήθη ἀμέσως ὁμοῦ μὲ τὸν ἡνίοχον, τὸν ὁποῖον εἶχε σώσει χωρικός τις, νὰ εὕρῃ τὸ σῶμα τῆς Ἰουλίας· ἀλλὰ δὲν τὸ εὗρον εἰμὴ τὴν ἐπισοῦσαν εἰς τὴν ξηράν.

(ἀκολουθεῖ).

ΠΟΙΚΙΛΑ.

—

Ὑπεροχὴ τῶν ἰδεῶν. Ἂν ποτε ἤθελον ἐρωτηθῇ περὶ τῆς ἰσχύος τῶν ἰδεῶν καὶ τῆς τῶν ὅπλων, εἶπεν ὁ λόρδ. Παλμερστων, θ' ἀπεκρινόμην ὅτι αἱ ἰδέαι εἰσὶν ἰσχυρότεραι τῶν ὅπλων· αἱ ἰδέαι ἐν τῇ ἀληθείᾳ καὶ δικαιοσύνῃ αὐτῶν θὰ θριαμβεύσωσιν ἐπὶ τέλους κατὰ τῶν λογχῶν τοῦ πεζικοῦ, τοῦ πυρὸς τοῦ πυροβολικοῦ καὶ τῶν ἵλῶν τοῦ ἱππικοῦ.

Δικαιοσύνη καὶ πρόνοια. Ἡ δικαιοσύνη ἐστὶ θεώρημα, ἡ δὲ τιμωρία ἀκριβὴς ὅσον καὶ ὁ Εὐκλείδης. Τὸ ἔγκλημα ἔχει γωνίας παραφορᾶς καὶ γωνίας προμελέτης, πρέπει δὲ νὰ τρέμωμεν ὁπόταν, ἐν τῷ σκότει τοῦ ἀνθρωπίνου προορισμοῦ, βλέπωμεν τὰς γραμμὰς καὶ τὰ σχήματα τῆς παμμεγεθοῦς ἐκείνης Γεωμετρίας, ἣν τὰ μὲν πλήθη ἀποκαλοῦσι *Τύχην* οἱ δὲ εὐφρονοῦντες *Πρόνοιαν*. (Β. Οὐγώ).

Προσευχὴ ἑνὸς παιδίου. Μικρὸν παιδίον γονυπετῆσαν πρὶν ἢ κατακλινθῇ πρὸ τῆς κλίνης αὐτοῦ προσηύχετο οὕτως: Ἀγαπητὲ Οὐράνιε Πάτερ, μὴ ἀφήσῃς τὴν μεγάλην ἀγελάδα νὰ μὲ κεραστίσῃ, οὐδὲ τὸν ἵππον νὰ μὲ λακτίσῃ καὶ μὴ μὲ ἀφήσῃς νὰ ἐξέλθω τοῦ οἴκου μας, ὅταν ἡ μήτηρ μου μοὶ τὸ ἀπαγορεύῃ.»

Τὸ αἴσθημα τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ τῆς ἀφιερώσεως τοῦ τρυφεροῦ νοὸς πρὸς ἓν Ὄν ἱκανὸν νὰ προφυλάξῃ ἐκ τοῦ κινδύνου καὶ τῆς παρακοῆς. — παρατηρεῖ ἡ ποιήτρια κ. Σίγουρνη. — ἔσπειρε τὸν πρῶτον σπόρον τῆς ἀληθοῦς εὐσεβείας ἀναβλαστήσαντα καὶ ἕτοιμον νὰ προσφέρῃ τοὺς πρώτους αὐτοῦ καλύκας.

Ἡ Νιόβη «κατὰ τὴν ἐφημερίδα τοῦ Δουνσβέως,» ἢ ὅπως ἄλλως ἐπιθυμῶσιν ὅσοι τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ «Μέντορος» εἰσὶ γνώμης ὅτι τὸ ἐξῆς ἀστεῖον δυνατὸν νὰ ἐφαρμοσθῇ ἐπί τινας τῶν Ἑλληνίδων μητέρων καὶ τῆς εὐγενοῦς ἡμῶν νεολαίας, ἡ Νιὸβὴ λοιπὸν ἢ ἡ Ἀγλαΐα εἶνε εἰς ἄκρον δυσειδὴς κόρη, φέρουσα τὴν ἀπελπισίαν εἰς τοὺς γονεῖς αὐτῆς. Ἐσχάτως οὗτοι εἶχον δώσει μέγα δεῖπνον, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ὁποίου ἕκαστος τῶν συνδαιτυμόνων ἐρωτοτιμεῖτο νὰ προσφέρῃ τὰ θυμιάματα του εἰς τὴν νεανίδα τοῦ οἴκου.

— Πόσον ὡραίους ὀφθαλμοὺς ἔχει! ἔλεγον· — τί μικρὰς ὡραίας χεῖρας! — τί ὡραῖα σγουρὰ μαλλία! κτλ. — Τέλος πάντων, εἶπεν εὐγενῶς γέρων τις κύριος, ἐμπιστεύει κατὰ πτλὺ τῆς μητρός της.

— Ὦ! ἀπήντησεν ἡ Ἀγλαΐα, τῇ ἐμπιστοσύνῃ μόνον κατὰ τὴν πρωΐαν πρὶν ἢ πλησιάσῃ τὸ κομωτήριον αὐτῆς. . . . . .

Ἡ νικοτιανὴ καὶ τὰ μυελά. Κυρία τις ἠρώτησέ ποτε τὸν ἰατρόν της ἂν ἡ νικοτιανὴ ἔβλαπτε τὰ μυελά. — Οὐχί, ἀπήντησεν ὁ ἰατρός, διότι οὐδεὶς ἔχων μυελὰ μεταχειρίζεται νικοτιανήν

Ἀποτελέσματα τῶν δυστρόπων συνδρομητῶν. Ἐφημερίδος τινος ὁ Συντάκτης ἀποχαιρετῶν κατὰ τὸ τέλος τοῦ ἔτους τοὺς ἀναγνώστας του ἔγραφεν: ὁ κλητὴρ μὲ ἀνομένει εἰς τὸ παρακείμενον δωμάτιον, ὥστε δὲν ἔχω καιρὸν νὰ συνταξῶ παθητικόν τινα ἀποχαιρετισμόν· μοὶ λέγει ὅτι ὁ Ἀστυνόμος ἔχει τὴν ἀνάγκην μου καὶ πρέπει νὰ ὑπάγω . . . ὦ καθυστερούντες συνδρομηταί, ὀφείλετε λόγον εἰς τὸν Θεόν, ὅστις πιθανὸν νὰ σᾶς συγχωρήσῃ, ἀλλ' ἐγὼ οὐδέποτε!

Εὐτυχὼς ὁ «Μεντωρ» ἀποχαιρετῶν τοὺς ἰδικούς του δὲν εὑρέθη ἐν τῇ δυσαρέστῳ ταύτῃ θέσει, διότι οὐδεὶς τὸν ἀνέμενεν ἐκ τῶν τῆς Ἀστυνομίας, μεθ' ἧς προσπαθεῖ οὐδέποτε νὰ ἔχῃ λογαριασμοὺς καὶ πρὸ πάντων οὐδὲν νὰ ὀφείλῃ, ἀλλ' ἄραγε καὶ ἅπαντες οἱ συνδρομηταὶ αὐτοῦ δὲν τῷ ὀφείλουσι τίποτε; εἶνε ἀληθὲς ὅτι ἡ συνείδησις διὰ πολλοὺς τῶν συνδρομητῶν εἶνε μακρὺ σχοινί, χρησιμεῦον διὰ τὴν Δημοσιογραφίαν ὡς ἀγχόνη.

Ο ΡΕΝΑΝ ΚΑΙ Ο ΓΥΗΤΤΕΗΣ.

Ὁ ἐπιπόλαιος καὶ πάσης κρίσεως ἄμοιρος Γάλλος συγγραφεὺς Ρενὰν ὁ Ἰσραηλίτης, ὑποβοηθούμενος ὑπὸ τῶν ὁμογενῶν αὐτοῦ ἀδελφῶν Μιχαὴλ Λευΐ (Michel Levi), ἐξακολουθεῖ τὴν ἔκδοσιν τῆς σειρᾶς τῶν δηλητηριωδεστάτων καὶ ὅλως ἀντιχριστιανικῶν αὐτοῦ συγγραμμάτων. Καὶ αὐτὸς μὲν ὡς Ἰσραηλίτης καὶ ὡς πλουτομανὴς πράττει τὸ καθῆκόν του ἴσως, ἵνα καὶ τοὺς ὁμογενεῖς του παρηγορήσῃ διὰ τὴν λύπην καὶ τὰς τύψεις τοῦ συνειδότος, ἅςπερ αἰσθάνονται, ἀρχίσαντες ὡς ἐκ τῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεώς των νὰ ἐννοῶσι τὴν πλάνην, εἰς ἣν εὑρίσκονται, καὶ τὰ βαλάντιά του ἔτι μᾶλλον ὑπερπληρώσῃ χρημάτων· οἱ δὲ πράγματι ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ Γυηττέης καὶ Νεστορίδης, ὁ μὲν Γαλάτης ὁ δὲ Ἕλλην, ἀνέλαβον τὸν θεοφιλῆ καὶ φιλόχριστον ἀγῶνα τοῦ ν' ἀφυπνίσωσι τοὺς ἁπλουστέρους τῶν Χριστιανῶν, ὅσους ἡ δηλητηριώδης πνοὴ τοῦ Ρενὰν κατώρθωσεν ἴσως ν' ἀποναρκώσῃ, καὶ οὕτως ἐκεῖνος μὲν συνέγραψε γαλλιστί, οὗτος δὲ μετέφρασεν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν κριτικωτάτην καὶ λογικωτάτην ἀνασκευὴν τοῦ ἀποφωλίου ἐκείνου συγγράμματος, ὅπερ Βίον τοῦ Ἰησοῦ ψευδῶς ὁ συγγραφεύς του ὠνόμασε.

Τὴν ἔκδοσιν τῆς εἰς τὴν Ἑλλην μεταφράσεως τοῦ ἀξιολόγου συγγράμματος τοῦ διασήμου συγγραφέως Γυηττέη ἀγγέλλει ὁ μεταφραστὴς κύριος Κωνσταντῖνος Νεστορίδης διὰ τῆς ἑξῆς ἀγγελίας.

Συνιστῶντες δὲ στενῶς τοῖς ἡμετέροις φίλοις ἀναγνώσταις τὸ ἀγγελλόμενον τοῦτο πόνημα, δηλοποιοῦμεν συνάμα ὅτι καὶ παρ' ἡμῖν καταγράφονται συνδρομηταί. Ἰδοὺ ἡ ἀγγελία.

ΑΓΓΕΛΙΑ.

Γνωστὸν τοῖς πᾶσιν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἀπὸ τῆς θείας αὐτοῦ ἀρχῆς καὶ συστάσεως ἤρξατο καταδιωκόμενος καὶ καταπολεμούμενος. Ἡ θεία αὐτοῦ καταγωγὴ ἐπολεμήθη καὶ ὁ ἀρχηγός αὐτοῦ ἐθεωρεῖτο πάντοτε Σημεῖον αντιλεγόμενον. Οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ὁπλισθέντες οἱ μὲν διὰ τοῦ ξίφους καὶ τῶν ὅπλων, οἱ δὲ διὰ τοῦ λόγου καὶ τῆς εἰρωνείας ἐπειράθησαν νὰ καταπνίξωσιν αὐτὸν καὶ νὰ στήσωσιν, εἰ δυνατόν, τὴν πρόοδον αὐτοῦ. Οἱ Κέλσοι καὶ Πορφύριοι, οἱ Ἰάμβλιχοι καὶ Ἰουλιανοί, ἠθέλησαν νὰ παραστήσωσι τὴν ἀρχὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ ψευδῆ, καὶ τὸν ἀρχηγὸν αὐτοῦ πλάνον καὶ γόητα· ἀλλ' ὁ Χριστιανισμὸς ἐν τῇ διαπάλῃ ταύτῃ ἐξῆλθε Νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. Τὴν δόξαν τῶν ἀρχαίων τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐχθρῶν ἐζήλωσαν ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς ἄλλοι τε καὶ ὁ γνωστὸς Ρενάν. Ὁ Ἐρνέστος Ρενὰν ἀναγνοὺς πάντας τοὺς τε ἀρχαίους καὶ νεωτέρους τοῦ Χριστιανισμοῦ πολεμίους συνέγραψεν ἐπὶ τὸ μυθωδέστερον καὶ ρωμαντικώτερον τὸν βίον τοῦ Ἰησοῦ. Τὸ σύγγραμμα αὐτοῦ ἔτυχε πολλῆς τιμῆς καὶ ἀνεγνώσθη ὑπὸ πολλῶν, ἔνθεν μὲν διὰ τὸ ῥομπῶδες τῆς φράσεως, ἑτέρωθεν δὲ διὰ τὸ καινοφανὲς τοῦ πράγματος. Οἱ ἐπιπολαίως ἀναγνόντες αὐτὸ καὶ ἀστήρικτοι ὄντες εἰς τὴν ὑψηλὴν τοῦ Ἱεροῦ Εὐαγγελίου διδασκαλίαν ἐνόμισαν ὅτι ὁ Χριστιανισμὸς ἔλαβε καίριον τραῦμα καὶ ἠρέσκοντο μεταδιδόντες τὰς θεωρίας τοῦ Ρενᾶνος καὶ προπηλακίζοντες τὸν Θεάνθρωπον. Ἀλλ' ὁ Χριστιανισμὸς τεθεμελιωμένος ἐπὶ τῆς πέτρας τῆς ἀληθείας ἐξέρχεται ἀείποτε Νικῶν καὶ ἵνα νικήσῃ. Πανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ἐπελάβοντο τῆς ἀνασκευῆς τῶν θεωριῶν τοῦ Ρενᾶνος ἄνδρες ἔνθερμοι ζηλωταὶ τῆς ἀληθείας καὶ τοῦ Χριστοῦ ἀτρόμητοι στρατιῶται, τούτων δὲ εἷς εἶναι καὶ ὁ πολυμαθὴς ἀνὴρ Γυηττέης (Guettée), Γαλάτης μὲν τὸ γένος, ὀρθόδοξος δὲ τὸ θρήσκευμα, συγγραφεὺς διάσημος πολλῶν φιλοσοφικῶν καὶ θεολογικῶν συγγραμμάτων καὶ ἐκδότης τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως. Ὁ Πατὴρ Γυηττέης καταπολεμεῖ τὸν Ρενᾶνα δι' ἀκαταμαχήτων ἐπιχειρημάτων, ἀκολουθεῖ αὐτῷ βῆμα πρὸς βῆμα, λέξιν πρὸς λέξιν καὶ ἀποδείκνυσιν αὐτὸν οὐ μόνον ἀδαῆ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας καὶ κακὸν τῶν Ἁγίων Γραφῶν ἑρμηνευτήν, ἀλλὰ καὶ συγγραφέα ἐπιπόλαιον καὶ δεινὸν τῆς ἀληθείας διαστροφέα. Τὴν ἀνασκευὴν τοῦ συγγράμματος τοῦ Ρενᾶνος ἐξέδοτο ὁ Γυηττέης τὸ πρῶτον διὰ τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως, ὕστερον δὲ καὶ ἰδίᾳ εἰς βιβλίον ἐκ 500 σχεδὸν σελίδων 8ου σχήματος. Ἄρθρα τινὰ εἶχον μετενεχθῆ ἐκ τῆς Χριστιανικῆς ἑνώσεως εἰς τὸν Εὐαγγελικὸν Κήρυκα. Ἐπειδή, δὲ ὡς μὴ ὤφειλεν, ὁ μὲν Εὐαγγελικὸς Κήρυξ δὲν ἐκδίδεται πλέον, οὐδεὶς δὲ ἀνέλαβε τὴν μετάφρασιν τῆς ὅλης συγγραφῆς τοῦ Γυηττέη, καὶ ἐπειδὴ καὶ παρ' ἡμῖν δυστυχῶς αἱ τοῦ Ρενᾶνος ἀντιχριστιανικαὶ θεωρίαι ἐπιστεύθησαν παρά τινων ἴσως ὡς θέσφατα, καὶ ἤρξαντο ἐξαπλούμεναι καὶ διασαλεύουσαι τὰς πεποιθήσεις τῶν Χριστιανῶν, καὶ ἐπειδὴ διὰ τῆς διαδόσεως τοιούτων ἀντιχριστιανικῶν ἰδεῶν ὁ θρησκευτικὸς ζῆλος ψυχραίνεται, ἡ πίστις ἐκπίπτει καὶ τὰ ἤθη ἐντεῦθεν χαλαροῦνται, διὰ ταῦτα νομίζοντες, ὅτι ἐκπληροῦμεν χρέος ἱερώτατον καὶ συντελοῦμεν τοῦτο μὲν εἰς τὴν ἐκρίζωσιν ἀσεβῶν καὶ ἀντιχριστιανικῶν ἰδεῶν, τοῦτο δὲ εἰς τὴν ἐμπέδωσιν καὶ κραταίωσιν τῆς εὐσεβείας καὶ πίστεως, ἀνελάβομεν καὶ μετεγλωττίσαμεν εἰς τὴν γλῶσσαν ἡμῶν τὸ σύγγραμμα τοῦ περιωνύμου Γυηττέη.

Ἡ μετάφρασις ἐγένετο εἰς γλῶσσαν ὅσον οἷόν τε καταληπτὴν καὶ πλουτισθήσεται διὰ πολλῶν ἑρμηνευτικῶν, ἐξηγητικῶν καὶ ἱστορικῶν σημειώσεων. Πολλὰ δὲ τῶν ἐν τῷ κειμένῳ θὰ διαλευκανθῶσι διὰ πλατύνσεων καὶ ἐκτάσεως τῶν λεγομένων. Τὸ βιβλίον, ὅπερ θὰ περιβάλληται καὶ τὴν σφραγῖδα τῆς ἐγκρίσεως τῆς Ἱερᾶς Συνοδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, κείπερ ἐκ 40 τυπογραφικῶν φύλλων ἀποτελούμενον. τιμᾶται ἀντὶ δραχμῶν ἕξ

Εὐελπιστοῦντες, ὅτι βιβλίον, ἐν ᾧ ἐπιστημονικῶς ἀνασκευάζονται αἱ ἀντιχριστιανικαὶ θεωρίαι καὶ αἱ ἀσεβεῖς κατὰ τοῦ Θεανθρώπου ὕβρεις τοῦ Ρενᾶνος καὶ ἐν ᾧ τοσαῦται θεολογικαὶ καὶ φιλοσοφικαὶ γνώσεις ἀναπτύσσονται καὶ τοσαῦτα ἄπορα ἐπιλύονται, θὰ τύχῃ τῆς προσηκούσης συνδρομῆς καὶ ὑποστηρίξεως, ἧς ἄνευ ἀδυνατοῦμεν νὰ ἐκδώσωμεν αὐτὸ ἀπαιτοῦν τρισχιλίας δραχμάς, ἐπικαλούμεθα τὴν συνδρομὴν παντὸς τοῦ Ὀρθοδόξου πληρώματος.

Οἱ βουλόμενοι οὐ μόνον νὰ ἐγγραφῶσιν, ἀλλὰ καὶ νὰ καταβάλωσι τὸ τίμημα ἅμα τῇ παραλαβῇ τοῦ βιβλίου, παρακαλοῦνται νὰ γράψωσιν εὐαναγνώστως τὰ ἑαυτῶν ὀνόματα, ἵνα δημοσιευθῶσιν ἐν τῷ τέλει τοῦ βιβλίου.

Ἐν Πάτραις τῇ 3ῃ Μαΐου 1873

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΝΕΣΤΟΡΙΔΗΣ

Καθηγητὴς ἐν τῷ ἐν Πάτραις Γυμνασίῳ

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

ἀνήκοντα εἰς τὴν περὶ Σύμης πραγματείαν.

Σελ.	Στήλ.	Γραμ.	ἀντὶ		διόρθ.
333	Α'.	18	Ἡ Σύμη, ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν. Ἡ νῆσος αὕτη κτλ.		*Ἡ Σύμη — ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν — ἡ νῆσος αὕτη κτλ*
»	Β'.	22	ἀντὶ Ὀθωμανο	—	*Ὀθωμανοὶ*
335	Α'.	37	ἀντὶ ἄρθρων	—	*ἄσπρων*
»	Β'.	34	ἀντὶ Ὀθωμανικοῦ	—	*Ὀθωμανοῦ*
336	Β'.	32	ἀντὶ ἐμπιρίας	—	*Ἐμπορικὸς*
337	»	24	ἀντὶ Σηπηλιὰ	—	*Συσκλιὰ*
»	»	37	ἀντὶ λέπρας	—	*λώθης*
338	»	12	ἀντὶ ὁτὲ	—	*ὅταν*
339	»	14	ἀντὶ ὑφ' ἃς	—	*καθ' ἃς*

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩ· Δ'. ΤΟΜΩ· ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΟΣ ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΑΘ' ΥΛΗΝ.

Α'. ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ.

Εἰσαγωγὴ εἰς τὸν Δ'. τόμον 3
Ὁ ἄνθρωπος ἐν μέσῳ τῆς δημιουργίας 45
Ἱστορία τῆς Ροὺθ 59
Ἑρμηνεία εἰς τὸ Πάτερ ἡμῶν 62
Ἡ Ἀλήθεια 93
Γνησιότης τῆς Νέας Διαθήκης 118
Ὁ Χριστιανισμὸς ἐν Κίνᾳ 120
Ἡ ἀνεκτίμητος ἀξία τῆς Ἁγ. Γραφῆς 182
Δι' ἡμᾶς 194
Περὶ τῆς ἐπιρροῆς τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῆς κοινωνίας 195 225
Ὁμιλία εἰς τὴν Κυριακ. τῶν Βαΐων 211
Θρησκευτικαὶ συναναστροφαὶ 269
Ἡ ὕπαρξις τοῦ Θεοῦ ἐκ τῶν ἔργων τῆς κτίσεως 289
Θαύματα ἐν Γαλλίᾳ 309
Πρόοδος τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐν Ἰνδίαις 343
Ἡ ἐκπαίδευσις ἀτελὴς ἄνευ τῆς Γραφῆς 353
Ὁ Ρενὰν καὶ ὁ Γυηττέης 380

Β'. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Ὁ χριστόφορος ὑπὸ Λέοντος Μελᾶ 4
Ὁ βασιλεὺς εὐθυμεῖ ἔμμετρ. μεταφρ. Φ. Βουτσινᾶ 14
Ἑρμηνεία συνοπτ. καὶ ἐκλεκτ. τῶν εὐαγγελίων. 117
Ὅμηρος (περιοδικὸν) 190
Δύο νύκτες μετὰ τοῦ πειρασμοῦ 286
Ἡ βίβλος τῶν βασιλέων ὑπὸ Δ. Ἰστρ. 360
Κωνσταντινιὰς ὑπὸ Μ. Γριμάνη 362

Γ'. ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ.

Ὁ μεταμεληθεὶς κακοῦργος 5
Πραγματεία περὶ μέθης καὶ καπνοῦ (συνέχ. καὶ τέλος) 8
Ἐπεισόδιον περιηγήσεως εἰς Περουβίαν 17
Ἐπιστολὴ τεθνηκότος (συνέχ. καὶ τέλος) 40
Ὁ Μαῦρος ἄνθρωπος 78. 137. 244. 295
Ἱσπαν. διήγ. ἐπὶ Πέτρου τοῦ σκληροῦ 112. 170. 217. 234
Τὰ κατὰ Πέτρον καὶ Χαρίκλειαν 276. 306 378
Μαξ-Κρόμαρ 36

Δ'. ΒΙΟΓΡΑΦΙΑΙ.

Ὁ Μιζχὰτ 6
Βίκτωρ Οὐγὼ 12
Τιτιανὸς 25
Ἰωάννης Στουάρτ Βλάκης 49
Γουτεμβέργιος 100
Ἰωάννης Φραγκίσκος Μαγκουάερ 105
Κωνστ. Ι Ἰπλιξῆς 121. 167
Βοσσουέτος Ἰάκωβος Βενέδικτος 166
Ἐδουάρδος Ἔβερετ 199
Μαρία Θηρεσία 203
Χριστόφορος Κολόμβος 208
Κωνσταντῖνος Ἀσώπιος 227
Διονύσιος Σολωμὸς 238
Γεώργιος Ἀβέρωφ ὁ ἐκ Μετσόβου 327. 344
Βενιαμὶν ὁ Λέσβιος 346
Στέφανος Παδεβᾶς 356
Ἄννα Ἀνδρον. Γ'. Παλαιολ. 366

Ε'. ΗΘΙΚΑ.

Περὶ δόξης 10
Ἡ τρομερὰ ἄλυσος 35
Μία προτροπὴ πρὸς τὰς ..... Κοινότητας 88
Γνῶμαι καὶ ἀποφθέγματα 95. 216. 265
Ἡ ἐλπὶς 104
Ὁ ἐνθουσιασμὸς 153
Προικοδοτλία 180
Περὶ ἀρετῆς 246. 298
Λόγος περὶ προορισμοῦ τοῦ ἀνθρώπου 250
Ἀνάλυσις Οἰκονομ. Ξενοφῶντος 262. 293
Περὶ ἀσχημίας 275
Ὁ Ἰούλιος Καῖσαρ καὶ τὸ ἀλφάβητον 288
Γνωμικὰ 303

ΣΤ'. ΚΑΘΙΔΡΥΜΑΤΑ.

Ἑλλ. ὀρφανοτροφεῖον 12
Τὸ Ἑλλ. ὀρφανοτρ. καὶ ὁ Σύλλ. Ὅμηρος 62

Ἠπειρωτικ. Φιλεκπ. Σύλλογος 134
Τὰ σχολεῖα τοῦ λαοῦ καὶ ὁ Φιλεκπ. Σύλλ. 174
Ἡ ἐν Κερασ. μετοχ. τραπεζ. Πόντος 177
Ὁ ἐν Ν. Ἐφέσῳ Φιλεκπ. Σύλλογος 213
Τὸ ἐν Τζομπανησίᾳ παρθεναγωγεῖον 230
Τὸ ἐν Κυδωνίαις Ἀναγνωστήριον 258
Ἡ ἐν Μιτυλήνῃ Λέσχη 262

Ζ. ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ.

Ἡ Χῶλα ἢ Χιλλάχ 15
Ἀϊδίνιον 16
Ἡ Μικρασία 20. 154
Νασλί 57
Ἀφροδισιὰς 58
Νέα Ἔφεσος »
Ἔφεσος 68
Χίος 116. 140
Ἡ νῆσος Κάλυμνος 176
Πλαιστίνη 221. 312
Σμυρναϊκὰ 231
Μαδαγασκαρη 249
Αἱ ὡραῖαι Ἀθῆναι 300
Ἡ νῆσος Σύμη 333

Η'. ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ.

Κίρκη 24
Περὶ τῆς Ἁγ. Γραφῆς κατὰ τὸν μεσαιῶνα 33. 65
Αἱ Μοῦσαι 37
Ι. Β. Ρουσσὼ 43
Νεοελληνικὰ ἀνάλεκτα 52
Τίμων ὁ μισάνθρωπος 83
Σμυρναϊκαὶ ἐπιγραφαὶ ἀνέκδοτοι 111
Ἡ μυθολογία συγκρινομ. πρὸς τὴν ἱστορ. 188. 236. 281. 330
Εἰσαγωγὴ εἰς τὸν Ὅμηρον 206
Φειδίας 284
Περὶ τῶν ἀρχ. Ἑλλ. λουτρῶν 360
Ἀρχαιολογικὰ 375

Θ'. ΙΣΤΟΡΙΑ.

Τὰ θεμέλια τῆς ἱστορίας 28 53 84
Ἱστορία τῆς ἀρχιεπισκ. Κύπρου 97 161 270 321.
Ἀστὶν καὶ Ἐσθὴρ 156
Ὁ κατακλυσμὸς 185
Ὁ Ἀττίλας 279

Ι'. ΠΟΙΗΣΙΣ.

Τ' ὀρφανόν 30
Τὰ πτηνά 36
Ἡ Ἀϊδίνιος αὖρα 38
Θεία λύρα 92
Ὀδυνηρὸς παιδίου θάνατος 94
Ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ 111
Ἡ νὺξ τοῦ νέου ἔτους 130
Ο ἐν ταῖς χιόσι τοῦ ὄρους ἀποκλ. χωρικός 182
Ἡ θεία χαρις 193
Προσφώνησις τῷ Ἁγ. Ἐφέσου 215
Ἄσμα συγχαρητήριον 231
Τὸ ἔαρ 257
Ταφος καὶ ῥόδον 258
Τὰ ὀρφανα ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μητρός των 267
Ἀνάμνησις τοῦ θανάτου κατὰ τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς 283
Ἀκροστιχὶς 285
Τῇ δεσποινίδι Καλλιόπῃ Χωρέμῃ 288
Χριστιανὸς θνήσκων 319
Ἡ πρώτη λύπη 349
Α'. ραψωδία Κωνσταντινιάδος 363
Ὁ χρόνος 373

ΙΑ'. ΦΥΣΙΚΟΙΣΤΟΡΙΚΑ.

Φυτὸν τῆς εὐαισθησίας 46
Κοκακτοῦ 48
Περὶ Μύσχου 83
Φαινόμενα τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς 91
Ὁ πάνθηρ 109
Ἡ ὄρυξ »
Κητοειδῆ 133
Οἱ σπόγγοι 175
Ἡ σασσάφρα 180
Τὸ μὴ μοῦ ἅπτου 181
Η καρυά 182
Ὁ ἵππος 183
Ἀμφίβια—Φῶκαι 223
Θαλάσσιοι ἵπποι—Ὁ ἱππόκαμπος 224
Τίνι τρόπῳ εὑρίσκει ἡ μέλισσα τὴν οἴκαδε ἄγουσαν 256
Ἡ Βασίλισσα Βικτωρία 329
Περὶ ἐλμίνθων 354

ΙΒ'. ΠΕΡΙΕΡΓΑ.

Τὸ ὄνειρον τοῦ Κοραῆ 56
Ἡ νεκροκεφαλὴ 59
Γάμος ἐν ὑψηλῷ φρέατος 61
Γυναῖκες βουτήκτριαι 109
Περίεργοι χάρται 117
Πάλη μονομάχου καὶ λεαίνης 213
Ἡ ὑψηλοτέρα δι' ἀεροστάτου πτῆσις 255
Αὐτόματος τοκετὸς μετὰ τὸν θάνατον τῆς μητρός 302
Αἱ θύελλαι. »
Οἱ ὑπὸ τῶν τίγρεων φονευόμενοι 348
Ἀερώδης σίφων »
Ποικίλα 379

ΙΓ'. ΑΝΕΚΔΟΤΑ.

Ἀνέκδοτον 64
Ἀνέκδοτον περὶ μικροσκοπίου 119
Ψευδοφιλανθρωπία 367

ΙΔ'. ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ.

Ἐπιστολὴ Δορ. Ἰστριάδος κτλ. 64
Λόγοι προτρεπτικοί. 74. 258
Τὸ Ἑλληνικὸν πνεῦμα 144
Ἐπιστολὴ μετ' ἀναφορᾶς πρὸς τὸν Πατριάρχην 165
Ἡ ἑορτὴ τοῦ ἐν Σμύρνῃ Ἑλλ. Λυκείου 310

ΙΕ'. ΕΦΕΥΡΕΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΑΛΥΨΕΙΣ.

Ἡ τυπογραφία 100
Ὁ τηλέγραφος 110
Ἀρχαιολ. ἀνακάλυψις περὶ κατακλυσμοῦ 186
Ἀνακάλυψις τῆς Ἀμερικῆς 208
Ποῦ εὗρον τὸν Αἰθιγκστόνα 350

ΔΙΑΦΟΡΑ.

Μεγάλη πρόοδος ἐν Ἰαπωνίᾳ 15
Πρόσφατον δρᾶμα 23
Λύσεις 32
Αἱ τελευταῖαι στιγμαὶ Καρόλου τοῦ ΙΕ. 67
Ἀπάντησις πρός τινα Τ. 77
Πολυποίκιλος χρῆσις τῶν δερμάτων τῶν ζώων 96
Παραράματα 96. 271. 320. 330 380
Πληθυσμὸς τοῦ κόσμου 115
» Ἰουδαίων ἐν Μολδοβλαχίᾳ 116
Ἡ ἡγεμ. Δόρα Ἰστριὰς καὶ ὁ Γερμ. τύπος »
Νέαι ἐκδρομαὶ εἰς τὸν ἀρκτικὸν πόλον »
Ἡ ἐπέτειος ἑορτὴ τοῦ μεγ. Πέτρου 117
Ἡ δουλεία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις 132
Ὁ συρμὸς « Δόρα Ἰστριὰς » 160
Ὁ καταβυθισμὸς τῆς κιδωτοῦ 172
Ὀλίγα περὶ Ἀγγλ. ἐμπορίου 190
Αἱ ἀπώλειαι τοῦ Γαλλ. στρατοῦ ἐπὶ τοῦ 20ετοῦς αὐτοκρ. Ναπολ. Γ'. 255
Ὁ σαλικὸς νόμος καὶ αἱ ἀκαδημίαι 283
Οἱ ἐν Γαλλίᾳ ἐθελονταὶ Ἕλληνες 287
Ὁ τηλέγραφος τοῦ Εἰρηνικοῦ 288
Ξένοι ἐν Φλωρεντίᾳ »
Εὐλογία εἰς τὴν ἄνω Βαυαρίαν 302
Περιπτώσεις ὑδροφοβίας ἐν Βαυαρίᾳ »
Ἐπαμινώνδας Δεληγεώργης πρωθυπουργ. τῆς Ἑλλάδος 305
Ὁδοιπορικαὶ ἀναμνήσεις 316. 326 375
Ἀγγελίαι 320 380
Περὶ ἐμπορίου 330
Αἱ γυναῖκες καὶ ἡ γεωργία 344
Περὶ τῆς ἀρχῆς καὶ προόδου τῆς ἐφημεριδογραφίας 348
Ἡ Ἰωάννα Ἀρκία 375

ΠΙΝΑΞ

ΤΩΝ

ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΩΝ.

Ἀθηνᾶ 3. 33. 65. 97. 161. 193. 225. 257. 289. 321. 353
Ὁ Μιδχὰτ πασσᾶς 7
Βίκτωρ Οὐγὼ 13
Μαγισσα Κίρκη 24
Ὁ Τισιανὸς 25
Μελπομένη, Ἐρατώ, Πολύμνια 37
Φυτὸν τῆς εὐαισθησίας 46
Κοκακτοῦ 48
Ἰωάννης Στουὰρτ Βλάκης 49
Ἡ Ροὺθ καὶ ἡ Ὀρφὰ 60
Ὁ κόμης Σκλόπης Δὲ Σαβράνα 72
Φριδερῖκος Χοπῖνος 73
Τίμων ὁ μιαάνθρωπος 83
Ἡ ἀλήθεια 93
Γουτεμβέργιος 101
Πιεστήριον 104
Ὁ κάνθηρ 109
Ἡ ὄρυξ 110
Κωνστ. Ι. Ἰπλιξῆς 121
Ὁ Ἰανὸς 129
Φάλαινα 133
Ὁ Χίου Γρηγόριος 144
Ἡ βασίλισσα Ἐσθὴρ 157
Βουσουέτος Ἰάκωβος Βενέδικτος 167
Σπογγαλιεῖς τοῦ Συρικοῦ πελάγους 176
Ὁ Νῶε ἐν τῇ Κιβωτῷ 187
Ἐδουάρδος Ἔδερετ 200
Χριστόφορος Κολόμβος 208
Ὁ Κολόμβος μετὰ τοῦ ἡγουμένου 209
Φώκη 223
Ἱππόκαμπος 224
Κωνστ. Ἀσώπιος 229
Διονύσιος Σολωμὸς 239
Ἡ βασίλισσα τῆς Μαδαγασκάρης 248
Ὁ βασιλεὺς » 249
Ὁ Μάϊος τῶν παίδων 257
Τὰ ὀρφανὰ ἐπὶ τοῦ τάφου τῆς μητρός των 266
Ὁ Ἀττίλας 280
Ὁ Φειδίας 285
Ἐπαμεινώνδας Δεληγεώργης 304
Τὸ ρόδον τῆς Ἰεριχὼ 313
Ὁ ὀβελίσκος τῆς Κλεοπάτρας 316
Ἡ πόλις Ἀλεξάνδρεια 317
Γεώργιος Ἀβέρωφ 328
Ἡ βασίλισσα Βικτώρια 329
Ἡ νῆσος Σύμη 341
Ἡ πρώτη λύπη 349
Στέφανος Παδοβᾶς 357
Ἄννα Ἀνδρονίκου Γ'. τοῦ Παλ. 367
Ἡ Αὐρηλιανὴ παρθένος 374

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ

ΤΩΝ

ΤΟΥ ΜΕΝΤΟΡΟΣ

ΦΙΛΟΜΟΥΣΩΝ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ.

ΕΝ ΣΜΥΡΝΗ.

—

Ο Σεβασμ. Μητροπολίτης Σμύρνης κ. Μελέτιος
Ο Θεοφιλέστ. Ἐπίσκοπος Μυρέων κ. Κύριλλος
Ο Πανοσ. Πρωτοσύγκελλος Σμύρνης κ. Νικόδημος
Ο Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Π. Τάφου κ. Ἱεροθεος
Ο Πανοσ. Δικαιοφύλαξ κ. Διονύσιος
Ο Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Καλλίνικος
Ο Πανοσ. Ἱερομόν. κ. Παγκράτιος Νέγρης
Ο Πανοσ. Ἱερομ. κ. Σερσφεὶμ
Ο Πανοσ. Ἱερομ. κ. Γερμανὸς
Ο Πανοσ. Ἱερομόναχος κ. Διον. Ζαγοραῖος.
Ο τοῦ Νοσοκ. αἰδ. Οἰκονόμος κ. Π. Γερακάκης
Ο Ἱεροδ. κ. Π. Δανιηλίδης, Ἀρχιδ. τοῦ Ἀγ. Σμύρνης.
Ο Ἱερολ. κ. Διον. Δ. Μ. Χαρικλῆς
Ο Ἱεροδιδ. κ. Λεόντιος Πετρίδης Ἄνδριος
Ο Ἱερολ. κ. Μελέτιος Ἐκκλησιάρχ. Ἀγ. Φωτεινῆς
Ο Ἱερολ. κ. Κύριλλος Ἐκκλησιάρχ. Ἀγ. Γεωργίου
Ο Ἱερολ. κ. Διονύσιος Ἐκκλησιάρχ. Ἀγ. Δημητρίου
Ο Μουσικολ. κ. Ἰ. Κορωναῖος Λαμπαδάριος Ἀγ. Φωτεινῆς
Ο Μουσικολ. κ. Φ. Ξανθίδης Πρωτοψ. Ἀγ. Αἰκατερίνης
Ο Μουσικολ. κ. Π. Μαυρουδῆς Πρωτοψ. Ἀγ. Ἰωάνν.
Ο Μουσικολ. κ. Χρῆστος Λαμπαδάριος Ἀγ. Ἰωάν.
Ο Μουσικολ. κ. Ἰωσ. Οἰκονομίδης Λαμπ. Ἀγ. Γεωργ.

—

Ο Ἐνδ. κ. Χ. Ν. Γιαννάκογλους Ἐθνάρχης
Ο Ἐκλ. κ. Σ. Τριανταφύλλης Ἕλλην Πρόξενος.

Οἱ Ἕλλογ. Κύριοι.

—

Κ. Ξανθόπουλος Γυμνασιάρχ. τῆς Εὐαγγ. Σχολῆς
Ἰωάννης Μάλλιος Ἑλληνοδιδάσκαλος
Γρηγόριος Μ. Μπούχλιας
Ἐ. Γιαννακόπουλος Ἀγγλοδιδάσκαλος 2
Γ. Κανάλες
Ὀδ. Κυνηγὸς
L. Cavé
Γ. Φραντζῆς
Κωνστ. Ἰωαννίδης
Νικόλ. Ἀγοραστός
Ἀνδρέας Κουρνιάκτης
Ἀντώνιος Ἰσιγόνης

Οἱ ἐξοχ. ἰατροὶ κύριοι.

—

Χ. Βενάρδος
Μιλτιάδης Ἐμμανουήλ
Σ. Καρακούσης
Μ. Κοσονῆς
Θεμιστ. Ἰατρός
Γ. Δάτρης
Δ Χόρος
Δ. Συμεών
Ζ Λαμπίσης

Οἱ ἀξιότ. κ. δημοσιογραφοι

—

Ἰάκωβος Σαμιωτάκης
Γρηγόριος Καρύδης
Ἀδ Χαμουδόπουλοι
Θ. Παράσχος
Σύνταξις « Μέλητος»

Αἱ Ἑλλ. Κυρίαι.

—

Σαπφὼ Λεοντιάς Διευθύντρια τοῦ Μεγ. τῆς Ἀγ. Φωτεινῆς Παρθεναγωγείου
Εσθὴρ Θ Σαβερίου ἰατροῦ
Μαριγὼ Σοφ. Τελατινιδὼφ
Παρασκευὴ Παπάζογλου
Χρυσούλα Σ. Μπαχτσαλῆ
Βασιλικὼ Μ. Γρηγοριάδου
Κωνσταντία Ψωμοπούλου
Κωνίτσα Γ. Μ Μπούχλια
Εὐγλωττία Γρηγορίου
Ἀρτεμισία Π. Γρηγοριάδου
Καλλιόπη Γ. Γρηγοριάδου
Αἰκατερίνη Εὐθυμίου
Ἑλένη Ζαρμπόνη
Ἀνθίππη Φοντρέ
Σοφία Φακοπούλου

—

Ὁ Σύλλογος «Ὅμηρος »
Τὸ Ἑλληνικ. Ὀρφανοτροφεῖον

Οἱ ἔντιμοι Κύριοι.

—

Ἀδ. Κιουπετζόγλου
Ἀνδρέας Βαλασκόπουλος
Ἀντώνιος Παρασκευόπουλος
Ἀδελφοὶ Ἠλιάδη
Ἀδελφοὶ Καστάνια
Ἀδελφοὶ Μητζοτάκη
Ἀχιλλεὺς Σ. Τσακίρογλους
Ἀθανάσιος Ζαχαρίου
Ἀλέξανδρος Ἰ Χριστοφίδης
Ἀντώνιος Ράπτης
Ἀγησίλ. Π. Ἀγγελόπουλος
Ἀθανάσιος Ι. Παπαδόπουλος
Ἀντώνιος Τιντιρόπουλος
Ἀθανάσιος Κουκουλᾶς
Ἀντών. Καμτσικίδης
Ἀλέξ Π. Νικ. Αὐλωνίτης
Ἀδ. Π. Γεωργίου
Ἀλκιβιάδης Ἠλ. Βοτέας
Ἀντώνιος Δ. Πεζάρος
Ἀλ. Καζάζη
Ἀθανάσιος Ἀγγελίδης
Ἀλέξανδρος Σ. Κοντολέων
Ἀρτέμιος Ἱερεμίας

Ἀλέξανδρος Κωτιάδης
Ἀλ. Παταγιάννης
Ἀχ. Μ. Καμπανάκης
Ἀριστ. Νάτσιος
Ἀθανάσιος Βουτσινᾶς
Ἀδελφοὶ Καλλιγέρη
Ἀδελ. Καράλη
Ἀθαν Δ. Ἀρναούτογλους
Βασίλειος Ν. Βογιατζῆς
Βασ. Ἀποστολίδης ζωγράφ.
Βασίλειος Βούρβαχης
Βασίλειος Διογένης
Γεώργιος Ἀνατολίτης
Γαβριὴλ Ροδοκανάκης
Γαβριὴλ Κλεάνθης
Γεώργιος Α. Δαμιανός
Γεώργιος Δικέφαλος
Γεώργιος Μπρουσαλῶφ
Γεώργιος Δ Λογοθετίδης
Γεώργιος Κ. Ὑπερίδης
Γεώργιος Ρεμβίκος
Γεώργιος Σεϊζάν
Γ. Δενδρινὸς
Γεώργιος Μαυρῖκος
Γεώρ. Μ. Κοντολέων
Γεώργιος Βαρδόπουλος
Γ. Κωνσταντίνου
Γρηγόριος Τζαντινόπουλος
Γεώργιος Κοράλης
Γεώργιος Σαββόπουλος
Δημήτριος Γ. Βασιλακάκης
Δημήτριος Ραπτάκης
Δημήτριος Ἀξαρλῆς
Δ. Κ. Ἀθανασάκης
Δ. Ράκαλος
Δημήτριος Ἰακ. Ψαρόπουλος
Δημήτριος Βαφέας
Δημήτριος Σαραντινίδης
Δημήτριος Ζαχαρίας
Δημήτριος Ἀργυρόπουλος
Δημήτριος Βαρδακτσῆς
Δημήτριος Ι. Ψάλτης
Δημήτριος Φοντριὲ
Δημήτριος Βραβαρίδης
Δημήτριος Ζαφειριάδης
Δημήτριος Παναγιωτίδης
Ἐμμανουὴλ Βαμβακίδης
Ἐμμανουὴλ Πουτούδης
Εὐστάθιος Κουμαριανὸς
Ἐμμανουὴλ Μελάνος
Ἐμμανουὴλ Α Βασιλακάκης
Ἐμμανουὴλ Παπαδόπουλος
Ἐπαμ[illegible] Παπαδόπουλος
Ἐμμα[illegible]ατάκης
Ἐυ[illegible]ίας

Ἐμμανουὴλ Τοξόπουλος
Ἠλίας Παπαδόπουλος
Ἠλίας Βασιλείου
Ἡρακλῆς Γερμανὸς
Θεόφραστος Ἰωαννίδης
Θεόδωρος Κοπιλάκης
Θεολόγος Κούλαλη
Θεοδόσιος Βέρας
Θωμᾶς Θωμαΐδης
Θεμιστοκλῆς Οἰκονομίδης
Θεόδωρος Ἰωαννίδης
Ἰωσὴφ Κέππετζης
Ἰωάννης Β. Μιχαλάκης
Ἰωάννης Ν Ποῦλος
Ἰ Σωκόπουλος φαρμακοποιὸς
Ἰωάννης Βανέλης
Ἰωσὴφ Φωτιάδης
Ἰωάννης Καταλάνος
Ἰωάννης Παντολέων
Ἰ Βλαντῆς
Ἰωάννης Κήττας
Ἰορδάνης Ἰωσηφίδης
Ἰωάννης Κρουσολέντης
Ἰωάννης Κυριακίδης
Κ Ι. Πρωτοπάτσης
Κωστῆς Ἰωαννίδης
Κωνσταντῖνος Ἀνατολίτης
Κωνσταν Σαριγιαννάκης
Κωνσταν. Γαβριὴλ
Κωνσταν. Δ Βασιλειάδης
Κωνστ. Γεωργιάδης
Κίμων Ἀλεξάνδρου
Κίμων Μάγνης
Κυριάκος Σ Ρέκος
Κωνστ Ψάλτης
Κ. Ἰωαννίδης Τζεμπερτζῆς
Λεωνίδας Παπαδόπουλος
Λουκᾶς Σαδούκας
Μιχαὴλ Ἐμμ. Ζωγράφος
Μηνᾶς Π. Μπατᾶς
Μιχαὴλ Κρητικὸς
Μιχαὴλ Νικολαΐδης
Μιχαὴλ Βαλλῆς
Μιχαὴλ Δημητρίου
Μάρκος Παλλαμάρης
Μιχαὴλ Δ. Ζαφειρόπουλος
Μιχαὴλ Γαβριηλίδης
Ν. Οἰκονομίδης
Ν. Α. Δαμιανὸς
Ν Χέλμης
Ν Γεννάδιος ζωγράφος
Ν. Πανουσιάδης
Ν Α Δάλλας
Νικόλαος Ἀντωνιάδης
Νικολα[illegible] Ν. Παλαιολόγου

Νικόλαος Αὐγουστῆς
Νικόλαος Σῶκος
Ξενοφῶν Σολομωνίδης
Πέτρος Μισιρλιάδης
Π Δ. Ἀλεξάνδρου
Π Ι. Λήμνιος
Πέτρος Ρώσσης
Πανταζῆς Α. Παυλίδης
Πέτρος Σκίτμωρ
Παναγιώτης Σκουρτέλης
Περικλῆς Ζαραχάνης
Πανανὸς Σατὲς
Πανανὸς Τέκτων
Πολύδωρος Μιχαηλίδης
Π. Τάσος
Στασὸς Στεφανόπουλος
Στέφανος Καρλόγλους
Στυλ. Χρουσάκης
Στυλ. Δεσίπρης
Σταῦρος Ι Ζερμπίνης
Σταῦρος Χ Μιχαὴλ
Σπυρίδων Θ. Φόρου
Στυλιανὸς Κοντολέων
Σωκρατης Δικέφαλος
Φραγκούλης Σκοῦρσος
Φίλιππος Νομικὸς
Φίλιππος Μάλλιος
Χαράλ. Χ Παλαιολόγου
Χαράλαμπος Παντολέων
Χ. Ἀγγελόπουλος

Τῶν μαθητῶν τοῦ Ἑλλ. Λυκείου.

Οἱ κύριοι.

Ν Δ. Δασκαλόπουλος
Κωνστ. Ἀ. Λυτζερόπουλος
Νικόλαος Μιχαηλίδης
Ἀλέξανδρος Ν. Ἰορδανίδης
Εὐστ. Α. Δελιγιαννόπουλος
Ἀντ. Β. Πατούνας
Μιχαὴλ Π. Βασιλείου.
Ἀντώνιος Χ Ραρτόπουλος
Ἰωάννης Κ Γεωργιάδης
Ἀρτέμιος Χρηστίδης
Ἀλέξανδρος Μίλλ
Γεώργιος Δ Παπουτσάνης
Δημ Χ Νικολάου
Δημ Χαραλ. Κελαϊδίτης
Ζαννῆς Ἐ. Αἰκατερίνης
Περικλῆς Π Βασιλείου
Ἀθανάσιος Ν. Μελέλης
Εὐστρ Χρυσαΐδης
Ἀχιλ. Εὐστρ. Τσαμπάζης

Κλήμης Κ. Εὐθυμιάδης
Γεωργ. Καλλιάδης
Μιλτ. Ἰγν. Ζαχαρόπουλος

ΕΝ ΙΜΕΡΙΩ (Σεβδίκιοϊ)

Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Παΐσιος
Ἡ βιβλιοθήκη τῆς σχολῆς
Ὁ ἐλλογ. κ. Στυλ. Μεταξᾶς Ἑλληνοδιδάσκαλος

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Νικόλαος Καρακώστας
Ἀντώνιος Χατζῖκος
Ἰωάννης Καλογερόπουλος

ΕΝ ΤΟΥΡΜΠΑΑΙ

Ὁ ἔντ. κ. Ἰωάννης Σπανός.

ΕΝ ΒΑΝΤΗΡΙΩ

Ο πανοσ. Πρωτοσύγκελλος τοῦ Ἁγ. Ἡλιουπόλεως κ. Ἄνθιμος
Ο ἱερολ. κ. Παρασκευᾶς ἱεροδιάκονος
Ο ἐξοχ. κ. Ν. Βαλασσόπουλος ἰατρὸς

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Νικόλαος Πετρακίδης
Ἀλέξανδρος Π. Γ. ἀλληλοδιδ.
Παναγ. Κανᾶς
Ι. Κανᾶς
Λεωνίδας Μανουσόπουλος
Χ. Τζανῆς Δ. Ἀναγνώστης
Μιχαλάκης Κρητικὸς
Ἰωάν. Χ. Ψάλτης
Νικολάκης Μιχαηλίδης

ΕΝ ΟΔΕΜΗΣΙΩι.

Ὁ ἱερολ. κ. Μελέτιος Θεοχαρίδης ἱεροδιάκονος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Ἀδελφοὶ Κυριακίδαι
Ἰωάννης Λαδόπουλος
Ἰωσὴφ Νικολαΐδης
Λεωνίδας Ἀρνάκης
Ἰωσὴφ Χ. Μιχαὴλ Λέσβιος
Γεώργιος Χ. Εὐστρατίου Λέσβιος
Νέστωρ Ι. Μασγανᾶς
Ἀντώνιος Λαβδαῖος
Κυριακὸς Κεμμαλμάζης
Γεωργ. Σαγουλόπουλος
Διονύσιος Χ. Ἰωακείμ
Παναγ. Φραντσέσκου

ΕΝ ΘΗΡΟΙΣ.

Ὁ μουσικολ. κ. Ἀρτέμιος Π. Σταυρίδης ἱεροδιάκονος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Δημήτριος Χ. Κωνσταντίνου
Ἰγνάτιος Ζαχαρόπουλος
Χ. Στυλιανὸς Κωνσταντίνου
Ἐμμανουὴλ Ζαφειρόπουλος
Ἰωάννης Λήμνιος
Ἀντώνιος Κατσαρὸς

ΕΝ ΑΪΔΙΝΙΩ.

Ὁ πανοσ. σκευοφύλαξ κ. Κύριλλος
Ὁ ἱερολ. ἱεροδιάκονος κ. Ἀθανάσιος Σάμιος 3

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Νεοκλῆς Ροδοκανάκης.
Ἰωάννης Μισθός.
Ἀθανάσιος Χ. Δήμου.
Χ. Ἀπόστολος Χ. Ἀθανασίου.
Μικὲς Σκοῦρσος.
Κωνσταντῖνος Ἀδαμόπουλος.
Κωνς. Χ. Ἰωάννου Λέσβιος.
Ν. Παππαδάκης Ἠλ.Πράκτ.
Ἰωάννης Γ Λεωνίδα.
Θεόδωρος Σαμαρᾶς
Συμεὼν Ι Χ Συμεών,
Δημήτριος Χ Βασιλείου.
Ζαννῆς Νικολάου.
Ἐμμανουὴλ Χ Δήμου.
Γεώργιος Ματᾶς
Ἐμμανουὴλ Ἀντωνακάκης.
Παντᾶς Ἀντωνίου Λέσβιος
Μιχαὴλ Π. Κωνσταντίνου.

ΕΝ ΝΑΣΑΙΩι.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.

Χ. Μιχ. Δ Σερεμὲς Λέσβιος
Μιλτιαδ. Ξενουδάκης ἰατρὸς
Δημ. Μαυρομιχάλης ἰατρὸς
Κωνσταντῖνος Νικολαΐδης
Γεωργ. Γεωργαντζόγλους
Ἀθανάσιος Σταυέλης
Ζαχαρίας Κωνσταντίνου
Εὐστράτιος Ζαλούμης Λέσβιος
Ἀλκιβιάδης Σακελίων
Ἡ Σχολή.

ΕΝ ΝΕΑ ΕΦΕΣΩ!

Ὁ πανος κ. Τιμόθεος ἱερομ.
Ὁ ἱερολ. κ. Ἰωακείμ ἱεροδ.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Παῦλος Μαυρουδιάδης
Χρῆστος Πολίτης ἰατρὸς
Ἀλέξιος Μιχαλόπ. Ὀλλ. Πρ.
Θεόδωρος Δουκάκης
Δ. Ξ. Ἀλεξάκης
Ἀντωνάκης Γεωργίου Λέου
Ζαχαρίας Γεωργίου
Δ Μ. Γκράτσου Ἑλληνοδ.
Κων. Σαλματάνης ἀλληλοδ.
Δημ. Εὐσταθ. Κουκουτσάκης
Κωνς. Αὐγ. Βεϊνόγλου
Ἀλεξ. Διαμαντόπουλος
Ἀλεξ. Συννεφιᾶς
Σπυρίδων Βαχάρης
Κωνς. Φαναράκης
Ὁ Φιλεκπ. Σύλλογος «Σύμπνοια»
Δημήτριος Ἀσημακόπουλος

ΕΝ ΑΛΑΤΣΑΤΟΙΣ

Ὁ πανοσ. Ἀρχιμ. τοῦ Ἁγ. Κρήνης κ. Καλλίνικος
Ὁ πανοσ. κ. Μελέτιος Μαλακίδης διδάσκ.

ΕΝ ΚΡΗΝΗ

Ὁ Θεοφιλ. Ἅγ. Κρήνης κ. Ἀμβρόσιος

ΕΝ ΒΡΥΟΥΛΛΟΙΣ

Ὁ πανοσ. Ἅγ. Ἀρχιμανδρ. κ. Διονύσιος
Ὁ πανοσ. Ἅγ. Σύγκελλος κ. Πανάρετος
Ὁ πανοσ. Ἱερομόναχος κ. Καλλίνικος
Ὁ Ἱερολ. Ἱεροδ. κ. Πανάρετος
Ὁ ἀξιότ. Σύλλογος «Παλιγγενεσία»
Τὸ ἀξ. Ἀναγ. «Ἀναξαγόρας»
Ὁ ἐλλογ. ἑλληνοδιδ. κ. Ἠλίας Εὐκλείδης
Π εὐγ. κυρία Κλεονίκη Βάρδογλη

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Γεώργιος Τενεκίδης
Στέφανος Σουλίδης
Γ. Χαραλαμπίδης
Κωνστ Κωνσταντινίδης
Στυλιανὸς Χ. Κουκοῦ
Ἀντώνιος Μιλάνος
Κωνσταντ. Φραγκίσκου
Χ. Ἀπόστολος Γιαρομαγάνης
Εὐθύμιος Βεϊνῆς
Ἰωάννης Πλουμᾶς
Π. Σαλματάνος
Δημήτριος Ψάλτης
Π. Ἀνδρουδάκης
Ι. Σαμολαδᾶς
Μιμῆκος Ποντίκης

Γεώργιος Πατακίδης
Χ. Παρασὸς
Δημήτριος Πολίτης

ΕΝ ΜΕΝΕΜΕΝΗι.

Ὁ παν. ἀρχιμ κ Χρύσανθος
Ὁπαν. κ Νικηφ Νικολαΐδης.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.

Ἀντώνιος Κρασσᾶς ἰατρὸς
Δημήτριος Ὑψηλάντης
Σάββας Ἠλιάδης
Ἀντώνιος Π Λοΐζου
Μιχαὴλ Τσολάογλους.
Ἰωάννης Μπακιρτζῆς
Σταμάτιος Βρεττὸς
Ἐμμανουὴλ Καγιάσογλους

ΕΝ ΝΕΑΙΣ ΦΩΚΑΙΣ

Ο ἔντ. κ. Γρ. Χ. Ἀναστασιάδης

ΕΝ ΓΚΙΑΟΥΡ-ΚΙΟΙ.

Ὁ ἀξιοτ. κ. Δημ. Γ. ἰατροῦ Ἀναγνωστόπουλος.

ΕΝ ΧΟΡΟΣ-ΚΙΟΙ.

Ὁ πανοσ. ἀρχιμ. κ. Πολύκαρπος.

ΕΝ ΜΑΓΝΗΣΙΑ

Ο Θεοφιλέστατος ἐπίσκοπος Χρηστουπόλεως κ. Ταράσιος.
Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης καὶ Ἱεροκῆρυξ τῆς Α. Σ. τοῦ Ἁγ. Ἐφέσου κ. Σωφρ. Ἀργυρόπουλος
Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Δωρόθεος
Ὁ αἰδ. κ. Γαβριὴλ πρωτοψ.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Ἰω. Χ. Δαπόντες Σχολάρχης
Κωνστ. Παρασκευᾶς νομοϊατρὸς
Ι. Φλετωρίδης Διδάσκαλος
Δ. Κωνσταντίνου φαρμακοποιός

ΕΝ ΤΖΟΜΠΑΝΗΣΙΑ.

Ὁ πανοσ. κ. Ἀγαθάγγελος ἱερεὺς Κόλδερε
Ὁ ἱεροδιδ. κ. Πανάρετος Κύπριος.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.

Γεώργιος Βλασιάδης
Βασίλειος Χρηστίδης
Γεωργ. Ρουμελιώτης
Ἰάκ. Διδάσκαλος Καρογλανιέ
Ι Π. Σακελλαρίδης
Παναγ. Σκαλκίδης Λάκων
Ἀπόστολος Καμπούρογλου

Δ. Π διδάσκαλος Κόλδερε
Χαράλαμπος Χρηστίδης.

ΕΝ ΚΑΣΑΜΠΑ

Ὁ ἱερολ. κ. Καλ Μελαγχρινὸς ἱεροδιακ
Ὁ ἐλλογ. κ Μοντεσάντος.

ΕΝ ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΙΑι.

Ὁ πανιερωτ. Ἅγ. Φιλαδελφείας κ. Διονύσιος
Ἡ Ἑλλ. Σχολὴ Φιλαδελφείας

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Ἡρακλῆς ἐφένδης Παύλου
Γρηγόριος Γ. Κράλογλους.
Παντολέων Κ. Κυρέζογλους
Ἀδελφ. Μιχαηλίδαι
Γεώργιος Νικολαΐδης

ΕΝ ΑΞΑΡΙΩι.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Χρυσόστομος Χ. Ἰωάννου
Γεώργ. Χ Εὐστρατίου
Γ. Παναγίδης Ἑλληνοδιδάσκαλος
Ἰωάννης Ροζέλλος Ἰατρὸς
Χ. Μιμῆκος Χ. Μουράτου
Κωνστ Γ. Ἀναστασιάδης
Ἀναστάσιος Κυριάκου
Μάρκος Χ. Ἀθανασίου
Νικόλαος Ἐμμ. Νοταρᾶς
Δημήτριος Ἠλία Γραγτζῆς
Ἀθανάσιος Π. Ρούσογλους
Σπύρος Νικολάου
Χ Ἐμμ Χ Μακρὺς
Μιχαὴλ Ν. Ἀντωνιάδης
Κάρπος Χρήστου
Νικόλαος Γεννηματᾶς ἰατρὸς
Τόλγιος Στεργιόπουλος
Ἰ Γεωργίου Πουρύσβαλης
Μῆντζος Μακεδὼν
Κωστῆς Ἀναστασίου

ΕΝ ΓΙΟΡΔΕΣΙΝ.

Ο αἰδ. Παπᾶ κ. Χριστοφῆς Π. Γρηγορίου Ρόδιος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Σταῦρος Ν. Βαφόπουλος
Στ. Δημητρίου ἐκ Μιτυλήνης
Παναγ. Σπαρτόπουλος ἰατρὸς
Χρῆστος Χ. Μιχαὴλ
Χ. Χαραλάμπης Χαραλάμπου
Θεολόγος Λαζάρου
Ν. Γεωργίου διδ. Καγιτσικίου
Ἀναγνώστης Δημ. Ἴμβριος

ΕΝ ΠΕΡΓΑΜΩι.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Π. Θ Οἰκονομίδης
Ν. Ἀγγελόπουλος.
Ἰωαν. Α Καμπουρόπουλος
Γαρύφαλος Δημητρίου.
Παναγιώτης Τζάννου

ΕΝ ΚΥΔΩΝΙΑΙΣ.

Ὁ Θεοφιλες. ἐπίσκοπος Ἐρυθρῶν κ. Διονύσιος
Τὸ Ἀναγν «αἱ Κυδωνίαι»

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Δ. Χ Ἀθανασίου
Π. Ἀθανασιάδης
Ἀνδρέας Τόμπρας
Κ. Δ. Ἀποστολίδης
Δημ Γιαννῆς
Π Μαντζούνης
Ἀλεξ Στρατηγέλης
Ι Τριανταφυλλίδης
Μιχαὴλ Ζερβοῦ
Ἀπόστολος Καρτσακλῆς
Ν Κοτρώνης
Ι Κωντῆς
Θεοχ Πεταλᾶς
Ἀλέξανδρος Κουρκχάνης
Εὐαγγ Οἰκονομέλης.
Εὐαγγ. Σαλιάρης
Ν Λυμπούσης
Ἐμμ Βουρνάζος
Ἀπός. Ἀθανασιάδης
Γεωργ Σαρυβαξιβάνης
Ἀγάθων Λουκίδης
Νικόλαος Γονατᾶς
Ἀπος. Κυρλῆς
Γεωργ Πλέλης
Κωνς Εὐστρατίου
Ι Κάδος
Κωνς Χ Δημητρίου.

ΕΝ ΜΟΥΡΣ-ΑΛΗ

Οἱ ἀξιότ. κύριοι

Ἀριστείδης Ἰ. Τσακιρογλους
Κωνσταντῖνος Ἰωάννου

ΕΝ ΜΟΣΧΟΝΗΣΙΟΙΣ

Ὁ Θεοφιλ Ἐπίσκοπος Μοσχονησίων κ Παΐσιος

ΕΝ ΓΕΝΙΤΣΑΡΙΧΩΡΙΩ

Ο πανοσιολογιώτατος ἐξαρχος κ. Γρηγόριος
Ο ἀξιότ. κ. Κων. Δ. Πατήστα
Ο ἐλλογ. κ. Χριστοφ. Κατάρας διδάσκ.

ΕΝ ΑΔΡΑΜΥΤΤΙΩι

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Μ Κ Ἀναριδης
Π[illegible] Μα[illegible]ελης
Παναγ Χ. Γιαννάτζογλους
Σταυράκης Καραμάνος
Ἀριστοτέλης Ἀθανασιάδης

ΕΝ ΒΑΤΟΥΜ.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Χαραλ. Συμεωνίδης
Ν. καὶ Κ. Ἐφραιμίδαι
Ἀναστ. Ἀδαμίδης
Γεωργ Η. Κεσόγλου
Κ. Ι. Καππίδης Σουρμενίτης
Γεωργ. Νέννου
Ἰ. Μπενλῆς

ΕΝ ΚΕΡΑΣΟΥΝΤι

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Ἀδελ. Κ. Κωνσταντινίδαι
Κωνστ Χ Πισάνης
Μ Μαρούλης ἰατρὸς
Β. Ἀργυρόπουλος
Χαραλ. Ταυρόπουλος
Εὐθυμ. Στεφανίδης
Μιλτ. Παππαδόπουλος
Πολυχρόνιος Εὐκαρπίδης
Ἠλίας Παππαδόπουλος
Ἡ Βιβλιοθήκη τῶν σχολείων

ΕΝ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤι

Ὁ Σύλλογος «ὁ Ξενοφῶν»
Τὸ Ἀναγ. «τῶν Ἐξωτείχων»

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Θ. Σπαθάρης ἰατρὸς
Θ. Τριανταφυλλίδης
Ν. Σιργανίδης

ΕΝ ΤΑΙΓΑΝΙΩ

Ἡ ἀξιότ. κυρία

Ἐλίζα Χριστοδούλου

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Κοσμᾶς Π. Κατσαΐτης
Χριστοφῆς Κ. Λασκαρίδης
Ἠλίας Ζωγραφίδου
Νικόλαος Ραπτόπουλος

ΕΝ ΟΔΗΥΣΩ

Ὁ ἀξιοτ. κ. Ἰ. Λαμπρινὸς

ΕΝ ΙΒΡΑΙΛΑ

Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Γρηγ. Γῶγος 10
Ἡ ἀξιοτ. Σύνταξις τῆς ἐφημ. «Οἱ Σύλλογοι»

ΕΝ Γ ΛΑΖΙΩ

Οἱ ἐλλόγ. κύριοι

Ἰ. Δημητριάδης } διδ. ἐν τῷ ἐκ-
Γ. Κυριακὸς } παιδ Βενιέρη

ΕΝ ΑΔΡΙΑΝΟΥΠΟΛΕΙ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Α. Δημητριάδης
Α. Θαλασσινὸς
Κ. Ζουπὰν ἰατρὸς
Πολυδ. Παππᾶ Ἰωάννου ἰατρὸς
Ἰωάννης Πατσούνας
Θ. Παρασχίδης
Τ. Παπαδόπουλος
Ἀντώνιος Ν Νικολάου
[illegible] Στεφανίδης
Δ. Γεωργούδης

ΕΝ ΑΙΝΩ

Ὁ ἀξιότ. κ. Ἰωαν. Ρόσσης
Ἄγγλ. Ὑποπρόξενος
Ὁ ἀξιότ. κ. Ἀριστοφάνης Χ. Ἀναστασίου

ΕΝ ΚΙΣΣΑΝΗ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Φ. Ἰωαννίδης
Κ. Ἰωαννίδης
Ἰ. Κωνσταντινίδης
Κωνστ. Δημητρίου
Κομν. Ἰ. Κομνηνοῦ
Ἰωάννης Γεωργίου

ΕΝ ΚΑΛΑΜΠΟΛΕΙ.

Οἱ ἀξιοτ κ κ Αδ. Πανδερμαλῆ ——

ΕΝ ΡΑΙΔΕΣΤΩι.

Ὁ ἀξιοτ. κυρ. Κωνς. Γεωργιάδης.

—

ΕΝ ΤΕΡΑΩΗι

Ὁ Θεοφιλ. Ἅγ Συνάδων κ. Δοσίθεος
Ὁ ἐλλογ κ. Ι Γραμματᾶς πρόεδρ. τοῦ Συλλόγου

——

ΕΝ ΒΙΖΥΗι.

Ὁ ἀξιοτ. κυρ. Μιλτιάδης Κ. Λογοθετίδης
Ὁ ἐλλογ. κυρ. Εὐρρ. Σεργιάδης.

—

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Ἡ Α Θ. Π. Ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἄνθιμος ὁ ΣΤ'.
Ἡ Α. Σ. ὁ Ἅγιος Τυρνόβου Γρηγόριος
Ἡ Α. Πανοσιολ. ὁ Μέγας Πρωτοσύγκ. Δ. Εὐελπίδης
Ἡ Α. Π. ὁ Νικηφόρος Γλυκᾶς καθηγητὴς τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Χάλκης.
Ἡ Α Σ ὁ Ἅγιος Ἀργυροῦπόλεως Ἀθανάσιος
Ἡ Α Π. Ὁ Ἅγιος Σβορνικίου Διονύσιος
Ο ἱερολ. κ. Ἀγαθάγγελος Στεφανάκης Ἱεροδιδάσκαλος
Ὁ αἰδ. Παππᾶ Γεώργιος προεστὼς Εὐαγγελιστρίας
Ο πανοσ. Εὐγένιος Ξηροποταμηνὸς Ἀρχιμανδρίτης
Ο πανοσ Νικόδημος Ἀρχιμανδρίτης
Ο πανοσ Ἰάκωβος Ἀρχιμανδρίτης
Ο πανοσ [illegible] (πνευμ. [illegible] τοῦ Ἁγ. Νικολάου
Ο ἱερολ. Μεθόδιος ἱεροδιάκονος
Ο Ἑλλ. Φιλολ. Σύλλογος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.

Θ. Α. Κοσούδης
Ἀλεξ Σ. Ραλλης
Θρασυβ. Γιάνναρος
Γ. Βαφειάδης
Τιμολέων Γ. Πάππης
Α. Ε Εὐσταθιάδης
Ἀθ. Ἀλεξανδρίδης
Γ. Χριστοδούλου
Κωνς. Πανώριος
Κ. Γ. Λαμπρος
Εὐστρατιος Ψαρᾶς
Κωνς. Γεωργιάδης
Ἀντ. Κ. Ἀραπογλου
Δ. Λαμπίκης
Κωνς. Καραπάνος
Λεσχη Χρυσουπόλεως
Γ. Δεκαριστος
Κ. Ρηγόπουλος
Μιλτιάδης Φωκᾶς
Ἀδελφοὶ Δεβροβίτς
Παῦλος Νεοκλῆς
Νικόλαος Κ. Νικολαΐδης 2
Δ. Φ. βιβλιοπώλης
Ἀδελφοὶ Ξηραδοπούλου
Προδρ. Βασιλειαδης
Παχ. Μ Γρυπιότης
Δ. Τσαμπροδοπουλος
Θ. Χ. Μοσχόπουλος 2
Δ. Ρεβελακης
Κωνς. Ἰγνατίου
Φραγκίσκος Κροκόδειλος
Ἰωαννης Μετρητίκας
Ν. Μπεκῦρος
Μιχ. Βασιλειαδης
Χρηστος Καλουῆς
Ἀδελφοὶ Συρναίου
Α. Γεωργιαδης
Α. Γιωροπουλος
Βασιλειος Δ. Φρυδᾶς
Χρηστος Νικολαΐδης
Ἀθαν. Μιχαηλίδης
Ἀθανασιος Ρετζος
Ἀδελφοὶ Δεπαστα
Ν. Τραυλος
Ἀρίσταρχος Βαλλιάνος
Ν. Σ. Νικολαΐδης
Ἀντ. Δρακος
Ι. Καραζερης
Ἰορδάνης Βασιλείου
Ἀριστ. Σεμελᾶς
Ζαχαρ. Ἀλεξανδρίδης
Σταῦρος Κεπετζῆς
Ν. Μ. Βουτζῆνος
Δ Ξανθοπουλος
Γ. Γιαμαλίδης
Βασ. Θεοδωρίδης
Μιλτ. Κραβδοκυράκης
Βασ. Δημητριάδης

Χρηστάκης Ἐφένδης
Νικολάκη ἐφένδης Χαραλαμπίδης
Ἡ εὐγ. κυρία Μαρσὰν
» » Κρικότσου
» » Δέλτα
Μιχαὴλ Λενὸς
Ἀμβρόσιος Ι. Χατζόπουλος
Πέτρος Θωμᾶς
Θεμ. Δ. Γαϊτανάκης
Ἰαχ. Ἰωαννίδης
Γρηγόριος Φρόδης
Ν. Μαλέας
Ι. Β. Ρέτσιος
Ἀνέστ. Παππαδόπουλος
Λάζαρος Μαντζαρῖνος
Κ. Θωμαΐδης
Δ. Α. Κεπετζόγλους
Α. Ταστσογλους
Κ. Εὐαγγελινόπουλος
Θεοχ. Ἰωαννίδης
Ἰωαν. Νικολαΐδης
Α. Ἀναγνωστόπουλος
Γεώργ. Γρημάνης
Δ. Μπούλης
Κ. Α. Ραφτόπουλος
Ἀδελφοὶ Καραμφύλλη
Ἀδελφοὶ Βιτάλη
Ἀδελφοὶ Τριανταφύλλη
Γ. Καραμπατῆς
Χρ. Γρηγοριάδης
Γ. Βίτσος
Τριανταφ. Παλαλίδης
Φωτ. Καλφογλους
Ἀνας. Λαμπρίδης
Ν. Σ. Ἅγας
Γ. Εὐτυχίδης
Γ. Ἰωαννίδης
Χρ. Μπαξεβανογλους
Κ Παπαδόπουλος
Κ. Ἀθανασιάδης
Α Ι. Λαμπίκης
Ι. Σταύρου
Κ. Γεωργιάδης
Μ Γενήδουνιας
Ν. Σπανδονῆς
Γ. Λογοθετίδης
Ἀθαν. Μαυρογέλαστος
Ἀντ. Παππης
Δημ. Μάρδας
Ἀθ. Κ. Νικολόπουλος
Ἀλ Ἰωάννου
Ἀθανασιος Χρηστίδης
Διονυσιος Ἀσάνης
Μ. Κυριαζῆς
Τηλ. Πορμαζίδης
Ἀθ. Ἀγαπητὸς
Παν. Δημητριάδης
Γ. Χ Γεωργίου
Γ. Ἀναστασιάδης φαρμακοποιὸς
Βασιλικοπουλος
Χαρ. Τσιτσῆς
Γ. Μαράκης
Εὐγένιος Κύριλλος
Κυρ. Μ. Χρυσοσφαιρίδης
Λεων. Καραγιαννόπουλος
Λ. Πρεβεζιώτης
Δημοσθένης Πετρίδης
Μαρκ. Δαμιράλης
Θ Κωνσταντινίδης
Ι. Θ. Τσοῦχλος
Π. Ἀθανάσοβικ
Μ. Οἰκιάδης
Δημ. Ἀνταλλῆς.
Α. Βαρότζης
Θ. Γεωργιάδης ἰατρὸς
Α. Σιώτος
Σλαβείκωφ
Ν. Νικολαΐδης
Γρηγ. Κωνσταντινίδης
Αρις. Μηνιάτης
Θ. Ἀποστολίδης
Ἰωάννης Μπάρας
Λέσχη «ἡ Μικρὰ Ἀσία»
Ἰακ. Ἀρτεμιάδης
Στ. Ἰωάννου ἐκ Φαν. Σηλυβρίας
Γ. Ι. Γιαπισίογλου ἐκ Νεαπόλ. Καππαδοκίας
Εὐσταθ. Σεργιάδης ἐκ Σηλυβρίας

Ἐπ' ἀνταλλαγῇ.

Ἐφημ. Νεολόγος
» Βυζαντὶς
» Θεατὴς
Ἀγγελάκης 2
Ι. Δ. Μανώλης 4

—

ΕΝ ΕΠΙΒΑΤΑΙΣ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Σταμ. Ἀναγνωστίδης
Γ. Κ. Παππᾶ
Γ. Χ. Θεοφίλου
Ἰ. Κυριακοῦ
Ἀντ. Χ. Ἐλευθερίου

—

ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Ὁ ἀξιότ. κ. Στέφανος Χρ. Θάνου 5

—

ΕΝ ΒΟΔΕΝΟΙΣ

Ὁ ἀξιότ. Φιλεκπ. Σύλλογος Βοδενῶν.

ΕΝ ΒΩΛΩ

Ὁ πανιερωτ. Ἅγ. Δημητριάδος κ. Γρηγόριος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Παναγ. Πατάκης
Νικόλαος Γεωργιάδης
Ἠλίας Μαμουτζῆς
Ἀν Π. Γεωρνίου ἐκ Βλαχολιβάδου Ἐλασσώνος
Γ. Οἰκονομίδης } ἐκ Λαρίσσης
Μ. Χρυσοχόος }
Κωνστ. Μαμουτζῆς 3

—

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ ἐφ. «Ἠχὼ τῆς Ὀρθοδοξίας»
Ἡ ἐφ. «Ἀστὴρ τῆς Ἀνατολ.»
Ἡ ἐφ. «Φῶς»
Ἡ ἐφ. «Κρήτη»
Ἡ ἐφ. «Ἐκλεκτικὴ»
Ἡ ἐφ. «τῶν Συζητήσεων»
Ἡ ἐφ. «Περιστερὰ»
Τὸ περιοδ. «Ἐθνικὴ Βιβλιοθήκη»
Τὸ περιοδ. «Παρθενὼν»
Τὸ περιοδ. «Γεωπονικὰ»

Οἱ ἀξιότ. κύριοι

Ἀναστάσιος Ν Γουδας
Γ. Θεολόγης
Ἀλ. Βόλτου
Ι. Καραγκιοζιάδης
Ι. Π. Ἰωάννου
Ε. Π. Χατζῆς
Γεωρ. Κωνσταντίνου
Στεφ. Εὐσταθίου Στεφάνου 3
Δημ. Σταματίου
Παναγ. Κηροπώλης

—

ΕΝ ΣΥΡΩ

Ὁ ἐλλογ. κ. Κ. Σαλταμπάσης
Ὁ ἐλλογ. κ. Π. Κρεμαστιώτης

—

ΕΝ ΑΝΔΡΩ

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Γ. Ν. Μεγαρεὺς καὶ Κ. Ψάλτης
Μιχ. Ν. Βιστῆς ἰατρὸς
Πέτρ. Ν. Καΐρης
Ἰω. Ν. Δαπόντες
Δημ. Ν. Πενέτης
Νικ. Βίστης Γαλούνης
Λεων. Γ. Καρυστικάκης
Αὐγουστῆς Κονδυλης
Ἰάκωβος Στρατῆς καὶ
ἡ ἐλλογ. κυρία
Ἄννα Γεωργίου διδάσκαλος

—

ΕΝ ΣΚΥΡΩ

Ὁ ἐλλογ. κ. Ν Μωσαΐτης διδ.

ΕΝ ΓΥΘΕΙΩ

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Ν. Θ. Ἐξαρχάκος
Σπυρίδων Κατζαρὸς
Π. Νιφόπουλος
Περικλῆς Ζήρας
Εὐστράτιος Παναγουλάκος
Παναγ. Βαβδανάκος
Γεωργ. Ν. Λιαράκος
Ἀντ. Παστελῆς
Γ. Ἐμ. Τζωρτζάκης
Δ. Φουρίδης ἐκ Πανίτζης
Β. Μπουκλακος »
Γ. Ρουσακος δημοδ. Λάγιας
Κυρ. Μενουδάκος ἀπὸ Κονάκια
Β. Διπλοράκος ἀπὸ Ἅγ. Νικ. Μελιτήνης
Γ. Β. Μανδραπήλιας ἀπὸ Μαραθ. Μαλευρίου
Δ. Ἀλεξανδρόπουλος ἀπὸ Βαχὼ Καρυουπολ.

——

ΕΝ ΚΕΡΚΥΡΑ

Ὁ ἀξ. κ. Ἰωσὴφ Νεχαμούλης 2

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

Ἡ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰωαννίνων κ. Σωφρόνιος
Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Νικόδημος
Ὁ ἱερολ. κ. Ἰωάννης ἱεροδιάκ
Ὁ αἰδ. Πρωτόπαπας κ. Δ. Ἀθανασιαδης ἐκ Καρίτζης
Ὁ Αἰδ. Παπᾶ κ. Κωνστ. Ἀναστασίου Κορεντινός

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.

Καῖσαρ Ἰουλιανὸς
Κ. Παρασχῆς
Κ. Τσιμαΐρης
Δ. Ρεκας ἰατρὸς
Μ. Μεκιος
Βασίλειος Κυπριώτης
Ἀδ. Ζοβανόπουλος
Χριστοδ. Παπαχιλόπουλος
Κωνστ. Δ. Βοΐλας
Γεωργ. Δ. Χρυσοχόος
Χαραλαμπος Εὐθυμίου
Ἰω. Κ. Μπίτζιος
Π. Κ. Σακελλαρίου ἐκ Μονοδενδρίου
Αδ. Κολετται ἐκ Βραδέτων.

——

ΕΝ ΤΕΡΓΕΣΤΗι.

Ἡ ἀξιοτ. Σύνταξις τῆς Κλειοῦς
Ἡ ἀξιοτ. » » τῆς Ἡμέρας

ΕΝ ΦΛΩΡΕΝΤΙΑι

Ἡ Θ. Υ. Πριγκιπ. κ. Ἑλένη Γκίκα (Δόρα Δ' Ἴστρια).

——

ΕΝ ΜΑΣΣΑΛΙΑ

Ὁ ἀξιοτ. κ. Ἀλεξ. Μ. Πιτῆς
Ὁ ἀξιοτ. κ. Δημοσθένης Π. Γριμάνης

—

ΕΝ ΗΡΑΚΛΕΙΩ ΚΡΗΤΗΣ.

Ἡ ἔντιμος Δημογεροντία τοῦ τμήματος Λασιθίου.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.

Ἀθανάσιος Τσιδόπουλος
Γεώργιος Καραγιαννάκης
Ἐμμανουὴλ Κ Μιχελάκης
Ἰωάννης Π. Φωκᾶς
Κ. Κρελλης [illegible]

Νικολ. Δ. Κονταξάκης
Σταῦρος Μαυράκης
Στυλιανὸς Χαιρέτης
Σπυρίδων Ζαριφάκης
Χρῆστος Ι. Δάλμας
Σεραφεὶμ Φωκᾶς διδ. ἐν Νεοχωρίῳ Μιραμβέλλου
Μύρων Νιωτάκης »
Βασίλειος Κ. Ἀδοσίδης »
Χ. Χαράλαμπος Περακάκης
Ἀναγνώστης Μαυραντωνάκης

ΑΙΓΥΠΤΟΥ.

ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ

Ὁ αἰδεσ. Σακελλάριος κ. Νικόλαος, Προθ. τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ τῆς Εὐαγγελιστρίας.
Ὁ πανσ. κ. Ἱερεμίας Πτέρης Ἱεροδιάκονος.
Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Γεώργιος Ἀβέρωφ.
Ι. Ἀντωνιάδης
Στέφ. Σβίλαριτς ὑποπρόξενος Ρῶσσος.
Γ. Πολύδωρος ἰατρός.
Ἀθανάσιος Σταμέλης ἰατρός.
Δημ. Σουλτάνης δικηγόρος.
Ἰω. Π. Σκιλίτζης καὶ υἱοί.
Λουκᾶς καὶ Παντιᾶς Μαυροκορδάτου.
Ν. Γ. Νοταρᾶς.
Β. Γεωργαλᾶς
Ρήγας Ἰωαννίδης
Σοφοκλῆς Ξένος
Σ. Βασιλόπουλος.
Δ. Α. Βενάκης.
Ἰωάννης Δ. Παππᾶς.
Δ. Κωνσταντινίδης.
Δ. Κεσάλης.
Κυριάκος Φαρδούλης
Μηνᾶς Κατσώνης.
Ἐμμ. Μ. Περάκης.
Μάρκος Γ. Μοσχονᾶς.
Δ. Κυριακούλης.
Εὐθύμιος Ὀράτης.
Ἰωάννης Ἀφουδάκης.
Ε. Ε. Ρούπας.
Πέτρος Κασιμάτης.
Γεώργιος Βασιλείου.
Μάρκος Ταμβάκος.
Κ. παππᾶ Λουκᾶ.
Ν. Δούκας.
Εὐστράτιος Δούκας.
Γ. Βούρος.
Δ. Ἀνδρεόπουλος.
Ἀντ. Σέψης.
Ι. Κ. Σταυρίδης.
Ζ. Θ. Μυταράκης.
Ἀδαμάντιος Φιλιππίδης.
Α. Μυρίσσης.
Κ. Πασχαλίδης.
Δ. Τάσσος.
Κίμων Παπᾶ Καλός.
Χριστόφορος Μανάρης
Ν. Σπάθης.
Σπῦρος Ἰωάννου
Βασίλειος Λαμπράκης.
Ε. Π. Ἀχιλλόπουλος.
Χ. Μεταξόπουλος.
Α. Περικλῆς.
Κ. Τριανταφύλλου.
Γεωρ. Παντελίδης
Ἰω Δ. Δημητρίου.
Ἰω. Γ. Σκοῦρος.
Ι. Μοσχάτος,
Ι. Λοβέρτος.
Ν. Α. Καρυδιᾶς
Α. Π. Γρυπάρης
Ν. Γρηγοριάδης.
Γ. Βασιλειάδης.
Χ. Ι. Τσιλίκης.
Ι. Παπουλόπουλος.
Φ. Δ. Κωμανός.
Δ. Κωνσταντινίδης.
Α. Ἀναστασιάδης.
Γ. Βλαχάκης.
Γ. Ι. Φιλίππου.
Ρ. Κ. Σκεντεριάδης.
Ε. Βαλσαμῆς.
Α. Σταματόπουλος.
Μ. Βενετοκλῆς
Ἰω. Σεραφεὶμ.
Μέντωρ Κονταξόπουλος
Γ. Ἀγγελόπουλος.
Δ. Ρέϊρ.
Χ. Μαραγκόπουλος.
Θ. Α. Αὐγερινός.
Ἀδελφ. Καλιγλόπουλοι,
Γ. Καζίρας.
Α. Δραζῖνος.
Π. Μάξιμος
Ἀδελφ. Βαλῆ.
Γ. Ἴζοῦρος.
Κ. Κωμανός.
Θ. Κ. Μεταξᾶς.
Χ. Τζαγκαροσιάνος.
Ἀγγ. Τελατινίδης.
Β. Μεταξόπουλος.
Γ. Τσερλέντης.
Ἀδελφ. Μαρσιλιανοῦ.
S. Ramanda.
Γ. Τσιτσεκλῆς
Γ. Ἰωαννίδης.
Θ. Βερικόνης.
Θ. Ἰδάνωφ.
Βενετσίζης.
Π. Τριχάκης.
Ν. Ταμβάκος.
Δ. Ἀποστόλου.
Α. Ἐμμανουήλ.
Σ. Π. Καλουτᾶς.
Α. Ψαρᾶς.
Ἀμβρ. Πατούνας.
Κ Ι. Ξενάκης.
Θ. Ι. Φούντης.
Κ. Παπ. Νικολάου.
Μιχ. Καραβοκυρός.
Μ. Α. Μεγαλίδης.
Ν. Μαυρουδῆς.
Δ. Παλαιολόγος.
Τριανταφυλ. Καντακουζηνός
Ν. Δημητρίου.
Κ. Ἰωάννου.
Εὐαγ. Κ. Θεοδώρου.
Στεφ. Σκεντεριάνης.
Ν. Σκουφᾶδης.
Δ. Ταμβακόπουλος.
Δ. Ε. Λιβανός.
Α. Περβάνογλους.
Γ. Μαυρογορδάτος.
Ἀδελφ. Καραβοπήλου.
Ἀλεξ. Ἀδίπ.
Ν. Ἀμπέτ.
Δ. Βερικέτης.
Ἀρμουστὴς Ἰατρός.
Θ. Σγοῦτος.
Γ. Α. Ξηραδάκης.
Ι. Δημητριάδης.
Δ. Σ. Τσιντσιλάκης.
Κ. Σκρινῆς.
Γαβριὴλ Διβανιώτης.
Παναγῆς Βασιλόπουλος.
Ἰω. Ποθητὸς Μόσχου
Ἰωάν. Ν, Κομνενέλιας
Παντολέων Μεταξᾶς
Οἱ ἐλλόγιμοι διδάσκαλοι.
Κωνσταντῖνος Τύμπας σχολάρχης.
Ἰωάννης Ἀγαδόπουλος.
Χρῆστος Δημητριάδης.
Δ. Γιαννόπουλος.
Ν. Λεούνης.
Ζ. Ζαμπακός.
Ἡ ἀξιότιμος σύνταξις τῆς ἐφ. «Τὰ ἡμερήσια Νέα»

ΕΚ ΚΑΙΡΟΥ

Ὁ Θεοφιλ. Ἅγ. Ξανθουπόλεως κ. Ἰγνάτιος
Ὁ Θεοφιλ. Ἅγ. Κρήνης κ. Σπυρίδων
Ἡ ἀξιοτ. κ. Παρθενόπη Chesse
Οἱ ἔντιμοι κύριοι.
Βασίλειος Βουχωρίδης.
Δημήτριος Βουχωρίδης.
Κωστῆς Β, Βουχωρίδης.
Γρηγόριος Βερναρδάκης.
Δ. Θοιβιδόπουλος.
Α. Τσάμπαλης.
Δ. Ν. Μαράτος.
Τιμολέων Ζ. Ἀγγελόπουλος.
Μάρκος Ἰατροσοφάκης.
Βασίλειος Σέχας.
Ἐμμ. Παπαδάκης.
Κοσμᾶς Γαροφάλου.
Ἀλέξανδρος Ζαρακούδης.
Σωτήριος Νικολόπουλος.
Κων. Γιαννακόπουλος.
Χριστοφῆς Πετζητίδης.
Κων. Κίτικας.
Δημήτριος Βούκρας.
Εὐστάθιος Παγίδης.
Σ. Παναγιώτης.
Π. Καλπάκης.
Φραντσέσκος Ἀγγέλου
Σωτήριος Μαρκόπουλος.
Χριστόφορος Πετσιτίδης.
Γεωργ. Τσιγαδᾶς.
Ἰάκωβος Μπαρούτης
Δημήτριος Δημητρίου.
Δημήτριος Διαμαντᾶς.
Ἰωάννης Μαραγγός.
Νικόλαος Γρυπάρης.
Κων. Ζουρῆς.
Ἀλεξ. Κωνσταντινίδης.
Δ Πανᾶς.
Δημοσθένης Α. Σταύρου.
Δημήτριος Παλαιολόγου.
Γεώργιος Σουρμελῆς
Ἰωάννης Ἀποστολίδης.
Ἰωάννης Μανουηλίδης.
Ἀδελφοὶ Παυλίδαι
Ἰωάννης Ἀαδόπουλος.
Σ. Ἀνδρεάδης.
Ἰωάννης Γ. Παντελίδης.

Γεώργιος Γουρδούλης.
Δημήτριος Δ. Ζαρακούδης.
Γεώργιος Καλουτᾶς.
Ἰωάννης Κόντες.
Γεώργιος Πασδέκης.
Νικόλαος Παπαδάκης.
Μέμφις ἐπ' ἀνταλλαγῆ.

ΕΝ ΤΑΝΤΑΙ

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.
Ἀλέξ. Ταμβακόπουλος.
Γεωργ. Μπασάνης,
Δ. Ι. Νικολαΐδης.
Α. Σταυρίδης.
Β. Καλουγιάννης.
Νικολ. Καΐρης.
Κ. Καρζούλης.
Ἐμμ. Χωριατόπουλος.
Στ. Στεφανίδης.
Lobardos.

ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ.

Ὁ πανσ. Ἱερομόναχος κύριος Ἱερεμίας Θεολογίδης.
Οἱ ἔντιμοι κύριοι.
Παναγιώτης Ε. Μπενλῆς.
Νικόλαος Ε. Μπενλῆς.
Δημήτριος Ε. Μπενλῆς.
Ἰωάννης Ν. Ρέτζος.
Γιαννούλης Ε. Δεκαβάλας.
Νικόλαος Τσιαλίδης.
Θεόδωρος Μαγουλάς.
Δημήτριος Παρισίδης
Σωκράτης Σ. Σαούλης.
Ἰωάννης Πέμας.
Δημήτριος Κωνσταντινίδης.
Νικόλαος Κουμαριανός.
Εὐθύμιος Κουρκουβέλης.
Μικὲς Γ. Κουβᾶς.
Νικόλαος Δ. Λύδδης.
Κωστῆς Χ. Ἀναστασίου.
Μιλτιάδης Κυριακόπουλος.
Γεώργιος Ζαμπέλης.
Ἀπόστολος Σταματίου Μιτυληναῖος.
Δημήτριος Ν. Μιταρέλης.
Εὐστράτιος Ψύρρας.
Κ Ν. Οἰκονόμος.
Εὐστάθιος Βραχάμης.
Γ. Πολυμέρης.
Ἀντώνιος Σταματιάδης.
Γ. Γ. Διαματαρίδης.
Σπύρος χρυσοχός.
Ἰωάννης Στράτης.
Γεώργιος Μαλιάκας.

ΕΝ ΜΙΝΕΤ-ΕΛ-ΓΑΜΧ.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.
Κωνσταντῖνος Ριζόπουλος 2.
Ἀνδρέας Λύδδης.
Ν. Παππάζογλους.
Ἀλεξανδρος Κυριακοῦ.
Ναοὺμ Νιτζιώτης.
Γεωργ. Κυριάκος.
Δ. Χαριτάτος.
Ἀριστείδης Χαριτάτος.
Μιλτιάδης Καψμάλης
Μιχαὴλ Κριέστας.

ΕΝ ΔΑΜΑΝΧΟΥΡ.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Δ. Μαρκίδης
Α. Κωνσταντταρίδης.
Κ. Μανολόπουλος.
Α. Τριανταφύλλου
Δ. Ροσσέτης
Ν. Πέλενδρος.

ΕΝ ΖΙΦΤΑΙ.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Π. Πανταζίδης
Ἀδελφ. Ἀσημακόπουλοι
Κομνηνὸς Ε. Ζαννάκος
Μ Α. Βαλτικὸς
Κ. Ν. Κινδυνέκος
Θ. Κασιμάτης
Π. Σαβίδης
Σ. Σταθόπουλος.
Κοσμᾶς Α. Ξένος
Γ. Δεσὲς
Χ. Μανιουδάκης
Δ. Παναγιωτόπουλος
Δ. Κριμέλης
Γ. Μιχαὴλ

ΕΝ ΜΑΝΣΟΥΡΔ.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Κ. Χριστοδούλου
Ἀναστάσιος Κροκίδας
Σ. Ἀσημακόπουλος
Στ. Γ. Σταυρίδης
Μ. Ἐμ. Ψύχας
Μιλτ. Κοτέας.

ΕΝ ΣΑΜΑΝΟΥΔ.

Οἱ ἔντιμοι κύριοι.
Ν. Ε. Χρυσαφινίδης
Κων. Ε. Χρυσαφινίδης
Α. Ραΐσης
Μ. Ἀνδριτσάκης
Αντ. Ἀσλανίδης
Κ. Ἀλεξανδρου.

ΕΝ ΜΟΧΑΛΛΑ-ΚΙΒΙΡ.

Ὁ πανσ. ἱερομόναχος. κ. Συμ. Στρατουδάκης
Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Δ. Ν. Δημητριάδης
Γ. Κ. Σίμος
Α. Θ. Μιγκλῆς
Ὄθων Παπαθύμος.

ΕΝ ΒΙΡΚΑΤ-ΕΛ-ΣΑΒ.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Θ. Λοβέρδος
Μιλτιάδης Φώτιος
Χρῆστος Βασταγίδης.

ΕΝ ΣΙΒΙΝ-ΕΛ-ΚΑΝΑΤΕΡ.

Ὁ ἀξιοτ. κ. Ἀχιλλεὺς Λουγκῆς.

ΕΝ ΑΒΟΥ-ΚΙΒΙΡ.

Ὁ ἀξιοτ. κ. Κωστῆς Χ. Ἰωάννου.

ΕΝ ΤΕΛ-ΕΛ-ΚΙΒΙΡ.

Ὁ ἀξιοτ. Ἀθαν. Νικάκης.

ΕΝ ΙΣΜΑΙΛΙΑι.

Ὁ ἐκλαμπρ. κ. Μ. Λάνς, Ὑποπρόξ. τῆς Ἑλλάδος.

ΙΕΡΟΣΟΛΥΜΩΝ

Η Α. Θ. Μ. Ὁ Πατριάρχης Ἱεροσολύμων Προκόπιος 2
Ὁ πανιερωτ. Ἅγιος Φιλαδελφείας Ἰωάσαφ
Ὁ πανιερωτ. Ἅγιος Βηθλεὲμ κ. Ἀγάπιος
Ὁ πανιερωτ. Ἅγιος Τιβεριριάδος Νεκτάριος
Ὁ παν. ἀρχιμ. Σκευοφύλαξ τοῦ Π. Τάφου κ. Σεραφεὶμ 2
Ὁ πανσ. ἀρχιμανδρ. ταμίας τοῦ Π. Τάφου κ. Ἄνθιμος
Ὁ πανσ. ἀρχιμανδρ. μ. δραγουμάνος τοῦ Π. Τάφου κ. Ἄνθιμος.
Ὁ ἑλλόγ. ἀρχιδιάκ. τῶν Πατριαρχείων καὶ Ἀρχιγραμματεὺς τοῦ Π. Τάφου κ. Φώτιος Ἀλεξανδρίδης
Ὁ ἱερολ. ἀρχιδιακ. τῆς Ἁγιοταφιτ. Ἀδελφότητος κ. Γαβριὴλ.
Ὁ δσιώτ. ἑλλόγ. Ἡγούμενος Ἰόππης κ. Ἄνθιμος
Ο ὅσιος καμαράσης τοῦ Π. Τάφου κ. Πολύκαρπος Βιθυνός
Ἡ Θεολ. σχολὴ Ἱεροσολύμων
Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἁγιοταφ. Ἀδελφότητας
Ὁ ἱερολ. κ. Βαρθολομαῖος ἱεροδιάκονος
Ὁ ἱερολ. κ. Ἰννοκέντιος Δημητριάδης ἱεροδιάκονος
Οἱ ἱεροσπουδασταὶ κύριοι.
Φώτιος ἱεροδιάκονος
Παντολέων Εὐστρατίου
Διονύσιος Καστριλογιαννάκης

ΑΛΟΔΙΚΕΙΑΣ.

Ὁ ἑλλογ. κ. Ἄγγελος Οἰκονομίδης ἑλληνοδιδ.
Ὁ ἀξιοτ. κ. Κων. Ἰωσήφ.

ΜΕΡΣΙΝΗΣ.

Ὁ πανσ. κ. Κύριλλος Λαζαρίδης ἱερομόναχος.
Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι.
Δημοφῶν Γ. Λαζαρίδης
Ἰωάννης Παντελίδης
Χαράλαμπος Μιχαηλίδης
Μ. Σ. Σιγγριμάνης

ΕΝ ΤΑΡΣΩ.

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Γ. Σ. Δάρας
Μάρκος καὶ Ἱερώνυμος
Ν. Οἰκονομίδης
Μιχ. Γ. Μπίστης
Π. Μαρινάκης
Μιχ. Ἀθανίας
Συμεὼν Ἰωάννου

ΕΝ ΚΥΠΡΩ

ΕΚ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Ὁ Μ. Ἀρχιεπίσκοπος πάσης Κύπρου κ. Σωφρόνιος
Ὁ πανοσ. κ. Μακάριος Ἀνδρεάδης Ἔξαρχος Ἐπισκοπῆς
Ὁ πανοσ. κ. Χριστοφορος Ἱερομόναχος Μόρφου
Ὁ πανοσ. κ. Ἀθανάσιος Ἱερομον. τῆς Ἱ. Μονῆς Κύκκου
Ὁ Ἱερολ. κ. Ἰγνάτιος, Ἱεροδιακ. τῆς Μονῆς Μαχαιρᾶ
Ὁ μουσικολ. κ. Στυλιανος Ἱεροψάλτης Παλουργιωτίσσης
Ἡ Δημ. βιβλιοθήκη Λευκωσίας
Ἡ Λέσχη Λευκωσίας « ἡ Πρόοδος »
Ἡ Λέσχη Λευκωσίας «ἡ Ἐλπὶς»

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Φ. Γεωργίου Γραμ. τῆς Α. Μακ.
Γεωργ. Κάλβαρης Σχολάρχης
Γιάγκος Λοβαρίδης
Γεώργιος Ἰωαννίδης
Νικόλαος Γεωργιάδης

ΕΚ ΣΚΑΛΑΣ ΚΑΙ ΛΑΡΝΑΚΟΣ

Ὁ πανοσ. κ. Μακάριος Ἱεροκῆρυξ τοῦ Ἁγ Κιττίου
Ὁ πανοσ. κ. Μελέτιος Γ. Μοδινός, Ἀρχιδιάκονος τοῦ Ἁγ. Κιττίου

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Πῖος Οὐσμιανης
Θ. Κωνσταντινίδης δημοδιδ.
Θ. Φ. Κωνσταντινίδης
Χριστόδουλος Κουππᾶς
Γεώργιος Πιερίδης
Γεώργιος Ἰ. Δημητρίου
Δ. Κουντούρης

ΕΚ ΛΕΜΗΣΣΟΥ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Γιάγκος Ζ. Ἀποστολίδης
Ἀγαθοκλῆς Ν. Φραγκούδης
Χριστόδουλος Μοδινὸς

ΕΚ ΚΥΡΗΝΙΑΣ

Ὁ πανιερωτ. Μητροπολ. Κυρηνίας κ. Μελέτιος
Ὁ ἔντ. κ. Δημ. Ἀλεξανδρίδης

ΕΝ ΣΥΜΗ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Ἀλέξανδρος Μιλιοράτης
Ν. Μπόνης
Ν. Μπόνος
Ἰωαννης Γ. Κλαδᾶς
Ι. Φ. Βιτάλης
Ν. Γ. Μαστορῆς
Μ. Γρηγοράπουλος
Ὀνούφριος Κατσαρᾶς

ΕΝ ΣΑΜΩ

ΕΚ ΛΙΜΕΝΟΣ ΒΑΘΕΟΣ

Ὁ αἰδ. Παπᾶ κ. Κωνστ. Καραχριστόδουλος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Στέφανος Φωτιαδης, Διευθυντὴς τοῦ Ἡγ. γραφείου
Ἐμμ. Πύργιος Πρόεδρος τῶν ἐφετῶν
Γεωργιος Χριστόπουλος
Γεώργιος Ἐλευθεριαδης
Εὐσταθιος Καρατζᾶς
Γρηγόριος Ι. Πρωτόπαπα
Ν. Βουργάνας
Ν. Μ. Νικολαΐδης
Δημ Νικολαρέϊζης
Κωνστ. Γ. Λυμπέρης
Κωνστ. Σταυρινίδης
Κλεομένης Ἰορδανίδης
S Surteleuski, Μηχαν. τῆς Ἡγεμονίας

ΕΚ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ

Ὁ ἐλλ. κ. Κωνστ. Θεοφάνης σχολάρχης

ΕΚ ΠΑΓΩΝΔΑ

Ὁ ἔντ. κ. Ἀλκ. Ἀγγελόγλους

ΕΚ Ν. ΚΑΡΛΟΒΑΣΙΟΥ

Ὁ αἰδ. κ. Δ. Βουτζαλίδης ἱερεὺς Ἑλληνοδιδάσκαλος

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Ἰάκωβος Γ. Σακελλαρίδης
Γεώργιος Σταυρινίδης
Θεόδωρος Θεοδωρίδης ἀρχιτέκτων
Σπυρίδων Σπυριδωνίδης ἰατρὸς
Νικόλαος Σκοτίδης
Δημήτριος Ζαφείρης
Δημοσθ. Π. Ἰ Καπώλης
Δημήτριος Ἰωαννίδης

αἱ ἀξιότιμαι κυρίαι

Ἑλένη Ἰ. Φυτάλη
Ἀσπασία Χ. Μανταφούνη

ΕΝ ΧΙΩ

Ὁ Σεβασμ. Μητροπολίτης Χίου κ. Γρηγόριος
Ἡ Ἱερὰ Μονὴ τοῦ Ἁγ. Μηνᾶ
Ἡ Ἱερὰ Νέα Μονὴ
Ὁ τῆς Α. Σ. ἱερολ. Ἀρχιδιάκονος κ. Νικόδημος
Ὁ ἐλλογ. κ. Γεώργιος Σουρίας Γυμνασιάρχης
Ὁ ἐλλ. κ. Ἰ. Πρίσιος Ἑλληνοδ.
Ὁ ἀξιότ. κ. Θεόδ. Κυτροὲφ Διερμ. τῆς Διοικήσεως
Ἡ ἀξιοτ. Λέσχη « Ἰσότης »
Ὁ ἀξιοτ. ἀσφαλιστ. συνεταιρισμὸς « Χιακὴ Πρόοδος »
Ἡ εὐγεν. κυρία Πολυξένη Ἰ. Κομνηνοῦ

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Ἰωάννης Θ. Πετροκόκκινος
Νικόλαος Α. Μαυρογορδάτος
Κίμων Καράβας
Μιχαὴλ Γ. Συννεφιᾶς 2
Στυλιανὸς Ξανθακης
Ἰωάννης Στάγγαλας
Βασίλειος Πατούνας
Εὐστράτιος Κοσσενας
Ἐμμανουὴλ Στάγκαλας
Μιχαὴλ Θ. Ζυγομαλᾶς
Παντελέων Αὐγερινὸς
Λεωνίδας Μανὸς
Γεώργιος Πάνζαρης
Γεώργιος Κονιος
Ν. Κ. Γλύψης
Ν. Κορρέντης
Π. Α. Κανολᾶς
Γεώργ. Χρύσης
Ζωρζῆς Καλοτᾶς
Ἰωαν. Γιαμβίλλης
Παναγ. Στ. Μηταράκης
Μιχαὴλ Κεφαλᾶς
Λουκᾶς Π. Μαυρογορδάτος
Νικόλαος Ἀριστέδουλος
Νικόλαος Μανταφούνης
Κωνσταντῖνος Γ. Δελεμῆς
Ἰωαν. Χρυσανθακίδης

ΕΝ ΒΡΟΝΤΑΔΩ

Ὁ πανοσ. Σακελλάριος κ. Λεόντιος 2

ΕΝ ΛΕΣΒΩ

ΕΚ ΜΙΤΥΛΗΝΗΣ.

Ὁ Μακ. πρώην Ἀλεξανδρείας κ. Καλλίνικος.
Ὁ Πανοσ. Πρωτοσύγκελος κ. Γρηγόριος.
Ὁ Γυμν. τοῦ ἐν Μιτυλ. Γυμνασίου κ. Χ. Λαΐλιος
Ὁ Καθ. τῶν Ἑλλ. γραμ. καὶ τῆς ἱστ. κ. Δ. Βερναρδάκης
Ὁ Διευθ. τῶν. Ἑλλην. τοῦ ἐν Μιτυλ. Παρθεναγωγείου κ. Γ. Ἀριστείδης
Ὁ Καθ. τῆς Ὀθωμ. γλώσσης κ. Δ. Σταυρίδης
Ὁ ἰατρὸς κ. Π. Καβιάδης

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Ν. Κουρουμπακάλης
Γ. Χ. Πιτῆ
Α. Μιχαηλίδης
Γ. Καυδήλης
Ἐμ. Τζαννέλης
Ι Κυριακίδης
Ε. Παυλίδης
Δ. Δουκακη
Γεωρ. Ἰωάννου
Σίμος Πολιτάκης

ΕΚ ΜΟΡΙΑΣ

Ὁ Πανοσ. κ. Ἰγνάτιος ἱερομ.
Ὁ δημοδ. κ. Π. Πορφυριάδης
Ὁ ἀξιότ. κ. Π. Σίμου
Ὁ ἀξιότ. κ. Προκ. Κοκκινοχέρης

ΕΚ ΘΕΡΜΗΣ

Ὁ ἀξιότ. κ. Ἰω. Θεοδοσιάδης
Ὁ ἀξιότ. κ. Βασ. Μάνδρας

ΕΚ ΜΥΣΤΙΓΝΩΝ

Ὁ δημοδ. κ. Γ. Β. Δομενίκου
Ὁ ἀξιότ. κ. Νικολ. Διαμαντῆ

ΕΚ ΚΑΕΙΟΥΣ.

Ὁ αἰδ. κ. Ἰωάννης ἱερεὺς
Ὁ ἀξιοτ. κ. Γ. Παντελίδης

ΕΚ ΚΑΠΗΣ

Ἡ Σχολὴ

ΕΚ ΣΥΚΑΜΙΝΕΑΣ

Ὁ ἀξιοτ. κ. Εὐστρ. Ἐλευθεριάδης

ΕΚ ΜΦΑΥΒΟΥ

Οἱ ἀξιότιμοι κύριοι

Ι. Κράλης
Κωνστ. Σάββας 2
Μιχ. Κοτζαβασης
Ἀλκιβιάδης Π. Καζάζης

ΕΚ ΤΣΟΥΚΑΛΟΧΩΡΙΟΥ

Ὁ δημοδ. κ. Γ. Νικολαΐδης

ΕΚ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ

Ὁ δημοδ. κ. Ηερ. Γ. Σαράντου

ΕΞ ΕΡΕΣΣΟΥ

οἱ ἔντιμοι κύριοι

Α. Πασαδέλης
Ἀχιλλεὺς Ι. Κούκου

Γαληνὸς Ἐμ. Κούκου
Δημήτριος Θ. Τζαννετίδης
Ἀντών. Σπ. Τζαννετίδης

ΕΚ ΜΕΣΟΤΟΠΟΥ

Ἡ ἀξιότ. κ. Καλλιόπη Π. Νικολάου
Ο ἀξιότ. κ. Χαρ. Κελαδίνης
Ὁ ἀξιοτ. κ. Σάββας Βανέλης
Ὁ ἀξιοτ. κ. Γρηγόριος Δ. Σαράντογλου

ΕΞ ΑΓΡΑΣ

Ὁ αἰδ. Παπᾶ κ Νικόλαος.

ΕΚ ΠΟΛΥΧΝΗΤΟΥ

Ὁ αἰδ. κ. Δημήτριος ἱερεὺς
Ὁ δημοδιδ. κ. Χ. Γρηγορίου
Ὁ ἰατρὸς κ. Κ Αθανασιάδης

Οἱ ἔντ. κύριοι

Σπύρος Χ. [illegible]
Σ. Πανσέληνος
Α. Ε. Κουστεμύρης
Δ. Ε. Βάλλη

ΕΚ ΒΡΙΣΑΣ

Ὁ ἀξιότ. κ. Γ. Λαμπρυνίδης 2
Ο ἀξιότ. κ. Ι. Γιατρέλης

ΕΚ ΠΛΩΜΑΡΙΟΥ

Οἱ ἔντιμοι κύριοι

Π. Πιτζιλαδῆς
Π. Βονάτσος
Ἐμμ. Βαρδιάννης
Ι. Καπώνης
Π. Τροιζῆς
Γ. Λαγουμίδης
Τηλέμαχος Βασιλείου
Ἐμ. Μελανδινὸς

ΕΚ ΣΚΟΠΕΛΟΥ

Ὁ ἀξιότ. κ. Ἀναγ. Π. Γρηγορίου

ΕΚ ΠΑΠΑΔΟΥ

Ο αἰδ. Παπᾶ κ, Σπυρίδων
Ο ἐλλ. κ. Προκόπιος Ἑλληνοδ.

ΕΚ ΚΑΛΑΟΝΗΣ

Ὁ πανιερ. πρώην Μεθύμνης κ. Ἀγαθάγγελος
Ὁ πανοσ. κ. Γρηγόριος ἱερεὺς

ΕΚ ΣΤΓΨΕΩΣ

Ὁ δημοδ. κ. Δημεσθ. Τσακμάκας

ΕΞ ΥΨΗΛΟΜΕΓΩΠΟΥ

Ὁ πανοσ. κ Γεδεὼν ἱερομ.

ΕΞ ΗΠΟΥ.

Ὁ πανοσ. κ. Σωφρόνιος ἱερομ.

ΕΞ ΑΓΙΑΣΟΥ

Ὁ ἰατρὸς κ. Λευκίας

ΕΝ ΛΗΜΝΩ

Ὁ πανιερ. Ἁγ. Λήμνου κ. Ἰωακείμ
Ὁ ἔντιμ. κ. Στ. Βουλγαρίτσας

ΕΝ ΤΩ ΑΓΙΩ ΟΡΕΙ

Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Διονύσιος Ξηροποταμηνὸς
Ὁ πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Ναθαναὴλ Ξηροποταμηνὸς
Ὁ ἱερολ. Ἱεροδιακ. κ. Νίκανδρος
Ὁ ἐλλογ. κ. Ἀλέξανδρος Εὐμορφόπουλος

ΠΑΡΟΡΑΜΑΤΑ

εἰσφρήσαντα ἐν τῇ Κωνσταντινιάδι.

Σελ.	στήλ.	στίχ.	ἀντὶ	διόρθου
362	β'.	32	καλοῦ καὶ ὑψηλοῦ	*τοῦ καλοῦ καὶ ὑψηλοῦ*
363	α'.	15	ἐπανήγαγεν αὐτὴν	*ἐπανήγαγεν αὐτούς*
»	»	21	ἐγένετο	*ἠμύνετο*
»	β'.	39	φιλοπρωτίας	*φιλοπρωτείας*
»	»	48	ἡ ἀλήθεια	*ἢ ἀλήθεια*
364	β'.	8	εἰς κόσμον	*ἐνταῦθα*
»	»	30	κοχλαζόντων	*καχλαζόντων*
»	»	49	δὲν ἔρριψε	*δὲν ἔρρηξε*
»	γ'.	54	Αἰθεροεῖκοι	*Αἰθεροοῖκαι*
365	α'.	5	ἐλολύζουν	*ἐλελίζουν*
»	»	26	ὁλαὶ	*βολάς*
»	β'.	19	τοῦ πτεροφόρου	*τῶν πτεροφόρων*
»	»	46	κερδαλεόλατρε!	*κερδαλεόλατρι!*
»	»	35	σελωρίας	*πελωρίας*
»	γ'.	7	Ἀϊδιότητα καὶ	*αἰθεριώδη φύσιν,*
»	»	9	Μὴ ἦτον ὅλη	*Αὐτοῦ μὴ ἦτον*
366	α'.	1	νὰ τοῦ συντρίψῃ	*νὰ τὸν συντρίψῃ*
»	»	9	ἀντηχοῦσι	*ἀντηχοῦσι;*
»	»	10	καταρρακτῶν,	*καταρρακτῶν*
»	γ'.	34	ἐκ δύο	*εἰς δύο*

Ἀξιότιμοι τοῦ Μέντορος φίλοι.

Τῇ προθύμῳ συνδρομῇ καὶ τῇ φιλοτίμῳ ὑποστηρίξει ὑμῶν ὡς καὶ τῇ δραστηρίῳ συμπράξει τῶν καλῶν κἀγαθῶν Ἐπιστασιῶν ἀρίχθημεν αἰσίως εἰς τὸ τέρμα καὶ τοῦ Δ'. τόμου τοῦ ἀνὰ χεῖρας πονήματος οὗ σκοπὸς ἀείποτε ἔσται ἡ μόνη βεβαία καὶ ἀληθὴς ὠφέλεια τοῦ ἀναγινώσκοντος, τουτέστιν ἡ τοῦ πλάσματος πρὸς τὸν πλάστην ὅσον ἔνεστι μείζων προσέγγισις, ὅπερ καὶ ἡ μόνη εὐδαιμονία. Λίαν ἀσμενοι, τὸν τόμον τοῦτον κλείοντες, ἀποχαιρετίζομεν πλείους ἢ πέρυσι καὶ προπέρυσιν ἀναγνώστας, πρὸς οὓς ἐκφράζομεν δημοσίᾳ τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν καὶ ἰδίᾳ πρὸς τοὺς ὅσοι διὰ τῶν ἐνθαρρυντικῶν αὐτῶν ἐπιστολῶν λίαν εὐγενῶς ἐνίσχυσαν ἡμᾶς ἀπέναντι τῶν ἀτρύτων ἀληθῶς πόνων καὶ τῶν ὑπερόγκων ἐξόδων, ὧν δεῖται ἡ τοιούτου περιοδικοῦ συντήρησις καὶ ὁσημέραι βελτίωσις. Μεταξὺ τῶν κυρίων τούτων, οἵτινες πάντες εἰσὶ λόγιοι, ἀνήκουσί τινες ἐκ τῶν εὐαρίθμων τοῦ ἔθνους λογάδων, γνωστοὶ καὶ διὰ τὰ φῶτα καὶ διὰ τὴν ἀρετὴν καὶ διὰ τὴν φιλογένειαν. Ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν πολὺ θὰ εὐχαριστοῦντο, ἂν τοῖς ἐλέγομεν τίνες εἰσὶν οἱ καλοὶ οὗτοι κύριοι, ἀλλὰ παρακαλοῦμεν αὐτοὺς ἵνα ἐπιτρέψωσιν ἡμᾶς ὅπως μὴ προχωρήσωμεν περισσότερον, διότι πιθανὸν ἄλλως νὰ φανῶμεν ἀκριτόμυθοι ἐκθέτοντες εἰς τὴν δημοσιότητα καὶ τὰς ἐπαίνεσεις ἴσως τινῶν ἄνδρας, οἱ ὁποῖοι ἐν σίκῳ ἀλλ' οὐχὶ ἐν δήμῳ διὰ λόγους, οὓς αὐτοὶ οἴδασιν, ἠθέλησαν νὰ ἐκφράσωσι πρὸς ἡμᾶς τὴν ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ Μέντορος εὐαρέσκειάν των.

Καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸ τίμημα, ἂν καὶ οὐχὶ μόνον ὁ χάρτης ὑπερετιμήθη ἀλλὰ καὶ τὰ διὰ τὴν ξυλογραφίαν ἔξοδα ἐπαισθητῶς ηὔξησαν, ἐν τούτοις σχεδὸν μένει τὸ αὐτό, διότι ἀντὶ δύο μετζιτίων ὡρίσθη εἰς 10 φράγκα ἄνευ τῶν ταχυδρομικῶν, 13 δὲ μετὰ τῶν ταχυδρομικῶν διὰ τὰς ἐπαρχίας καὶ 16 ἐπίσης διὰ τὸ ἐξωτερικόν.

Πρὸς τοὺς πλείονας τῶν φίλων συνδρομητῶν ἐκφράζομεν τὰς εὐχαριστήσεις ἡμῶν διὰ τὴν εὐγενῆ προθυμίαν, μεθ' ἧς προκαταβάλλουσι τὸ τίμημα καὶ δι' ἧς προκαταβολῆς ταύτης οὐχὶ μόνον διετηρήθη ἀλλὰ καὶ ὁσημέραι βελτιοῦται τὸ σύγγραμμα· ἀλλ' οὐχ ἧττον παρακαλοῦμεν καὶ τοὺς ὀλίγους ἐκείνους ἐκ τῶν φίλων, οἵτινες εἰς τὸ μικρὸν τοῦ ποσοῦ βέβαια ἀποβλέποντες ἀδιαφοροῦσι περὶ τὴν ἔγκαιρον αὐτοῦ ἀπότισιν, λέγοντες, πιστεύομεν, καθ' ἑαυτοὺς «ἀπὸ τὴν ἰδικήν μας συνδρομὴν περιμένει τὸ περιοδικόν; «ἂς ἦνε καὶ ἀργότερον», παρακαλοῦμεν, λέγομεν, αὐτοὺς ὅπως εὐαρεστηθῶσιν ἵνα παύσωσιν οὕτω σκεπτόμενοι, διότι, χωρὶς παντάπασι νὰ ὠφελῶσιν ἑαυτοὺς διὰ τῆς καθυστερήσεως ταύτης, φέρουσι δυσκολίας καὶ εἰς τὰς ἀξιοτίμους Ἐπιστασίας καὶ εἰς ἡμᾶς, ἀναγκαζομένους νὰ γράφωμεν ἐπιστολὰς ἄνευ ἀνάγκης καὶ νὰ ὑποβαλλώμεθα εἰς ἔξοδα ἄνευ λόγου καὶ νὰ αἰτιώμεθα δωρεὰν τὰς Ἐπιστασίας.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ἐνοχλήσεων τούτων, διότι ἀρκοῦσιν αἱ τοσαῦται ἄλλαι, παρακαλοῦμεν τοὺς φίλους Ἐπιστάτας ὅπως εἰς μηδένα δώσωσι τὰ πρῶτα φύλλα τοῦ προσεχοῦς τόμου, ἐὰν δὲν λάβωσι πρὶν παρ' αὐτοῦ τὸ τίμημα. Ἐσμὲν βέβαιοι ὅτι πάντες οἱ ἀληθεῖς φίλοι τοῦ περιοδικοῦ οὐχὶ μόνον δὲν θὰ δυσαρεστηθῶσι παντάπασι διὰ τὴν αἴτησιν ἡμῶν ταύτην, ἀλλὰ καὶ θὰ δικαιώσωσιν ἡμᾶς, ἀναγωρίζοντες ἐν τῇ ὀρθοφροσύνῃ αὐτῶν ὅτι ποσῶς δὲν ἔχομεν ἄδικον οὕτω πράττοντες. Μεταξὺ τῶν τοσούτων, ὑπὲρ τοὺς 1000, εὐγενῶν εὑρέθησαν ἐν τούτοις κατὰ δυστυχίαν καί τινες οἱ ὁποῖοι, ἀφοῦ ἔλαβον τὰ πρῶτα φύλλα καὶ τὰ κατέστρεψαν, ἔπειτα καὶ τὴν συνδρομὴν δὲν ἐπλήρωσαν καὶ τὸν τόμον ἄχρηστον, καθὸ ἐστερημένον τῶν πρώτων φύλλων του, κατέστησαν. Εἶνε ἀληθὲς ὅτι ὀλίγιστοί εἰσιν οἱ τοιοῦτοι, ἀλλὰ ἔστω καὶ εἷς· διατί ἡ τοιαύτη ζημία εἰς τὸ ταμεῖον συγγράμματος, τὸ ὁποῖον κέρδη δὲν ἔχει; Νὰ ἐξοδεύωμεν πρὸς βελτίωσίν του; μάλιστα· ἀλλὰ νὰ χάνωνται χρήματα διὰ τὴν ἀδελτηρίαν τινῶν, διατί; Τοὺς τοιούτους οἱ συνδρομηταὶ ὡς καταδρομεῖς θεωροῦντες, δὲν ἀγανακτοῦσιν ἄρας ἐπίσης ἐναντίον αὐτῶν καὶ δὲν ἐπιθυμοῦσιν ἐπίσης τοιουτοτρόπως πρὸς αὐτοὺς νὰ φερθῶμεν; Οὐδόλως περὶ τούτου ἀμφιβάλλοντες, ἐσμὲν βεβαιότατοι ὅτι οὐδεμίαν θέλει προξενήσει ἡ τοιαύτη ἡμῶν αἴτησις πρὸς τοὺς *ἀληθεῖς* συνδρομητὰς δυσαρέσκειαν, ἐφ' ᾧ καὶ λίαν θαρραλέως κλείοντες τὸν Δ', μεταβαίνομεν εἰς τὸν Ε'. τόμον τοῦ Μέντορος.

Καταστρέφοντες τὸν μικρὸν τοῦτον ἐπίλογον ἐκφράζομεν δημοσίᾳ τὰς εὐχαριστήσεις ἡμῶν πρός τε τὸν φιλόκαλον τοῦ Μέντορος Ξυλογράφον κ. Μ. Νικολαΐδην καὶ τὸν φιλόπονον Τυπογράφον κ. Νικόλαον Α. Δαμιανόν, παρ' ὧν, ἐσαεὶ τὰ βελτίω ζητούντων, ἐσμὲν καθ' ὁλοκληρίαν ἠυχαριστημένοι· ἀναγγέλλομεν δὲ τοῖς φίλοις συνδρομηταῖς ὅτι εἰς τὴν σύνταξιν τοῦ Μέντορος προσελήφθη ὡς τακτικὸς συντάκτης καὶ ὁ εὐπαίδευτος ἑλληνικῆς κυρίος Μιλτιάδης Δ. Σαΐζάνης, γνωστὸς διὰ πολλὰς ἀξιολόγους πραγματείας του δημοσιευθείσας ἔν τε τῷ Μέντορι καὶ ταῖς ἐπιτοπίοις ἐφημερίσιν. Ὅθεν ὑπισχνούμεθα τοῖς ἡμετέροις ἀναγνώσταις μείζω καὶ τέρψιν καὶ ποικιλίαν.

Ὁ Πυθαγόρας θὰ ἐξακολουθῇ, τὰ κρείττω πάντοτ' ἐπιδιώκων. Ἡ συνδρομὴ αὐτοῦ ὡρίσθη διὰ τὸν Β'. τόμον φράγκα 2 1/2 διὰ τοὺς συνδρομητὰς τοῦ Μέντορος καὶ 3 1/2 διὰ τοὺς μή.

Ἔρρωσθε,

Ἡ Διεύθυνσις.